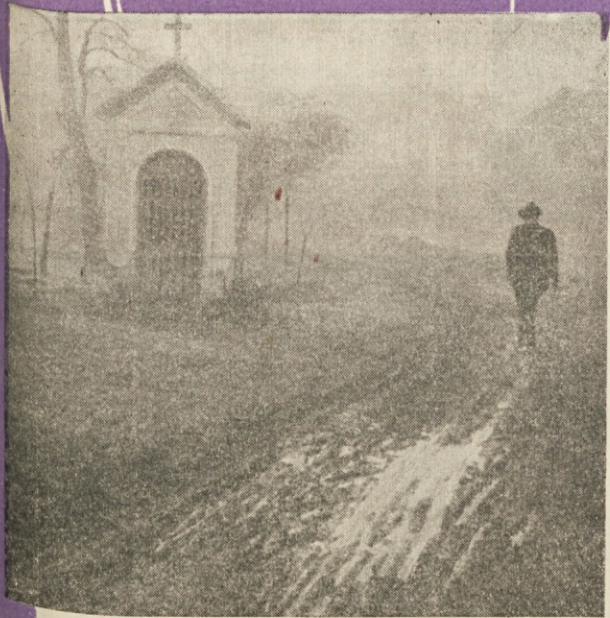

D

duhovno življenje la vida espiritual

1958 · LETO XVI

OKTOBER-NOV.

„V imenu božjem se uležem, zaspim, vstanem, delam in živim. Hvaljen bodi Jezus Kristus in njegova prečista Mati Devica Marija!“ Davno posvečenje, ki mi ga je položil v dušo oče v tistih lepih dneh, ko sem bil še tako dober in hvaležen, da sem mu pred počitkom poljubil roko; najprej očetu, nato materi.

Čisto nečisto ležim. Skušam si zamisliti, kako bom ležal takrat, ko bo zame prenehalo bivati vse, kar sem ljubil na tem svetu — prav tako smo delali otroci nekoč. Roke mi bodo sklenili na prsih in majhen črn križec mi bodo vtaknili med otrdele prste, prav tistega, ki ga je nekoč objemala mati na mrtvaškem odru...

(Emilijan Cevc: Preproste stvari)

Desno: Postelja in zibelka v izbi Prešernove rojstne hiše v Vrbi. — Spodaj: „Ribičeva hiša“, v kateri se je rodil veliki pevec.

Naslovna stran: Jesenski večer
(Foto: L. Erjavec)

duhovno življenje la vida espiritual

Leto XXVI.

Št. 10/11

Okt.-nov.

^v Človek, ki je našel človeka

Naklonjenost, ljubezen do bližnjega je nekaj samo po sebi umljivega, da, je prva in najbolj naravna zahteva življenja samega. Zdrava pamet ti to takoj pove. Kdor ni divjak ampak človek, nemudoma sprevidi, da je ta zapoved: „Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!“ najbolj osnovno pravilo našega sožitja, prvi pogoj, da ljudje sploh lahko živimo med seboj v miru, v slogi in v tistem zmernem zadovoljstvu, ki ga skupno življenje mora nuditi. Brez te zapovedi bi se lepega dne lahko zgodilo, da bi se ugonobili med seboj, kakor da nismo ljudje. Brez neke osnovne ljubezni, brez razumevanja, brez neke začetne dobrohotnosti, ki se izraža vsaj v tem, da bližnjemu, ki je človek enako kakor ti, daš dihati isti božji zrak, ki ga dihaš ti, in mu strpljivo pustiš, da se tudi on ogreje na istem božjem soncu, ki sije nate, brez te najbolj temeljne medsebojne ljubezni bi sploh ne bilo življenje mogoče. V tem prvotnem smislu lahko rečemo, da je ljubezen do bližnjega klic človeške narave in da je samo po sebi umljiva vsakemu človeku ali pa bi mu vsaj morala biti, če naj se po pravici kliče človek in ne divjak.

Odkrivaj človeka v sebi, človeka v drugih!

Sto reči te dan na dan spominja na to osnovno zapoved ljubezni. Drugega ni treba, ko da se daš voditi nepokvarjenim čutom svojega srca in da vdano, brez odpora, z mehkim, rahlim korakom slediš klicu in gibom svoje notranjosti, o kateri ne moreš dvomiti, da je boljša polovica tvojega jaza. Tako boš prav gotovo odkril in boš vsak dan bolj odkrival človeka v samem sebi in človeka v drugih, istega človeka tu in tam in povsod. In takoj boš uvidel in doumel: ta človek, ki živi v meni in v tebi in v nas vseh, ne more in ne sme sam sebe zanikati, ker bi to bilo v nasprotju z najbolj osnovnimi zakoni bitja sploh. Marveč ta človek hoče živeti, hoče

dihati, rasti, rasti v meni, rasti v tebi, rasti v nas vseh hkrati in v nas vseh skupaj, ker smo vsi skupaj v resnici eno, ena božja stvar, vsi človek, vsi en in isti človek.

Ako smo vsi na ta način notranje povezani in kakor duhovno zrasti med seboj v enoto, to ne pomeni nič drugega, ko da nas veže med sabo ne le ista narava marveč tudi skupna medsebojna ljubezen. Človek, ki živi v meni, ne more sovražiti človeka, ki živi v tebi, marveč ga nujno ljubi. To je tako gotovo in tako umevno, kakor je gotovo, da se luč ne brani luči ampak se z njo po naravnem zakonu svojega bitja strne in zlije v močnejšo luč, ki potlej izžareva še bolj jarko svetlobo. To je tako gotovo, kakor je res, da se voda ne brani vode in ogenj ne ognja, ampak se vsak v svoji vrsti družita in krepiča in jačita, podobno kakor ljubezen družii, krepi in jači ljudi med seboj. In samo kadar iz ene vrste bitij preskočiš v nasprotno, se mesto ljubezni med njimi pojavi nasprotje, mesto edinstva odpor, mesto sožitja in združenja pa medsebojno uničenje. To je kakor železen zakon narode. Tudi to je tako res, kot je gotovo, da luč preganja temo in je tema nasprotnica luči, da voda ugasi ogenj in ogenj vodo usopari. Kakor sonce in senca se skoz vso narodo javljata v neprestanem menjavanju in v stalnem spremstvu zakon ljubezni in zakon nasprotja.

Ljubezen temelji na resnici, mržnja pa na laži

.. Toda pustimo narodo in vrnimo se k človeku, da vidimo, kako se v njem zakon ljubezni menjava z nasprotjem.

Kdor zna odkriti človeka v sebi in človeka v drugih, ta ne vidi več druge poti pred seboj ko pot ljubezni do vseh. Na tej resnici, da po božjem stvarjenju isti človek, ista podoba božja živi v meni, v tebi in v nas vseh, je že naravno osnovana ljubezen. Ljubezen torej temelji na jasni resnici.

Sovrašstvo pa je osnovano na laži. Kristus je tako pomembno dejal, da je šatan, vražji zlobec, tudi oče laži. Resnica nikoli ne vodi v šovrašstvo, k sovraštvu najgiblje le laž.

Pa ne mislimo pri tem na tiste majhne neresnice, laži in neiskrenosti, ki jih malone vsakdo zagreši v vsakdanjem življenju, marveč na nekaj dosti globljega. Namreč na to, da le tedaj lahko bližnjemu odrečem naklonjenost in ljubezen ali mu celo nasprotujem in ga sovražim, kadar si na nek način prej sam sebi dopovem, da bližnji ni človek kakor jaz in da ga torej v tem primeru ni treba ljubiti in je kar prav in je kar dobro, da se postavim proti njemu. Vsako nasprotje je končno zgrajeno na takšni negaciji. A ta negacija je ena sama, velika, osnovna laž. In le iz te laži izvira sovrašstvo.

Le kdor obenem sebe vara, je zmožen sovrašstva

Kdor še kaj dvomi o tem, naj samo pomisli, da bi prav gotovo nikdar bratu ne prisolil zaušnice ne z roko ne z zaničljivo besedo, ako bi si prej

živo poklical v spomin resnico, da je to bratovo lice pravzaprav moje lice, ker je lice človeka — in to sem jaz — in da so te bratove oči, ki jih zdaj prebada moj srepo ponižujoči pogled, pravzaprav tudi moje lastne oči, ker so oči človeka. Ko gledam bližnjemu v lice, moram priznati, da v neki meri vidim samega sebe v njem, svoj lastni človeški obraz, z dobrotami in z napakami. Kadar pa te zloba premaga in po vsej sili hočeš, naj tvoja roka in tvoja pest udarita po bližnjem, tedaj moraš vsaj za hip oči obrniti stran, da ne bi videl v bližnjem svojega lastnega obličja, moraš v navalu strasti prevpiti glas svoje vesti, ki ti pravi: „Tudi ta, ki ga biješ, je človek kakor ti!“ Moraš tako rekoč zatisniti oko pred očitnim dejstvom in pred očito resnico in vsaj za ta hip moraš preslišati klic svoje narave. Najprej moraš varati sam sebe, potem si šele lahko zloben z bližnjim. Najprej moraš lagati sam sebi, nato šele sovražiti, zakaj komaj ta nezrečena a temeljna laž nudi sploh možnost sovražiti bližnjega.

In kako dovršen mojster je človek v snovanju takšnih pretkanih laži in samoprevar!

Samo prisluhnite običajnim razgovorom, pa boste videli, koliko pretvez si človek najde in si izmisli, da bi sebe in druge prevaril, da konec koncev le ni popolnoma belo, kar vsi vidijo, da je belo, in da ni čisto res, kar vendar on sam vidi, ako le mirno stvar presodi, in z njim vred vidijo tudi drugi, da je res, da smo vsi ljudje stvar božja in podoba božja, in da je postava življenja obenem postava ljubezni, sovraštvo pa že nekam zaudarja in diši po smrti.

Naravna naklonjenost in nadnaravna ljubezen

Toda, ali nismo si taksno razlago zapovedi ljubezni vse preveč poenostavili, saj ljubezen ni zgolj naravna postava, ampak je jedro krščanstva, vzvišeno nad vse naravno umovanje. Kristus sam je dejal apostolom: „Novo zapoved vam dam, svojo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil!“

Ne, nismo je preveč poenostavili, marveč smo le skušali razkriti njene globoke temelje, ki segajo notri v človeško naravo in ki so izredno važni, da moremo prav umeti to „novo“ zapoved, katera sicer korenini v naravi, a se dviga visoko preko narave v nadnaravno. Pokazali smo na dnu tisto zahrbtno igro zlobe in laži, ki snuje v našem grešnem mesu in neprestano majé in spodkopuje temelje nadnaravne zapovedi krščanske ljubezni. Hoteli smo pogledati na dno svojega bitja, da kakor iz oči v oči, odkrito in naravnost vidimo v svoji notranjosti tiste skrite niti, kjer se snujejo in se začenjajo nenaklonjenost in odpor in sovražnost človeka do človeka. Tiste skrite črne niti, ki so v nas, pa so tako umazane, da jih človek kaj nerad od blizu pogleda, ker se nagonsko boji, da ga bo potem postalo sram samega pred sabo. Zato jih odkriva v drugih, ne v sebi.

A kakor je neprijetno, tako je silno zdravo, vsaj od časa do časa si pogledati naravnost v oči, v dno lastnega jaza. Prvi pogoj, da boš dober do drugih, je to, da si resnicoljuben do sebe. Da boš dober do drugih, bodi najprej odkrit, da, bodi kruto odkrit do samega sebe.

Korenini v naravi, a sega v višine...

Res pa je, da je to naše razmišljanje, ki skuša seči v globino, ostalo komaj na početku vse krasote, ki se skriva v ljubezni do bližnjega! Kaj vse bi se dalo o njej reči! A končno naša razmišljanja nimajo namena, da bi v niz lepih besed zajela vse, kar se o predmetu da reči, marveč so bolj neka spodbuda za duha, rahel ubodljaj v misel samo, da se prebudi, da vstane in se potem sama sprehaja, kakor jo je volja, po pisanih poljanah resnice. Hvala Bogu, da nas je tako ustvaril: en sam namig je naši duši že zadosti, da odkrije v sebi velike reči.

Mar ni na prav isti način tudi Jezus učil apostole? Ko bereš evangelij, vidiš, da jih je bolj navajal k odkrivanju resnice, ko da bi jih pri-moral in tiral do zadnjih posledic svojega nauka. Kolikokrat bolj namigne, kot da bi na široko razlagal. Treba je ujeti ta božji namig in z njim boš odkril nov svet. Našel boš zaklade, ki bodo sočna in obilna hrana tvoje duha za vse življenje.

Vzemimo za zgled Jezusove besede o novi zapovedi ljubezni, ki jih je sv. Janez, apostol in učenec, ki ga je Jezus posebej ljubil, zapisal proti koncu svojega evangelija, tam, kjer poroča o zadnji večerji in o Jezusovih poslovilnih besedah, ki so kakor njegova duhovna oporoča.

„Kakor je mene ljubil Oče, sem tudi jaz vas ljubil; ostanite v moji ljubezni... To je moja zapoved, da se ljubite med seboj, kakor sem vas jaz ljubil. Večje ljubezni nima nihče, kakor je ta, da kdo da življenje za svoje prijatelje... To vam naročam, da se ljubite med seboj!“ (Jan 15, 9-17).

Jezusova ljubezen je neprisiljeno pristna...

Ali ni živo čutiti iz teh besed, kako globoko in iskreno je Jezus ljubil svoje učence in kako silno so tudi oni njega ljubili! Zato jim je naročal: ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil! Da, to in edino to je bilo važno tisti večer, ko so bili poslednjič mirno zbrani pri mizi: ljubite se, kakor sem jaz vas ljubil!

...in je obenem naravna

Teža tega stavka je v tisti besedi kakor. Tu je skrit nek čudovit božji namigljaj, kakšna bodi naša ljubezen. Takšna, kot je bila Jezusova ljubezen do nas. Zato je s poudarkom dejal: kakor sem jaz vas ljubil.“ V naslednjih besedah je isto misel še nekoliko bolj natanko razvil, ko je rekel: kakor sem jaz iz ljubezni do vas dal svoje življenje za vas in sem

vse žrtvoval, samo da bi vi imeli v sebi ne le človeško ampak tudi božje življenje, kot odrešeni otroci božji...

To je globoka vsebina tiste besedice kakor. S tem je ljubezni dana neka nova osnova, nek širši, nek globlji in višji temelj. In ta novi temelj je: božje življenje v nas. Naša ljubezen mora biti naravna in mora biti nadnaravna. Oboje hkrati. Zakaj takšna je bila Jezusova ljubezen. Tako je Jezus ljubil apostole: in naša ljubezen mora biti podobna Jezusovi po naročilu „kakor sem jaz vas ljubil“.

Jezus je imel učence resnično rad, povsem tako, kakor je resnična in pristna naša človeška ljubezen najboljši idealnega prijateljstva. Ni dvoma, da jih je imel tako iskreno rad; zato jim je pogosto zagotavljal, da jih veže vez resničnega prijateljstva. A obenem jih je imel nadnaravno rad. Ljubil jih je kot svoje brate, ne po krvi, ampak po milosti. Ljubil jih je kot skrivnostne ude svojega telesa, saj jim je pri isti večerji malo prej razlagal: „Jaz sem trta, vi mladike“ (Jan 15, 5). Skratka: ljubil jih je kot prerojene otroke večnega Očeta. To se pravi: ljubil jih je ne samo kot ljudi, marveč kot otroke božje, kot svoje lastne brate po milosti.

Tudi mi moramo ljubiti, „kakor“ je Jezus ljubil

Takšna mora biti tudi naša ljubezen: naravna in nadnaravna. S tem je Kristus dal ljubezni nov temelj. Krščanska ljubezen izvira ne le iz skupnosti ene človeške narave med nami vsemi, ampak iz občestva božjega življenja, ki je po Kristusu v nas vseh. Osnovana je ne samo na klic krvi in narave, ki jo imamo po Adamu, marveč tudi v klicu krvi Kristusove, katera je z odrešenjem prinesla božje življenje v naše duše.

Vse tisto, kar smo bili spočetka povedali, kako nujno je, da človek v svojem bližnjem odkrije človeka in ga torej pojmuje kot svojega brata, kot sočloveka, vse to moramo še z močnejšim poudarkom ponoviti zdaj na nadnaravni stopnji.

Nujno potrebno je, da človek-kristjan v svojem bližnjem odkrije kristjana in otroka božjega, svojega brata v Kristusu, ki je skupno z menoj tudi ud istega skrivnostnega telesa Kristusovega, ker polje v njem, kakor v meni, isto naravno božje življenje. Po tem duhovnem odkritju zadobi moj odnos do bližnjega nov smisel. Naravna naklonjenost do drugih postane nadnaravna ljubezen do bližnjega. Četudi ostanejo vnanja dela te ljubezni na zunaj ista ali vsaj močno slična naravni dobrotljivosti, je vendar njih smisel in njih duša, da tako rečemo, drugačna in višja.

Bližnjega ljubiti tedaj ne samo z naravno marveč zares s Kristusovo ljubeznijo. Ljubim ga v Bogu in v Kristusu.

Šele tedaj postane resnično, da tudi mi drug drugega ljubimo tako, kakor je Kristus nas vse ljubil in nas ljubi še vedno.

DR. JANEZ VODOPIVEC, Rim

Za kaj bomo ta mesec molili?

MOLIMO ZA DUŠNO ZDRAVJE TISTI, KI SLUŽIJO V JAVNIH ZABAVIŠČIH IN GOSTIŠČIH

Molitveni namen v mesecu oktobru nas kliče k molitvi za brate in sestre, ki si služijo svoj kruh v velikih dušnih nevarnostih po javnih zabaviščih, barih, gostilnah in hotelih. Čeprav med nami, ki prebiramo „Duhovno življenje“, ne bo mnogo takih, ki bi bili stalni obiskovalci takih in podobnih javnih lokalov, si vendar vsak od nas lahko predstavlja, kako nevarno je za dušno zdravje in krščansko krepost okolje, v katerem se odigrava življenje uslužbenstva na teh službenih mestih.

Ko nam tupatam v dnevnem časopisu ali po ulicah oko obvisi na raznih oglasih in pisanih reklamah, s katerimi se občinstvu oznanjajo in ponujajo zabavni užitki in gostinske ugodnosti, hitro zaslutimo, da gre lastnikom teh in takih podjetij v večini slučajev predvsem za hiter, lahek in često umazan dobiček, telesno in dušno zdravje uslužbenecv pa jim je le malo ali nič mari.

Če mislimo še na to, da so ti uslužbenci zaposleni navadno dolgo v noč in da se tam srečavajo z ljudmi vsake vrste, ki mnogi ne poznajo ne verskih

ne moralnih načel, ne čuta dostojnosti in spodobnosti, ne bratske obzirnosti in medsebojnega spoštovanja — tedaj lahko slutimo vse bridkosti in težave, pa nevarnosti in skušnjave, ki so jim uslužbenci na takih krajih izpostavljeni.

V nevarnosti so, da izgubijo vero, ko jim je spolnjevanje verskih dolžnosti skoraj redno onemogočeno; v nevarnosti so tudi, da zaidejo v moralni propad, ko so jim zanjke greha in bližnje priložnosti povsod in stalno nastavljene.

Sveta Cerkev je vznemirjena in zaskrbljena za dušno zdravje in večno zveličanje teh svojih sinov in hčera, ki se bore za svoj življenjski obstoj na tako izpostavljenih postojankah. Je prvič v tem letu, da je molitveni namen celega meseca posvečen posameznemu stanu, ki mu moramo bratje in sestre po veri izprositi milost odpornosti, stanovitnosti in zveličavne zmage proti dušnim sovražnikom, ki ga od vseh strani, noč in dan ogrožajo.

Iz tega molitvenega namena odseva v čudovito lepi luči materinska ljubezen in skrb svete Cerkve do vseh svojih otrok, ne samo v celoti in na splošno, ampak tudi v posameznih primerih in v posebnih okolnostih.

Cerkev je resnično duhovna mati vernikov. Duhovno jih rodi za večno življenje v zakramentu svetega krsta, duhovno jih vodi in hrani s svojo molitvijo, z božjo besedo in s svetimi zakramenti. Skozi nevarnosti življenja želi pripeljati vse k večnemu cilju, ki je za vse eden in isti: večno gledanje in uživanje Boga v nebeški sreči. Dokler ta večni cilj, ki mora biti vedno na prvem mestu in nad vsemi drugimi takimi cilji, po njenih otrokih ni dosežen, je mati Cerkev vedno v skrbeh, vedno čuječa. In tem večja je ta njena čuječa skrb, čim večje so nevarnosti, v katerih se njeni sinovi in hčere v življe-

nju na zemlji nahajajo. S svetim Pavlom misli in čuti: „Kdo je slaboten in bi mene ne bolelo? Kdo se pohujšuje in bi mene ne peklo?“ (2 Kor 11, 29).

Ljubeči poziv svete Cerkve k molitvi za brate in sestre, ki so njih duše v nevarnosti, izhaja iz vere v moč vzajemne molitve, ki jo je tako lepo označil apostol Jakob, ki po božjem Zveličarju poučen in po Svetem Duhu navdihnjen piše v svojem listu: „Bratje, molite drug za drugega, da boste ohranjeni. Veliko premore goreča molitev pravičnega... Če kdo zajde od resnice in ga brat spreobrne, naj ve, da kdor obrne grešnika od njegove krive poti, reši njegovo dušo smrti in pokrije obilo grehov“ (5. pogl.).

Vera v to vzajemno, bratsko molitveno pomoč je utemeljena v nauku v občestvu svetnikov, ki nas uči, da smo v sveti Cerkvi vsi verniki kakor člani ene same velike družine, združeni med seboj v svojih življenjskih interesih in povezani z vezmi bratske ljubezni celo z brati in sestrami zmagoslavne Cerkve v nebesih in trpeče Cerkve v vicah.

To čudovito življenjsko skupnost in povezanost nam lepo razodeva tudi resnica o skrivnostnem Kristusovem telesu, ki nam jo je, od Boga zato posebej razsvetljen, zapisal sveti apostol Pavel: „Vsi verniki smo eno telo v Kristusu, ki mu je Kristus glava, posamezni pa smo med seboj udje... Ka-

kor je namreč telo eno in ima mnogo udov, tako je tudi v Cerkvi. V enem Duhu smo bili vsi krščeni v eno telo, naj bomo Judje ali Grki, sužnji ali svobodni... Mnogo je udov, eno pa je telo. In oko ne more reči roki: Ne potrebujem te; ali tudi glava nogam: Ne potrebujem vas. Bog je telo tako zložil, da v njem ni razdora, ampak da udje enako skrbe drug za drugega. In če en ud trpi, trpe z njim vsi udje, in če je en ud v časti, se z njim vesele vsi udje. Vi pa ste Kristusovo telo in posamezni udje“ (1 Kor 12). In ko je to povedal, zapoje veliki apostol visoko pesem bratski krščanski ljubezni, ki je dobrotljiva, ki ne išče svojega, ki se veseli resnice, ki vse upa in vse prenaša, ter zaključuje s pozivom: „Prizadevajte si, da boste imeli ljubezen“ (1 Kor 13).

Iz tega po veri razsvetljenega stališča molimo v mesecu oktobru za brate in sestre, katerih težave in nevarnosti nam mati Cerkev priporoča v molitveno pomoč. Molimo zanje, da bi mogli vedno zvesto in pošteno vršiti svojo službo; da bi pri vseh nevarnostih in skušnjavah ostali stanovitni v veri in krščanskem življenju; da bi v trdi borbi za vsakdanji kruh ne izgubili svojih duš, ampak jih rešili za večno življenje.

Marija, Kraljica presvetega rožnega venca, naj dobrotno čuje nad njimi in nad nami vsemi.

ALOJZIJ KOŠMERLJ, Argentina

MOLITVENI NAMEN ZA NOVEMBER

DA BI SE LAIKI TEMELJITO DUHOVNO IZOBlikovali
ZA APOSTOLAT MED SVETOM

(Glej v pričujoči številki članek prof. Alojzija Geržiniča, ki govori o tem problemu pod naslovom: „Sedobni svet in laični apostolat“)

Sodobni svet in laični apostolat

„Če naj zastopa vsako skupino 100 milijonov ljudi ena figurica, potem bodo od 25 figuric predstavljale „razvite“ predele štiri brezhibno oblečene ali celo z nakitom ozaljšane figurice. „Zaostale predele“ bo zastopala dolga vrsta šest-najstih bednih, s capami pokritih figuric, sama kost in koža. Med to in prvo skupino bi postavili pet figuric, nekoliko bolj oblečenih, kot je vrsta šest-najstih, seveda brez razkošja, in te bi pomenile ljudstva, ki so si za silo opomogla in se morejo napravljati v oblačila, izdelana v serijah... To ne preprečuje, da ne bi Združene države potrošile za EN SAM težki bombnik tipa B-36 (Convair) — malo iz mode že 1952 — 3.500.000 dolarjev (poleg dveh milijonov na leto, potrebnih za nadomestne dele), kar dosega vsoto, ki jo je l. 1949 Švedska izdala za zaščito materinstva in otrok... Kako se bo končalo azijsko stoletje? Z Zapadom ali proti njemu?... Tribunal zgodovine, ki bo sodil Zapad, dopušča le temu zelo malo časa, da popravi svoje krivice.“ (Tibor Mende, madžarski gospodarstvenik, ki se mu je posrečilo uiti skozi železno zaveso, „Pogledi na jutrišnjo zgodovino.“)

„Eksistencializem ni nič drugega kot prizadevanje, da zbere vse posledice zaključenega ateističnega stališča. Nikakor ni njegova namera, da bi človeka pahnil v obup. Če pa želite, kot to delajo kristjani, imenovati obup vsako obliko nevere, tedaj izhaja ateistično stališče od začetnega, izvršnega obupa.“ (J. P. Sartre, „Eksistencializem je humanizem“).

„Kaj si napravila s svojim življenjem? Kaj hoče napraviti z njim?“ vprašanje je, ne katero sem mogla odvrniti le: „Nič.“ (F. Sagan, „Neki nasmeš“).

„Vem, da nam bodo v inozemstvu očitali, da odvajamo mladino od boga, od Cerkve. A mi ne moremo dopustiti, da se ti ljudje predajajo praznoverju, in vse to ni nič drugega kot praznoverstvo. Moramo se boriti proti praznoverju.“ (Tito zastopnikom jugoslovanskih vseučiliških in srednješolskih profesorjev in učiteljev; citirano v „Borbi“ 30. aprila 1952).

„Prepričan sem, da se svet more spremeniti. Papež je dejal: Bog hoče boljši svet. Potrebna pa je sprememba na katoliški strani. Papež je pozval k temu. Sprememba mora priti v asketičnem edinosti.“ (O. Lombardi na II. mednarodnem kongresu za laični apostolat l. 1957 v Rimu).

* * *

Navedene izjave nazorno kažejo, kakšen je danes svet, v kakšen položaj je zašlo človeštvo, obenem pa odsevajo raznolikost nazorov pri ljudeh, ki še hočejo misliti.

Nekaj samozvanih vodnikov proglašajo življenje za nesmiselno in človeško usodo za obupno. Edino, kar morejo svetovati tistim, ki jim slede, je pogumno gledanje v nič, v katerega po njihovem neizogibno gredo njihova pota.

Druga skupina miselno ni tako natančna; sprejemajo prastaro skušnjava, izraženo v geslu: Trgaj dan! Uživaj! V razliko do „zlate dobe“ starega po-

ganstva pa pri njih žalost in gnus nista bolj redka in pozna gosta, marveč stalna spremljevalca. (Odtod pozdrav: „Dober dan, žalost!“, kot je bil naslov prvi knjigi francoske dijakinje F. Sagan).

Nasproti takim učenikom stoje drugi z jasnim spoznanjem, da se položaj mora spremeniti, da se razmere morajo obrniti, da svet potrebuje novega človeka. Novega človeka in novo družbo grade komunisti in gradi katoliška Cerkve. Ta pa je tudi edino, kar jim je skupno. Cilj in temelj dela pri enih in pri drugih sta popolnoma različna, različni so tudi načrti in sredstva.

Katoličani dobro vemo, ali bi vsaj morali vedeti, kam drvi svet.¹ Zato smo dolžni vse storiti za njegovo rešitev. Kdor ostaja neveden in kdor ostaja brez dela, si nalaga težko osebno krivdo.

Naš najvišji vodnik poziva iz Rima — in želi, da ta klic gane vsakega človekae dobre volje — „ljudi, ki se zavedajo odgovornosti, da premagajo brezbriznost v uri, ko si nihče ne more dovoliti le hip počitka, ko v tolikih deželah stiskajo pravo svobodo, otemnjujejo resnico s hudobno in lažno propagando in so zle sile kot spuščene z verige“.

¹ Že v času med obema svetovnima vojnama je ruski emigrantski filozof Pitirim A. Sorokin uvidel, da gre vladajoči kulturni sistem čutnega tipa nasproti svojemu razkroju. Človeštvo pada v krizo: čutne dobrine bodo postale še bolj relativne, dokler ne bodo zavržene, ker bodo zgubile splošno priznanje in vrednost; groba sila in prevara bosta urejale osebne in mednarodne odnose; odtod vojne in revolucije; svoboda bo postala bajka za množice, medtem ko svojevoljnost in razbrzdanost izbrancev ne bo imela meja; vlade bodo čedalje bolj goljufive in tiranske; namesto kruha bodo delile bombe, namesto prostosti smrt, namesto postave nasilje; od-

Sprememba na bolje je torej odvisna od nas. Veliko nam je treba napraviti, zato ker smo veliko grešili in mnogo potrebnega opuščali in ker smo tako daleč od svojega božjega Vzornika.

Prav ta leta, ko nas tuje dežele preskušajo in oblikujejo, privlačijo in odbijajo, je v naši krščanski Srednji Evropi neki katoliški duhovnik med tolikimi drugimi v koncentracijskem taborišču razmišljal o vzrokih, ki so njegovo domovino in njega pahnili v tako popolno bedo. Za enega glavnih je spoznal dejstvo, da smo zanemarili ljubezen.

Ljubezen je tisti edini vzvod, ki more dvigniti vsakega iz nas in z nami ves svet. Svet moramo ljubiti, potem se bomo zanj zanimali, ga spoznali v bistvu in mu posredovali rešitev. Naj se zdi še tako sam vase zaprt — sam sebi ne more zadostovati. Naj bo še tako daleč od krščantva — skupne so jima tako velike in zaželene vrednote, kot so svoboda, mir, bratstvo, spolnjenavnje osebnosti in trud za obči blagor.

Svet išče rešitve in vsaj podzavestno hrepeni po Odrešeniku, ki ga ne pozna ali noče poznati. A Odrešenik živi sredi človeštva, Njegovo življenje se nadaljuje v Skrivnostnem Telesu, Njegovi Cerkvi. Njej je izročil zaklade res-

vzemale bodo neodvzemljive človečanske pravice. Tako peha čutna kultura — za katero je značilno, da ne veruje v nadčutno resničnost in vidi v čutni resničnosti zgolj nastajanje, menjavanje, razvoj, napredek, preoblikovanje; da ima svoje cilje in potrebe predvsem v stvarnem svetu in jih hoče uživati do skrajnosti; pri tem ji ni važno notranje oblikovanje človeka (kot je to v idealističnih in ideativnih kulturah), temveč preoblikovanje, to je izkoriščanje zunanjega sveta — človeštvo v uničenje. (Gl. Sorokin, Socialna in kulturna dinamika, 1. izdaja 1937 v New Yorku. To velikansko delo je verjetno najgloblja moderna filozofija zgodovine.)

nice in milosti, po njej so ljudje deležni skrivnosti božjega učlovečenja in odrešenja.

Poslanstvo Kristusovega skrivnostnega telesa je poslanstvo vsakega njegovega uda: duhovnik in laik, ti in jaz, vsi moramo kot „božje ljudstvo“ posredovati bratom skrivnosti božjega učlovečenja in odrešenja: vero, božje življenje, pravičnost, ljubezen, svobodo božjih otrok.

A kako posredovati te božje in božanske darove? Na sijajen, njemu lasten način je to povedal veliki mislec Solovjev: „Cerkev v pravem pomenu, ki jo predstavlja hierarhični red, združuje človeštvo in Boga z izpovedovanjem prave vere in z milostjo zakramentov. Toda, če je vera, ki jo Cerkev izroča krščanskemu človeštvu, ŽIVA vera in če je milost svetih skrivnosti UČINKOVITA milost, ne more doseženo božje-človeško zedinjenje ostati omejeno, na ZGOLJ versko področje temveč se mora raztegniti na vse javne odnose med ljudmi, poživiti in preobličiti njihovo družabno in politično življenje... Gre za to, da se v človeški družbi uresniči božja resnica, gre za to, da se resnica IZVAJA.“⁴

Ko gre za to pokristjanjenje javnega življenja, smo laiki v prvih vrstah boreče se Cerkve in smo največkrat edini borci, ko gre za pokristjanjenje delavnic in uradov, laicistično urejenih šol in zapuščene soseske, celih okrajev.

Tega so se naši očetje malo zavedali. Tudi naš rod potrebuje mnogih klicev z najvišjega mesta. Pij XII. je na I. mednarodnem zborovanju laičnega apostolata določno povedal: „Laiki posvečujejo od znotraj družbo, v kateri žive, in probleme, v katere se vključujejo.“ Ob 2. zborovanju je poudaril,

³ V Uvodu dela „Rusija in vesoljna Cerkev“, Pariz 1889.

da je posvetitev sveta v bistvu delo vernikov, saj so ti najtesneje povezani z gospodarskim in socialnim življenjem.

Vsem krščenim³ in birmanim⁴ velja

³ Tudi ta in naslednji pojem naj razvije navdihnjena beseda malo prej citiranega ruskega filozofa. V 11. poglavju („Kraljevska oblast in sinovstvo. Preročstvo. Trije zakramenti človečanskih pravic“) III. knjige zgoraj omenjenega dela piše o krstu med drugim: „...zakrament ali skrivnost svobode. Kristjan, ki ga je Kristus odrešil, je pred vsem svoboden človek. Večni in absolutni princip te svobode se podeljuje z zakramentalno milostjo in ga nobene zunanje vezi ne socialni položaj ne morejo uničiti. Ali pa morajo v krščanskem svetu take vezi nasprotovati božjemu daru? Krščeni kristjan ohrani svobodo, tudi če je suženj; toda ali sme v krščanski družbi biti suženj? Odpravite torej, krščanski oblastniki in narodi, poslednje ostanke poganske sramote, odstranite suženjstvo vseh oblik, direktnih in posrednih, zato ker so zanikanje krsta; tudi če to zanikanje nima moči, da bi razdejalo notranjo milost, vendar prepreči njeno zunanje uresničenje...“

⁴ „...birma — zakrament ali skrivnost enakosti. Kristusova Cerkv podeljuje vsakemu kristjanu brez razlike mesijansko dostojanstvo (ki ga je prvi Adam izgubil in ga je drugi obnovil), ko ga mazili s sveto krizmo kraljev. Vemo, da se popolno stanje družbe, ki mu je ta zakrament podoba — stanje duhovniškega kraljestva — ne more takoj uresničiti; vendar ne pozabite, zemski mogočniki, da je to pravi cilj krščanstva... In vi, udje krščanskega ljudstva, vedite, da vam Cerkev, ko vam je z birmo podelila mesijansko dostojanstvo in vsakega od vas napravila enakega papežem in kraljem, ni poklonila praznega in smešnega naslova, temveč resnično in trajno milost. Vaša naloga je, da se je poslužite. Zakaj po tej milosti more vsakdo postati organ sv. Duha v socialnem redu.“ (Isti, prav tam).

božji poziv ob stvarjenju sveta: „Rastita in množita se in napolnita vso zemljo!“ in velja poziv ob začetku evangelizacije: Pojdite in učite vse narode! K temu delu smo poklicani vsi verniki, vsak po svojih sposobnostih in možnostih, neorganizirani in organizirani v verskih in apostolskih društvih. Posebej je naloga Katoliške akcije bolj nujna in važna kot kdajkoli.⁵

Priznati je treba, da stalno rastoče število vernikov ujema z umom in srcem te pozive. Vera v njih ni nekaj zunaj njega, temveč preveva, oblikuje in vodi vse njihovo življenje. V prejšnjem odstavku navedena svetopisemska klica,⁶ združena z jasno zavestjo, da smo mladiki, ki jim ves sok prihaja iz trte Kristusa: to troje postavlja temelj duhovnosti v sodobnih laikih.

Spoznanje o vcepljenju v skrivnostno Jezusovo telo je pogoj za pravo čutenje s Cerkvijo, za življenje v njej; človek odkrije občestveno plat zakramentalnega in molitvenega življenja. Naš čas je deležen te milosti, da se je (po Guardinijevih besedah) spet prebudila Cerkev v dušah. Gibanja, kot sta biblično in liturgično, gredo v globino in se raztezajo v vedno širše kroge.

Pobudo in vodstvo dobivajo v velikih papeških okrožnicah (n. pr. *Mystici Corporis*, *Mediator Dei*, *Humani generis*) in obrednih prenovitvah (n. pr. velikonočne vigilije). Verniki ne morejo in ne smejo več biti trpna množica ob Cer-

⁵ Glej papežev govor, ponatisnjen v *Osservatore Romano* 17. aprila 1957.

⁶ V sprejetju teh dveh klicev vidi mons. M. Larrain podlago duhovnosti v sodobnih versko živih laikih in kaži-pot njihovi aktivnosti. (V referatu: „Rast krščanskega življenja v sodobnem laiku“, prebranim na II. mednarodnem kongresu za laični apostolat, Rim 1957).

kvi; vedno močnejše doživljajo dejstvo, da so v njej, da so njen bistven, živ, tvoren del, da so Cerkev.

Ta Cerkev je prejela veliko nalogo: Pojdite in učite! Kristus nadaljuje v nas in z nami svoje odrešeniško delo. Cerkev ni birokratska ustanova, njeni udje niso neodvisni delci, ki naj si vsak zase zagotové nebesa. Povezanost med nami, med nami in Glavo je najtesnejša; zato se po nas v preobilju pretaka božje življenje in ves ta čudoviti organizem raste, se razdaja, napreduje — zvest Očetovi volji, da naj se vsak človek zveliča; delujoč z nezadržnim hrepenenjem Sina, da bi bili vsi eno in da bi se vse ovce zbrale v tej staji; prešinjem z Duhom, da vse posvečuje.

Vsa ta bogata rast pa je po božji uredbi odvisna tudi od našega sodelovanja. Papež se ne naveliča ponavljati: „Resnično strašna je skrivnost in nikoli je ne moreš dovolj razmisliti, da je zveličanje mnogih odvisno od molitev in radovoljnih žrtev, ki jih člani skrivnostnega Jezusovega telesa namenijo temu cilju, in od sodelovanja pastirjev in vernikov.“ Vsi člani Cerkve „so dolžni, vsakdo po svojih močeh, krepko in pridno sodelovati pri gradnji in širjenju tega Telesa.“ Apostolat torej ni nekaj, kar bi življenju po veri dodali, marveč je prav polno krščansko življenje.

Rastita in množita se: Polno krščansko življenje se razvija v svetu, sredi človeške družbe, ne v begu pred njo. Socialni čut ni le nekaj dovoljenega, je nekaj potrebnega, ukazanega. Kristjan ima rad stvarstvo, ceni časne dobrine in sodeluje pri gradnji kulture in civilizacije. Ako slabo vršimo svoje naloge v znanosti in umetnosti, v politiki in gospodarstvu, ako ta mesta zapuščamo in prepuščamo drugim, smo slabi kristjani, smo prebežniki. Življenje smo prejeli kot božji poklic in stanovske dolž-

nosti kot pot k Bogu. Vsakdo je v svojem poklicu obenem graditelj sveta in razširjevalec božjega kraljestva; v njem mora zveličati sebe in pripomoči k zveličanju bratov okrog sebe.

* * *

Lanski mednarodni kongres za laični apostolat (5.—13. okt., v Rimu)⁷ je zagrabil to področje pod vidikom: laiki v krizi modernega sveta; njihova odgovornost in njihovo oblikovanje.

O razmerah v sodobni družbi je bil najbolj konkreten referat za Južno Ameriko, ki ga je podal psihiater J. Lasaga s Kube. Ker nas toliko Slovenec živi v teh deželah, bo gotovo zanimal kratek posnetek njegovega referata. Med 20 državami Latinske Amerike je samo v devetih dopuščena verska vzgoja. Privatno šolstvo je drago, zato dosegljivo le bogatejšim. Tudi ni na posebni višini. V Habani je n. pr. pokazala anketa, da pride ena petina dijakov s katoliških kolegijev na univerzo brez vere. — Šolski položaj deloma pojasni, da je tako pomanjkanje duhovščine. Po Južni Ameriki pride en duhovnik na 11.800 ljudi, v Srednji celo na 14.000 do 18.000. — Odtod je deloma razumljiva verska nevednost, tako da morejo napredovati protestantske sekte, framasoni in spiritisti. V Srednji Ameriki se je v četrstoletju 1925—1952 število protestantov podeseterilo. Na

⁷ Gl. poročilo dr. Alojzija Šuštarja v „Omnes unum“, l. 1957, št. 6, str. 174—176. Poročevalec javlja, da se je kongresa udeležilo nad 2000 zastopnikov več kot 80 narodov in da je bila značilna velika in aktivna navzočnost zastopnikov iz Azije, Afrike in Oceanije. Po sodbi dr. Šuštarja je bil ta kongres „velikega, v marsičem najbrž naravnost odločilnega pomena“ za bodoči položaj in življenje Cerkve.

Kubi se 13% dijakov vpiše v framason-ska društva; odstotek vpisanih v katoliške organizacije je neznatno višji: 18%. Leta 1950 je 824.000 ljudi v Braziliji izjavilo, da imajo spiritizem za svojo vero. — Ugodne pogoje za tak položaj nudijo neurejene socialne razmere, posebno po deželi. Prepad med nekaj bogatini in veliko maso bednih skoro živinsko nastanjenih in slabo hranjenih, je strašen. Najhuje pri tem je miselnost bogatinov, liberalna v stilu 19. stoletja tudi pri tistih, ki hočejo biti katoličani in se celo postavljajo na vodilna mesta med njimi; ti imajo za verski položaj še posebno krivdo. — Že površnemu poznavalcu komunizma je jasno, da mora v takih razmerah rdeča ideologija in organizacija uspevati. Številke o članih partije tam, kjer je ta dovoljena, ne povedo o resničnosti nič. — Kratkovidnost vlad in strank izpričuje stanje, v katerem so zakon in družine. Povsod je prvo ali celo edino civilna poroka. Priležništvo je nekaj običajnega, deloma prevladujočega; med delavci in kmeti je konkubinatov tudi do 80%. Ločitev ni še uradno uzakonjena samo v štirih državah. Bela kuga pustoši mesta in deželo; v nekem od velemest je število splavov večje od rojstev. Morda je prav vprašanje zakonskega življenja glavni vzrok odpadov od vere; priznati pa je treba, da zahteva poštenje v zakonski skupnosti, zlasti v nižjih slojih, pravega junaštva. — Ko poročevalec išče svetlobe v tej sliki, najde dve svetli točki: katoliško tradicijo, danes v mnogem ohranjeno le na zunaj, a vendar ne brez vpliva in ne brez zmožnosti za poživljenje; in pa pobožnost do Device Marije.

Kriza sodobnega človeštva, katere del je pravkar skicirani položaj v Južni Ameriki, nalaga vsem, ki jo gledajo in poznajo njene vzroke, težko odgovor-

nost. Ne more biti resnični Kristusov učenec tisti, ki misli, da se bo zveličal s sebično, vase zaprto pobožnostjo in ga pogubljanje bratov ne briga. Kdor pozna odrešilne resnice razodetja in cerkvenega nauka, pa se jih pred drugimi sramuje ali je tako brezčuten, da noče z njimi napojiti duš, ki umirajo od žeje, bo strože sojen kot te. Kdor se hoče sladkati z nebeškim kruhom, da ostanejo njegove roke prazne za pomoč bližnjemu v stiski in bedi, bo prištet tistim, ki bodo krivi sodbe, zato ker se niso prav presodili pred Gospodovim telesom.

Cerkveno vodstvo hoče dobro tem, ki imajo — predvsem duhovnih dobrin —, in tistim, ki — predvsem duhovnih dobrin nimajo, ko prve poziva k apostolatu med drugimi. Saj apostolat ni nič drugega kot razdajanje iz preobilja Jezusove ljubezni: vsi naj Njega spoznajo po naših besedah in dejanjih, po pričevanju vsega našega življenja.

Tisti posebej, ki jih zavest odgovornosti in ljubezen Kristusova prigajata k apostolatu v ožjem pomenu besede: načrtnemu delu z določenimi cilji in nalogami, v tesnejšem stiku z duhovščino — pa naj bo to v okviru kakšne apostolske organizacije ali ne —, tisti gotovo potrebujejo posebnih lastnosti in sposobnosti. Najlepše se bodo razvile v tistih srečnih ljudeh, ki so jim starši in drugi vzgojitelji že kot otrokom vcepili čut odgovornosti za druge in apostolskega duha. Taki bodo tudi sami največ storili, da izoblikujejo svojo notranjost, svoje zmožnosti, svoj nastop tako, da bodo res pokorno in dobro izdelano orodje v božjih rokah. Glavna skupina resolucij lanskega rimskega kongresa poziva k resni formaciji apostolskih delavcev in jo takole razčlenjuje: 1. poglobitev in obogatitev duhovnega življenja; 2. izpolnitev

Beograjski škof dr. Josip Ujčić, ki je na Dunaju proslavil petdesetletnico svojega doktorata. Fotografija je iz leta 1937, ko je 19. marca opravil svojo prvo škofovsko mašo v ljubljanski stolnici

verskega znanja; preučevanje cerkvenega nauka; 3. študij sodobnih razmer in potreb; sodelovanje v prizadevanjih za izboljšanje položaja na vseh popriščih; usposabljanje za to delo; 4. gojitev in širjenje duha skupnosti, vesoljnosti, to je z drugo besedo: katoliškega duha.

Odras neizčrpne življenjske sile v Cerkvi je raznolikost gibanj in orga-

nizacij, v katere se morejo vključiti tisti laiki, ki jih žene v organizirano delo. Velika večina najde ideje, naloge, načine dela, ki so jim najbolj pri srcu. Vse pa so oddelki iste vojske, ki so edina od vseh vojsk ne bori proti sovražniku, temveč zanj. Naj naštejemo nekaj najbolj uspešnih: GIBANJE ZA BOLJŠI SVET. V življenje ga je priklkal papežev poziv 10. februarja 1952; dobrega pol leta kasneje je papež poziv naslovil posebej na vse škofije in na organizacije Katoliške akcije. Sodobno človeštvo potrebuje priznanja nadnaravnega reda in uveljavljenja njegovih načel. — PAX CHRISTI deluje za pravi mir nasproti komunistični demagogiji. Razširja nauk Cerkve o miru in sožitju. — ZAVEZA VEROIZPOVEDI (Alianza del Credo) nalaga tem, ki se vključijo, da dnevno izmolijo Vero za preganjano Cerkev, da jo priporočajo pravnemu Srcema — Jezusovemu in Marijinemu —, da raziskujejo razmere ze železno zaveso in o njih obveščajo svetovno javnost, da preganjanim posredujejo pomoč. — BRATOVŠČINA SV. CIRILA IN METODA moli za zedinjenje vzhodnih kristjanov; je zamisel Slomškove vne. — APOSTOLSTVO MOLITVE daje zaklade molitve na razpologo namenom sv. očeta. — KATOLIŠKA AKCIJA je uradni organizirani apostolat Cerkve. Prilagaja se stanovskemu, poklicnemu, stanovanjskemu okolju, da more tako čim uspešneje služiti duhovnim potrebam. — KONGREGACIJE postavljajo članom pred oči Marijin vzor in tako vzgajajo odlične sodelavce Kraljice apostolov. — O MODRI LEGIJI, ki jo je navdihnila Fátima, je pisal prevz. g. škof v julijanski številki DŽ in nas pozval, naj se ji priključimo. — Duha, ki preveva MARIJINO LEGIJO, lepo prikazujejo besede

njenega ustanovitelja F. Duffa: „Prepričan sem, da je mogoče svet spreobrniti. Zato je potrebno, da postane vsak katoličan pravi katoličan, to je apostol. Treba se je organizirati. Ključ za ves uspeh je povezanost z Marijo. Po njej je prišel na svet Kristus, po njej se še naprej rojeva v dušah. Dovolj je, da imamo vero in si upamo hoditi po valovih.“

Te besede se skoraj skladajo z besedami o. Lombardija, navedenimi kot poslednji citat v začetku tega članka. Tudi voditelj Gibanja za boljši svet je tam ponatisnjenim izvajanjem dodal: „Naj pride, o Marija, ta trenutek (t. j. edinst)! Je Jezusova oporoka in svet bo spoznal, da Ga je poslal Oče.“ Tista oseba torej, h kateri se zatekajo vsi apostolski delavci od prvih časov; tista, ki navdihuje, štiti, vodi vse obnovitveno in reševalno delovanje, je Marija; tudi z očitnimi posegi in osebnimi navodili stori vse za rešitev človeštva.

Tudi tam, kjer je brezboštvo odstranilo Jezusa, je Marija navzoča in govori tudi takrat, ko Bog molči. Odvrča človeštvo od obupa, ki ni zajel samo nevernih ljudi, ampak je stalna skušnjava tudi za kristjane. Dogma o Njenem slavnem vnebovzetju postavlja na laž pesimistično in materialistično gledanje na človeka in njegovo usodo. Druga dogma, ki jo bo Cerkev proglasila na dan, določen od božje Previdnosti: o Mariji, kraljici vesoljstva in srednici vseh milosti, pa bo luč, kažoča v edinstvo in mir božjih in Njenih otrok.

K temu cilju vodi delo laičnega apostolata, zato je razumljivo, da ga je papež posebej priporočil Mariji. Njeno brezmadežno Srce bo zmagalo. Naj ne bi bilo nikogar, ki ne bi bil deležen Njene zmage!

Prof. ALOJZIJ GERŽINIČ

SVETA BERNARDKA SOUBIROUS

Bernardka pričuje

Nešteti obiski in pričevanja so sledili lurškim dogodkom, ki so postali javno in splošno znani. Bernardka mora neštetokrat popisovati svoja videnja, zlasti prikazen od 25. marca. Škof iz Amerike pride in poklekne pred njo ter ji hoče poljubiti roko. Župnik Peyramale mu to zabrani in uredi tako, da deklica prejme škofov blagoslov. Bernardka ostane pri vsej tej splošni pozornosti preprosta in ponižna. Nikoli ne sprejme od obiskovalcev, med katerimi se nahajajo osebe iz najvišjih slojev, nobenega darila. Tudi domačim ne pusti, da bi sprejeli kak dar, čeprav žive v revščini. Neizprosno dosledna je v tem. Hodi v šolo k neverskim sestram in lepo napreduje v francoščini, pisavi in drugih spretnostih.

Tarbski škof Laurence imenuje škofijsko komisijo, ki naj preišče vso zadevo. Zaslišanja so za Bernardko prava muka, a vedno pričuje z vso iskrenostjo in resnostjo. Zadnji seji škofijske komisije predseduje sam škof Laurence. Solze mu zalijejo oči, ko mu Bernardka pokaže, kako je Marija povedala svoje ime. Dne 18. januarja leta 1862 izda škof pastirsko pismo, v katerem potrди nadnaravni značaj videnj in odobri češčenje Lurške Gospe. Poleg pričevanja ponižne Bernardke so ga k temu nagnila zlasti čudežna ozdravljenja, ki so se vedno pogosteje ponavljala pri lurškem studentu. Ves navdušen napove izpolnitev Gospejine želje: zgradi tev svetišča.

Bernardkino pričevanje, ki je moralo iti skozi tolika nasprotovanja, je

končno kronano s polnim uspehom. Dne 4. aprila leta 1863 blagoslovi sam škof Laurence kot svetišče urejeno votlino, blagoslovi kip Brezmadežne, ki še danes stoji na kraju prikazovanj. Nad 20 tisoč ljudi prisostvuje pobožno slovesni maši in svetim obredom. Bernardka pa na ta veliki dan bolna leži v hiši sester, bolan leži doma tudi župnik Peyramale...

Bernardka — redovnica

Večino tistih let po prikazovanjih preživi Bernardka pri neverskih sestrah, ki imajo v Lurdu svoj zavod. Se uči in izobrazuje in ponižno pomaga v kuhinji. Škof Laurence in župnik Peyramale ji svetujeta, naj gre v samostan. Bernardka, ki sama vidi v tem svoj bodoči življenjski poklic, je s tem zadovoljna. Ker je vedno bolehnna, so težave s sprejemom. Sestre v generalni hiši v Neversu, mestu v središču Francije, se je branijo. Na posredovanje župnika Peyramala in neverskega škofa Forcadeja jo končno sprejmejo. Sporočilo o sprejemu ji pošlje mati Marija Terezija Vauzou, učiteljica novink, ki tedaj nadomešča bolno generalno predstojnico. Sprejme jo z velikim navdušenjem, saj je Bernardka Marijina izvoljenka. Iz Trochujeve knjige se vidi, da mati Vauzou ni bila nikoli učiteljica v Lurdu, kot to beremo v Werfelovem romanu. Bernardka in mati Vauzou sta se spoznali šele v materini hiši sester krščanske ljubezni in vzgoje, v Neversu.

Bernardka pred odhodom še doživi v Lurdu dograjenje in posvečenje kriptе nove bazilike. Med delavci ves navdušen pomaga tudi njen ljubljeni oče. Po-

nižno se skriva na slovesni dan med številno množico, ki jo pozdravlja in ji reže kose od obleke za spomin.

Težka in bridka je ločitev od domačih, še težja od votline. Dne 3. julija leta 1866 kleči zadnjič v svojem življenju pred kipom Brezmadežne in bridko joka: „Mati moja, kako naj se ločim od tebe!“

V Neversu jo sprejme redovna družina s spoštovanjem in veseljem. Dajo ji priložnost, da pred zbrano samostansko družino še enkrat pove svoja videnja. Utrujena od pota priča le na kratko in jo morajo vzpodbujati z vprašanji. Ob koncu ostanejo vsi pretreseni in ganjeni v globokem, pobožnem molku. Po tej svoji predstavitvi izgine Bernardka v redovni družini in postane ena od tolikerih. Obiski se ne dovoljujejo več, razen kakemu škofu in posebej pobleščenemu duhovniku.

Generalna predstojnica in mati Vauzou, učiteljica novink, sta se domenili, da je treba Bernardko na vsak način zavarovati pred skušnjavami napuha. Ravnanje za Bernardko naj bo trdo. In je res bilo trdo in pretrdo in za Bernardko prične teči dolga doba 11 let, skoraj vse do smrti, ko od strani glavnih predstojnic ne doživi nobene tolažbe, nobene toplote, nobene ljubezni. O generalni predstojnici, materi Josipini Imbert priča ena njenih naslednic, da je bila „ženska z moškim značajem, ki je zatajila v sebi žensko srce“. O materi Vauzou pove Trochu sledeče: Bila je iz boljše družine. Oče je bil notar, ne general, kakor se to bere v Werfelovem romanu. Bila je izredno inteligentna in stroga v redovnem življenju. Celih 20 let je bila učiteljica novink, 12 let potem generalna predstojnica. Kakor je bila v začetku za Bernardko navdušena, izgublja hitro simpatije do nje. Zdi se ji preveč preprosta in kmečka. Noče

ji razodeči zaupanih skrivnosti. Razočarana vzdihne ob nekem obisku: „Koliko bolj inteligentnih in bolj vzgojenih bi si bila Marija lahko izbrala...“ Z Bernardko je trda, često prav neusmiljena. Bernardka trpi ob tem velike notranje muke, pravo mučeništvo srca. Do konca se mati Vauzou ne more sprizajzniti z lurškim dejstvom. Pa Bog hoče, da prav v redovni hiši v Lurdu, stara in onemogla, dočaka svojo smrt. Ko ji tu leta 1907 naznani tedanja generalna predstojnica mati Bordenave, da se bo začel v Rimu za Bernardko beatifikacijski proces, še nevoljno vzdihne: „Počakajte vsaj do moje smrti...“ Umrije vendar z vzklikom: „Lurška Gospa, prosí zame!“

Po pravici je bilo na procesu za proglasitev Bernardke blaženim ugotovljeno, da ima mati Vauzou največ zaslug za Bernardkino posvečenje. Kako trde so bile te zasluge! Mati Vauzou, katere strogosti do Bernardke so v Werfelovem romanu le malo pretirane, je velika skrivnost ponosnega, morda samoljubnega ženskega srca... Življenje v samostanih ni vedno lahka stvar. Zahteva često, kakor pri Bernardki, junške stanovitnosti v poklicu.

V neverskem samostanu je Bernardka kljub vsem težavam vzorna novinka in zatem vzorna redovnica. Kljub temu izjavijo predstojnice pri redovnih obljubah, da ni za nobeno rabo. Ponižno Bernardko ta izjava boli. Se je bila izšolala za dobro in sposobno učiteljico mladine, bila je zelo spretna v vezenju, sijajna bolničarka in zakristanka — in vendar se ji pravi: ni za nobeno rabo! Res je bila vedno bolehná. Bolezni so se kar množile v njej. Nahuhi, ki jo muči od otroških ust, se pridruži boleč tvor na desnem kolenu, ki jo ovira pri hoji in klečanju celih 11 let. Končno se še kostna jetika, po-

Oče in mati sv. Bernardke

siedica pomanjkanja zraka, sonca in hrane iz mladosti, razpase po vsem njenem ubogem telesu. Poleg telesnega trpljenja jo Bog preskuša še z duševnim: notranja zapuščenost, noč duše, udeležba na Jezusovem trpljenju na Olski gori in križu...

Iz Lurda prihajajo žalostna poročila: smrt ljubljene matere, nekaj let za tem smrt očeta, ki se ji je tako smilil v svoji zapuščenosti. Domov Bernardka nikoli ne gre; razen pred smrtjo je tudi domači nikoli ne obiščejo. Ob smrti matere, očeta, sama v dno srca žalostna, piše domov čudovito lepo tolažilno pismo. Vsa srečna je, da sta draga mati in oče umrli previdena s svetimi zakramenti. Prosi domače, naj se je spominjajo pri votlini. „Vsak dan grem v duhu tja,“ jim piše.

Tako Bernardka v trdi božji šoli zori v svetosti. Bog ji pred smrtjo dobrohotno odvzame muko srca z izvolitvijo nove generalne predstojnice, matere Adelaide, ki obda bolno Bernardko z resnično materinsko ljubeznijo.

Na bolniški postelji prejme obisk svojega ljubljenege kateheta, spoved-

nika in zaupnika p. Pomiana iz Lurda. Zelo je srečna. Bolna sme pisati papežu Piju IX., ki ji v odgovor pošlje svoj blagoslov in srebrn križ. Veliko tolažbo občuti ob tem v svojem srcu. Ko je že vsa onemogla, da komaj še govori, pride jezuit p. Sempé, da jo še poslednjič natančno izpraša o vsem. Se že kar ne more več vsega spomniti. „Gospa bi morala še enkrat priti,“ pravi. Po 12 letih ločitve jo obišče v njeno veliko veselje najmlajši brat Janez. Za tem jo obiščeta še sestra Tončka in njen mož. Le z očmi jima še govori. Ko mislijo, da se ji je približala zadnja ura, prejme Bernardka z veliko pobožnostjo zakramente za umirajoče in prosi vse za odpusčanje vsega, posebno za svoj napuh... Do smrti ostane ponižna.

Ali smrt je ne odreši hitro. Silno je njeno telesno trpljenje. Vse telo je ena sama rana, v kosteh ji kljuje, kakor če bolijo zobje. V svojih dolgih nočeh trpljenja in bolečine moli rožni venec. Gle-da na križ, ki ga ima pred seboj in pravi: „Gospod Jezus, zdaj sem pa kar tebi podobna.“ Bolečine daruje za greš-nike.

Mučijo jo tudi notranje dušne skušnjave. Satan jo straši s pogubljenjem. Večkrat kliče: „Poberi se, satan!“ Smrti se boji: „Toliko milosti sem prejela in tako slabo sem jih uporabila.“

Ali po noči duše pride dan tolažbe. Malo pred smrtjo vsa srečna ponavlja: „Videla sem jo! Videla sem jo! Kako lepa je bila! Kako si želim videti jo spet!“ Umirajoča ponižno moli za sestro, ki ji stoji ob strani: „Sveta Marija, Mati božja, prosi zame, ubogo, ubogo grešnico...“ Z zadnjo močjo napravi slovesno znamenje svetega križa in izdihne svojo nedolžno, boguvdano dušo. Bilo je na velikonočno sredo zjutraj, dne 16. aprila leta 1879.

Bernardka — poveljučana

Že v življenju je bila malo čudodelka. Ko je bila še pri sestrah v Lurdu, je neka mati prinesla v zavod vsega garjevega otroka. Prednica ga je dala Bernardki, da ga ponese malo skozi hišo. Ko se je vrnila, je bil otrokov obraz gladek in zdrav. V Neversu je bilo podobno: Neka mati je prišla tja z otrokom, ki ni mogel shoditi. Bernardka ga je nesla po samostanu in se vrnila z njim, krepko stopajočim ob njeni roki. Tudi prihodnje reči je včasih napovedala in poznala mnoge skrivnosti, kakor arški župnik Vianney. Neki sosesstri je umrl oče, ki ni bil najboljši vernik. Vsa žalostna je bila radi njegove večne usode. Bernardka jo je z neko tolažljivo gotovostjo pomirila, rekoč: „Sestra, ne bojte se za očetovo dušo. Dobri Bog ne pusti, da bi se pogubile duše sorodnikov njemu posvečenih oseb.“

Po smrti Bog malo Bernardko poveljuča s čudeži. Njeno telo ostane nestrohnjeno in počiva v vrtni samostanski kapelici v Neversu. Na praznik sv. Rešnjega Telesa, 14. junija 1925, v svetem letu, jo papež Pij XI. proglasi za

TEŽKA JE POT...

*Težka je pot do Tebe,
dasi si blizu in v nas —
kdor ne sovraži sebe,
čaka zaman na Tvoj glas,
dasi v skrivnosti grebe,
išče zastonj Tvoj obraz.*

*Duh v snov vgreznjen blodi,
vklepajo senc ga teme,
bol le k Tebi nas vodi,
v smrti Te človek uzre.*

*Vržem ko žrtev se v plamen,
Ti mi odgrneš smehljay —
prah zapečatil bo kamen,
duša bo živela raj
in šepetala ti: Amen...*

Yl Knotts

blaženo. In v drugem svetem letu, ob 1900-letnici našega odrešenja, na sam praznik Brezmadežne, 8. decembra leta 1933, jo isti papež proglasi za svetnico. Namenoma je veliki papež določil prava dan za kanonizacijo nje, ki ji je Marija sama izjavila: Brezmadežno Spočetje sem!

Škofje Francije in mnogi drugi prosijo v tem lurškem jubilejnem letu, da bi se praznovanje sv. Bernardke Soubirous raztegnilo na vesoljno Cerkev.

Mi pa sklenimo te vrste z dvojnimi svetopisemskim rekom, ki se tako čudovito uresničujeta v vsem Bernardkinem življenju, ki naj tudi nas tolažita in bodrita v preskušnjah in bridkosti življenja:

„Kogar Bog ljubi, tega preskuša“
(Preg. 3, 12).

„Bog povišuje ponižne“ (prim. Luka 1, 52).

ALOJZIJ KOŠMERLJ, Argentina

HAY LIBERTAD DE RELIGION

EN YUGOSLAVIA ?

Es de público conocimiento que para los Occidentales la Yugoslavia titoista no es como los demás estados detrás de la cortina de hierro. Es verdad: se puede entrar y salir libremente, se puede observar sin ser siempre vigilado, hasta se puede ver ciertas expresiones de la vida religiosa en la población.

También se puede poner preguntas a los dirigentes estatales sobre la libertad de religión y siempre se obtendrá la respuesta: „En nuestro país hay libertad de religión, da la Iglesia, de las opiniones.”

Y por cierto; un observador poco sagaz se verá fácilmente arrastrado por tales afirmaciones. Pero la realidad es muy distinta. Tenemos a nuestra disposición las declaraciones, hechas por un sacerdote que recientemente pasara la frontera yugoslavo-austríaca y que totalmente desmienten las aseveraciones oficialistas.

¿Existe la libertad de religión en Yugoslavia? Sin titubeos podemos responder: Si! La religión siempre es libre. No se puede encarcelar a Dios. El mundo sobrenatural es tan superior a la vida diaria que por más que se esfuerzan las huestes materialistas de negarlo y combatirlo, existirá e influirá en los corazones humanos.

Pero los fieles no son libres. Mas hemos de redactarnos un poco. También ellos son libres. Pueden concurrir a sus templos, hasta diariamente. Pero, hay un “pero” grande: si van, perderán su empleo, serán controlados, se buscará

pretextos para hacerles quitar su posición en la sociedad.

El profesor puede libremente ejercitar sus prácticas piadosas, pero un día se le dirá: “Compañero, no eres capaz de educar a nuestra juventud en el espíritu progresista,” y ya estará en plena calle sin el empleo ninguno.

La constitución garantiza el impartimiento de la doctrina cristiana. Pero se pregunta a los padres y a los alumnos, si concurren a las clases de religión. Y se precisa mucha valentía para decir “si”, ya que con tal afirmación uno se expone a toda clase de vejámenes y molestias.

Hasta el soldado es libre. Puede entrar en la casa de Dios. Mas si lo descubren, le esperan las medidas disciplinarias y persecuciones directas e indirectas durante todo el período del servicio militar.

También el enfermo en el hospital goza de plena libertad. La ley ordena, que hay que admitir al sacerdote cuando el paciente expresamente lo requiere. Pero sabemos, que hasta a los sacerdotes muribundos se denegó la asistencia espiritual. Que no hablemos de los demás fieles!

Si, la religión es libre, pero solamente hasta que se esconda en el alma. En cambio las expresiones exteriores de los sentimientos religiosos chocan inexorablemente con la oposición cerrada de la sociedad materialista que tiene en su poder todos los medios para difcultarlos y hasta para impedirlos.

JOE JUCK

POGLED V ONOSTRANOST

Praznik vseh svetnikov nas posebno spominja na cilj našega življenja, na našo večno domovino, na sveta nebesa.

Koliko lepega, koliko radostnega in tolažilnega vsebujeta ti dve besedi: sveta nebesa! Kadar hočemo otipljivo prikazati kakšno reč, ki nam je bila izredno všeč, pravimo: bilo je nebeško lepo. Ta primera je brez dvoma za vse lepote tega sveta pretirana, vendar razodeva splošno človeško prepričanje, ki sloni na neizpodbitni veri, da so nebesa nekaj velikega in vsestransko osrečujočega, saj so dom Najvišjega in kraj večnega plačila, prave sreče in nenadkriljive blaženosti. Kateri zemljan bo do popolnosti opisal to visoko skrivnost, ki nam bo docela razodeta šele onstran groba ali ob koncu sveta? Nobenih solza, brez trpljenja, niti sence hudobije, skozi vso neminljivo večnost samo čisto, neskajjeno veselje in radost in mir in vsestransko zadovoljstvo.

Popolna sreča brez konca in kraja v družbi Boga, Marije, angelov in številnih svetnikov, o blažena sveta nebesa! Naše na tem svetu neutešljivo srce v tej skrivnosti prav gotovo več sluti in želi kot pa omejeni razum. A resničnost nebes presega nele vsa naša spoznanja, marveč tudi vse težnje in najslajše želje in vso možno domišljijo naših najbolj neverjetnih in otroških sanj. To, kar oko ni videlo, pribija tehtno in navdušeno sv. Pavel, in uho ni slišalo in kar v človekovo srce ni prišlo, je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo.

Nebeško kraljestvo, dom največje sreče in zakladnica dobrot in veselja, kako si čudežno in mikavno v svoji prijetni skrivnosti! Kako zelo priklepaš nase naše trudno srce!

Bratje, kdo je, ki ne mara nebes? In vendar ljudje danes ne vidijo nebes, za katere so ustvarjeni. Kakšna zmota, kakšna žalost in nesreča! To je največja tragika naših dni, da ljudje-popotniki ne mislijo na cilj nebesa.

Presrečni nebeški svetniki nam bodrilno kličejo in nas goreče svarijo: Zemljani, ne pozabite nikoli nebes, za katere ste ustvarjeni!

Skrbite podnevi in ponoči, neutrudljivo skrbite za vašo nebesa! Vse drugo je nič!

Zveličar pa takole uči in opominja: „Vstopite skozi ozka vrata, zakaj široka so vrata in prostorna je pot, ki drži v pogubo, in mnogo jih je, ki v pogubo po njej hodijo. Kako ozka so vrata in tesna je pot, ki drži v življenje, in malo jih je, ki jo najdejo!“

Molitev, pošteno, čisto in brezgrešno življenje, dobra dela in sveti zakramenti, z eno besedo življenje krščanskih kreposti, to je pot, ki vodi v nepopisno lepi, vekotrajni raj.

Zlasti vi, ki nosite križ, ki ste trudni, boleči in objokani, ker morda po krivici trpite, dvigajte stalno pogled kvišku, tja, kjer vas čaka prijeten počitek in obilno nebeško plačilo! Sam Bog bo obrisal vaše solze in vsakršna žalost se bo spremenila v večno veselje.

In zdramite se vsi tisti, ki spite v

Pozabi svetih reči, vstanite k pravičnemu življenju, zakaj le pravični bodo na sodni dan slišali blagodneči Zveličarjev glas: „Pridite blagoslovljeni mojega Očeta, prejmite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta!“

Le taki, ki so brez greha in imajo dušo čisto kot kristal, bodo povabljeni v nebesa, kjer se bodo svetili kot sonce in uživali neizrekljivo veselje pri Bogu, ki je zadnji cilj hrepenечеga človeškega srca.

*

Dan po prazniku Vseh svetnikov pa nas vselej opozarja na naše rajne in vse umrle ljudi, za katere še ne moremo z gotovostjo trditi, da so že v nebesih. Pred oči nam torej stopajo vice z dušami, ki tam trpe.

„Prijatelji, usmilite se nas in molite za nas!“ tako nam proseče kličejo iz kraja težkega trpljenja. In hkrati s ponižno ter drhtečo prošnjo nam pošiljajo tole poučno svarilo:

Poslušajte, prijatelji na zemlji! Silno velike so muke in bolečine, ki jih trpijo duše v vicah. Si predstavljate strašno pusto in temno noč brez zaželenih prijetnih in potrebnih luči? Ko vas tlači črni mrak in navdaja mrtvaška puščoba? — Tako nekako je z nami, ki si nadvse želimo Boga, pa ne moremo do Njega, dokler nas ne otme.

Ali si pa predstavljate najtežji jetniški zapor: zid spredaj, zid zadaj, zid na vseh straneh, kamorkoli se obrneš, povsod sam zid. ki ti zastira pogled in izhod. V taki grozni ječi smo mi, dokler nas Bog ne reši. Mislite si morje našega gorja! Skoraj kakor pekel! Edini svetli up in trohica utehe je ta, da to trpljenje ne bo večno! A je kljub temu grenko in neznosno.

K Jezusu pogodimo

Jezus v tabernaklju skrit živí, samuje, lučka bivališče le mu razsvetljuje.

Podarimo njemu duše in življenje, svoja strta srca, delo in trpljenje.

Jezusove ovčke vedno ostanimo, dobrega Pastirja se zvestó držimo.

Jezus nas bo vodil na nebeške trate, trosil v naše duše milosti bogate.

Mali Gregor

Zato poslušajte naš svet:

Varujte se pekla, a čuvajte se tudi vic! Poizkusite na vsak način takoj po smrti priti náravnost v nebesa! Napnite vse sile in moči, ne bo vam žal!

Oklenite se z vsem srcem Njega, ki je o Sebi dejal: „Jaz sem vstajenje in življenje.“ V Njem je vaša rešitev.

Skrbite za svojo večnost, ogibajte se vseh grehov, velikih in malih!

Delajte pokoro tam na zemlji, da je ne bo treba delati tu v vicah!

Živite čisto, pošteno, sveto!

Bodite pripravljene, ker ne veste ne ure ne dneva vaše smrti!

„Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa za večno pogubi!“

Vaša duša velja več kot ves svet!

K. G.

Baraga nas uči srečne smrti

(Ob devetdesetletnici njegove smrti)

Tridentinski cerkveni zbor imenuje vztrajnost do konca velik dar božji. Po domače bi rekli: srečna zadnja ura je velika milost božja. Od tega je odvisno najvažnejše: moje večno zveličanje. Če bom lepo spravljen z Bogom v posvečujoči milosti šel s tega sveta, bo moje srečanje z najvišjim Sodnikom veselo, in prav gotovo bom z vsemi zveličanimi duhovi, z vsemi svetniki in s svojo nebeško Materjo Marijo v nebesih pri Bogu užival to, „kar oko ni videlo in uho ni slišalo in kar v človekovo srce ni prišlo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo“ (1 Kor 2, 9; Iz 64, 4).

Za dar božji pa je treba prositi; ker je velik dar božji, je treba zanj mnogo moliti; ker je milost vztrajnosti do konca ali srečna zadnja ura izmed božjih nadnaravnih dobrot na tem svetu največja milost, nas resni učitelji duhovnega življenja upravičeno rotijo, naj za to milost Boga najbolj vztrajno s svojimi ponižnimi in zaupnimi molitvami nadlegujemo.

Dne 19. januarja 1868 je umrl v Marquettu v Severni Ameriki božji služabnik škof Friderik Baraga. Na njegov smrtni dan je Edvard Jacker, generalni vikar, Baragov iskren prijatelj in spovednik mogel pisati Baragovim domačim, da sta Baragovo svetniško življenje in blažena smrt zanje najboljša tolažba. Baraga je doma in celo iz svojih misijonskih postaj Slovincem s svojimi spisi mnogo govoril o smrti ter jih navajal, kako naj se na smrt lepo pripravljajo. V „Dušni paši“ najdemo več

molitev za srečno zadnjo uro za bolnike in umirajoče. V La Pointu, v misijonu sv. Jožefa, pa je napisal leta 1836 kar celo knjigo z naslovom: Premišljevanje štirih poslednjih reči. Premišljevanju o smrti je posvetil vsaj šest in štirideset strani; objavlja pa tudi litanije za umirajoče ter posebno molitev k žalostni Materi božji za srečno smrt. Sedem let kasneje, leta 1843 pa je v istem misijonu napisal za Slovence „Nebeške rože“, kjer lahko najdemo krasno vodilo krščanskega življenja in dragocene nasvete in molitve za pripravo na srečno zadnjo uro.

Prav gotovo se tudi mi ne bomo kesali, če se njegovih nasvetov zvesto držimo in radi opravljamo za srečno zadnjo uro tiste molitve, ki nam jih je on tako zelo priporočal in prav gotovo tudi sam mnogokrat molil. Naj v spomin devetdesetletnice njegove smrti navedemo njegove nasvete in opozorimo na njegove molitve za srečno zadnjo uro.

V „Dušni paši“ daje slovenski mladini navodilo: „Kadar prideš na pokopališče, se spomni, da si tudi ti vsak dan bliže svojemu grobu; vsaka stopinja, katero storiš, te pripelje bliže smrti in večnosti.“

V knjigi „Nebeške rože“ pa vsakemu svetuje: „Kadar ležeš v posteljo, se spomni, da je postelja podoba groba, kakor je spanje podoba smrti. Spomni se Jezusa, umirajočega na križu in reci z njim: Oče, v tvoje roke priporočim svojo dušo.“

V isti knjigi prosi: „Vsako zadnjo nedeljo meseca se pripravi na smrt. Dasiravno mora kristjan vsak dan in vsako uro biti pripravljen na smrt, ker nam Jezus pravi: 'Čujte, ker ne veste dneva ne ure' (Mt 25, 13), je vendar dobro, pripraviti se včasi še posebno na smrt. To tedaj stori vsako zadnjo nedeljo meseca.“

Prav tam priporoča, naj bi vsako leto na dan svojega godu lepo opravil vajo srečne smrti: „Ker vidiš, ljubi moj kristjan, kako hitro teko leta tvoje življenja, se spomni ob dnevu svojega godu, da bo skoraj prišlo tvoje zadnje. Torej opravi ta dan s posebno pobožnostjo pripravo na smrt.“

Mesečno in letno pripravo na smrt pa si Baraga takole zamišlja: Najprej podaja kratko razmišljanje o smrti, potem trojen nasvet glede posebne priprave na smrt, končno pa litanije za srečno smrt in posebne molitve za srečno zadnjo uro.

RAZMIŠLJANJE O SMRTI

Oskrbi svojo dušo, zakaj umrl boš in ne boš živel (Iz 38, 1). — Misli si danes, ljubi moj kristjan, da so tudi tebi rečene te besede in da se moraš tedaj pripraviti na smrt, da boš srečno šel s tega sveta in tamkaj prišel v srečno večnost.

Najboljša priprava na smrt je lepo krščansko življenje. Skušnja nas uči, da človek večidel tako umrje, kakor je živel. Prizadevaj si lepo in prav po krščansko živeti v božji milosti in ljubezni in Bog te ne bo zapustil v zadnji uri, zakaj Bog je zvest in njegova milost neskončna. Če pa živiš v pregrešnih navadah, si v veliki nevarnosti, se stori večno nesrečnega. Na spreobrnjenje na smrtni postelji se nikar ne zanašaj in sploh ne odlašaj spreobrnjenja, zakaj brez božje milosti se vendar ne

boš mogel spreobrniti in lete milosti se delaš čedalje bolj nevrednega in je nazadnje ne boš našel. Premisli strašne besede, katere Kristus pravi vsem tistim, kateri žive v nespokornosti in zmerom odlašajo svoje spreobrnjenje: „Iskali me boste in v svojem grehu umrli. Kamor jaz grem, vi ne morete priti“ (Jn 8, 21). Zraven tega si v vedni nevarnosti, umreti nagle smrti in v vseh svojih grehah stopiti pred sodni stol.

POSEBNA PRIPRAVA NA SMRT

Takole pravi Baraga: Lepo krščansko življenje v božji milosti je sploh in vedna priprava na smrt. Posebno pripravo pa moreš tako opraviti:

1. Spomni se Boga in pred njim resnično premisli, v kakšnem stanju je tvoja duša. Prosi Boga, naj ti da milost pravega spoznanja in ti govori po tvoji vesti, da boš spoznal stanje svoje duše. Reci mu z bogaboječim Samuelom: Govori, Gospod, zakaj tvoj služabnik posluša. — In potem zvesto poslušaj glas svoje vesti, zakaj božji glas je; in ne skušaj se izgovarjati in manjšati svoje hudobije, ampak ostro se sodi, da ne boš od Boga obsojen. — Posebno premisli, kaj bi ti delalo največ strahu in dušnega nepokoja, ko bi ti Bog dal na znanje, da boš moral še danes umreti: morebiti kakšna krivica, ki si jo bližnjemu storil na njegovem premoženju ali na njegovem dobrem imenu in katere še nisi povrnil; ali kakšna grešna navada, katero imaš še zmerom na sebi, dasiravno si Bogu že večkrat obljudil, da jo boš odpravil; ali kakšna obljudba, ki si jo storil Bogu ali bližnjemu in katere po nemarnosti še nisi dopolnil; ali kak dolg, katerega bi lahko poplačal, pa zmerom odlašaj itd. Tako premisli stanje svoje duše in vesti in potem trdno skleni, z božjo pomočjo popraviti brez odlašanja vse, kar najdeš na sebi kri-

vičnega, in odvrniti, kar spoznaš, da bi te storilo nesrečnega, ko bi v tem umrl.

2. Premisli tudi, ljubi moj kristjan, če so tvoje hišne reči in časna opravila v takem stanju, da bi se ne ustrašil smrti, ko bi te še danes došla. Prizadevaj si resnično, vse svoje časne reči in opravila spraviti v tako stanje in vedno v takem stanju ohraniti, da bi bil vsak čas pripravljen stopiti pred svojega Sodnika in dati odgovor od svojih časnih opravkov. Tako boš tistim dobrim hlapcem enak, o katerih Jezus pravi: „Srečni so hlapci, katere gospodar, kadar pride, najde čuječe... Bodite tedaj tudi vi pripravljene, zakaj Sin človekov bo prišel ob uri, ko ne mislite“ (Lk 12, 37. 40). — Če misliš, da bo po tvoji smrti treba testamenta, je dobro, da si ga narediš in ga hraniš.

3. Kakor je dolžnost vernega kristjana spraviti se z Bogom z vrednim prejemanjem svetih zakramentov, kadar zares pride čas umreti, tako je tudi dobro, da v tej pripravi, ki jo storiš vsak mesec, greš k spovedi in k sv. obhajilu, če to moreš storiti. Vendar pa tudi brez tega lahko opraviš to pripravo na smrt. Če prejmeš svete zakramente v tej pripravi, se položi v duhu na smrtno posteljo in tako opravi spoved in sv. obhajilo, kakor želiš na koncu svojega življenja zadnjič prejeti te svete zakramente. Preživi dan priprave na smrt v samoti in tihoti, kolikor ti je mogoče, in, če utegneš, cel dan preišluj, beri in moli. S posebno pobožnostjo opravi molitve, ki jih tukaj najdeš.“

LITANIJE ZA PRIPRAVO NA SMRT

Baraga je v svojih molitvenikih objavil mnogo litanij. Cerkev ni odobrila za javno službo vseh litanij, ki jih Baraga navaja. Vendar jih sme vsak za-

sebno moliti. Tako tudi te ganljive litanije za srečno zadnjo uro:

- Gospod, usmili se me v zadnji uri.
- Kristus, usmili se me v zadnji uri.
- Gospod, usmili se me v zadnji uri.
- Kristus, sliši nas.
- Kristus, usliši nas.
- Bog Oče nebeški, usmili se me v zadnji uri.
- Bog Sin, Odrešenik sveta, usmili se me v zadnji uri.
- Bog Sveti Duh, usmili se me v zadnji uri.
- Sveta Trojica, en sam Bog, usmili se me v zadnji uri.
- Sveta Marija, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveta Mati božja, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveta devc Devica, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Vsi sveti angeli in nadangeli, izprosite mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Abel, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Vsa družba pravičnih, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Abraham, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Janez Krstnik, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Jožef, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Vsi sveti očaki in preroki, izprosite mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Peter, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Pavel, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Andrej, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Vsi sveti apostoli in evangelisti, izprosite mi srečno zadnjo uro.
- Vsi sveti učenci Gospodovi, izprosite mi srečno zadnjo uro.
- Vse sveti nedolžni otroci, izprosite mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Štefan, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Lavrencij, izprosi mi srečno zadnjo uro.

- Vsi sveti mučenci, izprosíte mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Silvester, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Gregorij, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Avguštin, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Vsi sveti škofje in spoznavalci, izprosíte mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Benedikt, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveti Frančišek, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Vse svete menihi in puščavniki, izprosíte mi srečno zadnjo uro.
- Sveta Marija Magdalena, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveta Lucija, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveta Barbara, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Sveta Katarina, izprosi mi srečno zadnjo uro.
- Vse svete device in vdove, izprosíte mi srečno zadnjo uro.
- Vsi svetniki in svetnice božje, izprosíte mi srečno zadnjo uro.
- Bodi mi milostljiv, prizanesi mi, o Gospod.
- Bodi mi milostljiv, reši me, o Gospod.
- Svoje jeze, reši me v zadnji uri, o Gospod.
- Nesrečne smrti, reši me v zadnji uri, o Gospod.
- Vsega greha, reši me v zadnji uri, o Gospod.
- Prevelikega strahu, reši me v zadnji uri, o Gospod.
- Obupa, reši me v zadnji uri, o Gospod.
- Predrznega zaupanja, reši me v zadnji uri, o Gospod.
- Vseh skušnjav hudobnega duha, reši me v zadnji uri, o Gospod.
- Vse oblasti hudobnega sovražnika, reši me v zadnji uri, o Gospod.
- Večnega pogubljenja, reši me v zadnji uri, o Gospod.
- O moj Jezus, po svojem svetem rojstvu, mi daj srečno zadnjo uro.
- Po svojem težavnem in revnem življenju, mi daj srečno zadnjo uro.
- Po svoji žalosti in svojih solzah, mi daj srečno zadnjo uro.
- Po svojem krvavem potu na Oljski gori, mi daj srečno zadnjo uro.
- Po svojih neizrečenih smrtnih težavah, mi daj srečno zadnjo uro.
- Po svojih peterih ranah, mi daj srečno zadnjo uro.
- Po smrti na križu, mi daj srečno zadnjo uro.
- Po svojem pokopu, mi daj srečno zadnjo uro.
- Po svojem častitljivem vstajenju od smrti, mi daj srečno zadnjo uro.
- Po svojem čudežnem vnebohodu, mi daj srečno zadnjo uro.
- Po milosti Tolažnika Svetega Duha, mi daj srečno zadnjo uro.
- Ubogí grešnik, prosim te, usliši me.
- Ozri se v moji zadnji uri milostljivo name, prosim te, usliši me.
- Ohrani mi svojo sveto milost, prosim te, usliši me.
- Odpusti mi vse grehe, prosim te, usliši me.
- Dodeli mi stanovitno zaupanje v svoje svete obljube, prosim te, usliši me.
- Vlij mi v srce gorečo ljubezen do sebe, prosim te, usliši me.
- Dodeli mi resnično obžalovanje vseh mojih grehov celega življenja, prosim te, usliši me.
- Daj mi pravo krščansko potrpežljivost in duha pokore, prosim te, usliši me.
- Dodeli mi popolno vdanost v svojo sveto voljo, prosim te, usliši me.
- Daj mi prisrčne želje, gledati te večno v nebesih, prosim te, usliši me.
- Pripelji me v večno nebeško veselje, prosim te, usliši me.
- Usliši me, prosim te, usliši me.
- O Jezus, Sin božji, prosim te, usliši me.
- Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, prizanesi mi, o Gospod.
- Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usliši me, o Gospod.
- Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se me, o Gospod.
- Kristus, sliši me.
- Kristus, usliši me.
- Gospod, usmili se me v zadnji uri.

Kristus, usmili se me v zadnji uri.
Gospod, usmili se me v zadnji uri.
Očenaš, zdravamarija.

MOLITEV K BOGU

O Gospod, moj Bog, usliši mojo molitev in bodi milostljiv moji duši, kadar se bo ločila s tega sveta. Odpusti mi takrat vse grehe, reši me vseh kazni in vzemi me v večno nebeško stanovanje, katero mi je pripravil Jezus Kristus, tvoj Sin, naš Gospod, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti Svetega Duha Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

MOLITEV H KRIŽANEMU IN NA KRIŽU UMIRAJOČEMU JEZUSU

O moj križani Jezus, kateri si pretrpel na lesu svetega križa tri ure najhujše muke in potem najstrašnejšo smrt, tako da je sonce otemnelo in da se je zemlja stresla zaradi te tvoje strašne smrti, te prosim, o križani Jezus, da mi pomanjšaš moje smrtne težave, kadar se bo moja duša ločila s tega sveta, in da mi dodeliš mirno, srečno smrt. — Daj mi, o milostljivi Jezus, kadar bom umiral, v pomoč in v veselje moje duše in za razveseljenje mojega srca v najhujših smrtnih težavah, daj mi žalost svoje žalostne duše! Dodeli mi, o Jezus, solze svojih milostljivih oči, kadar si objokoval moje strašne pregrehe! Dodeli mi, o Jezus, grenko zdihovanje svojega žalostnega srca, da s skesanim srcem zdihujem k tebi za odpuščanje svojih obilnih grehov! — O moj križani Jezus, kateri si prestal tako grozovite muke in trpel tako grenko smrt, da bi nam zadobil srečno smrt, ponižno te prosim, dodeli mi vse zasluženje svojega trpljenja, da bo moja uboga duša, kadar jo pokličеш od tod, na večno živela pri tebi. Dodeli mi tedaj, o Jezus, zasluženje krvavega potu tvojega svetega obraza, da v njem

očistim svojo omadeževano dušo! Dodeli mi zasluženje svojih krvavih, globokih ran, s katerimi je bilo raztepeno in razbito tvoje nedolžno telo, da v njih potolažim in oveselim svojo grešno dušo! Dodeli mi zasluženje svojega neusmiljenega tepenja, da se ubranim tvoji jezi in večnemu pogubljenju! Dodeli mi zasluženje tvojega kronanja s trnjem, da po smrti zadobim krono večnega življenja! Dodeli mi, o križani Jezus, obilno zasluženje vseh svojih grozovitih muk in vseh čednosti svojega najsvetejšega življenja! O Jezus, moj usmiljeni Odrešenik, dodeli mi milost, da v tvoji presveti krvi, katero si ti prelił iz svojih ran in iz svoje svete strani do zadnje kaplje, očistim svojo dušo vseh grehov in storim tebi prijetno. Za te milosti te prosim, o Jezus, in jih upam od tebe zadobiti, ker si ti večna ljubezen, neskončno dobrotljiv in milostljiv; in vse to postavim med svoje grehe in med pravično jezo nebeškega Očeta. — Oh, moj Jezus, kadar v svoji zadnji uri že ne bom mogel več govoriti, takrat, o moj križani Jezus, takrat naj govori zame tvoja presveta Rešnja Kri; takrat naj zdihuje zame tvoje preljubeznivo Srce; takrat naj se razžaljenemu nebeškemu Očetu skažejo zame tvoje presvete, krvave rane, da pred svojo smrtjo zadobim milost pred tvojim obličjem. O križani Jezus, tvoje bridko trpljenje naj bo moje večno veselje, tvoja grenka smrt moje večno življenje. Amen.

MOLITEV K ŽALOSTNI MATERI BOŽJI

O Marija, prečista Devica, in presveta Mati Jezusova, ki si v neizrečeni žalosti stala pod križem svojega preljubeznivega Sina, na katerem je on umiral v grozovitih težavah, pristrčno se priporočim tvojim svetim prošnjam za svojo zadnjo uro. Zmerom sicer želim

pomoči tvoje prošnje pri Bogu, ves čas svojega življenja; posebno pa te prosim, da me nikar ne zapusti v zadnji uri. Takrat še bolj prosi zame, ker si bo takrat tudi hudobni duh še bolj prizadeval premotiti me in pripraviti ob večno zveličanje. Prosi takrat Jezusa, naj mi da milost, da zapustim le-ta svet in stopim pred njegov sodni stol v njegovi sveti ljubezni in v prisrčnem obžalovanju grehov. Sveta Marija, Mati božja, prosi zame ubogega grešnika zdaj in v moji smrtni uri. Amen.

MOLITEV K ANGELU VARUHU

O moj sveti angel varuh, tebi me je dobrotljivi Bog izročil, da varuješ mojo dušo in moje telo ves čas mojega življenja. Kako zvesto si me do zdaj varoval v vseh nevarnostih; kolikokrat sem že spoznal tvojo zvestobo in ljubeznivo skrb zame; in iz kolikanj dušnih in telesnih nevarnosti si me rešil, ki jih nikoli nisem spoznal! Za vse to se ti zahvalim, o moj nebeški varuh, in hvalim usmiljenega Boga, ki mi je dal tako skrbnega varuha. Prosim te pa, o angel božji, da me tudi še v prihodnje tako zvesto varuješ, posebno pa v zadnji uri, kadar bo le-ta duša, katero ti je Bog izročil v varstvo, že skoraj šla iz tega sveta. Preženi takrat z božjo pomočjo hudobnega duha, da me ne premaga in da mi ne vzame božje milosti. In potem spremi mojo dušo pred božje obličje. Amen.

MOLITEV K SVETEMU JOŽEFU

O častitljivi sveti Jožef, med vsemi svetniki je Bog tebe izvolil, da si bil varuh njegovega preljubega Sina Jezusa in njegove presvete Matere, Device Marije. Zatorej zaupam v tvoje prošnje v življenju in v smrti. Sveto, nedolžno in Bogu popolnoma všečno je bilo tvoje življenje, prelepa in častitljiva

je bila tvoja smrt. Sin božji je po svoji prečudni ponižnosti bil tebi popolnoma pokoren, dokler si živel, in pri tvoji smrti ti je zvesto stal na strani. Ravno tako je tudi tvoja prečista nevesta, Devica Marija, tebi stala na strani v tvoji zadnji uri. O prelepa, presveta smrt! Prosim te, častitljivi sveti Jožef, prosi zame Jezusa, da bi tudi meni dodelil srečno zadnjo uro, da bi on tudi meni takrat stal ob strani s svojo Materjo, da bi me ohranil v svoji sveti milosti in me po smrti vzel k sebi v nebesa. Amen.

MOLITEV K SVETI BARBARI

O čista nevesta Jezusova, devica in mučenica, sveta Barbara, kako stano vitno in prisrčno si ti ljubila Jezusa! Nisi se bala grozovitega trpljenja in tudi ne smrti iz ljubezni do svojega nebeškega Ženina. Prosim te, sveta Devica, izprosi mi veliko ljubezen do Jezusa v življenju in v smrti, izprosi mi srečno zadnjo uro v milosti božji. Posebno pa te prosim, da prosiš zame Jezusa, naj mi da milost, da ne umrjem brez svetih zakramentov, ampak da prejmem njegovo presveto Rešnje Telo, kolikor je mogoče, vredno, kadar se bo približavala moja zadnja ura; in prosim ga, da bi se tudi v meni dopolnile njegove ljubeznive besede: Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes. Kdor bo od tega kruha jedel, bo večno živel (pr. Jan 6, 51). Amen.

*

Božji služabnik Friderik Baraga je zapisal v Premišljevanju štirih poslednjih reči: Skrb za zveličanje naj se nam zdi najpotrebnejša reč na svetu. V tej skrbi za zveličanje radi opravljajmo po njegovem navodilu vajo srečne smrti; prav gotovo nam te vaje nikoli ne bo žal.

DR. FILIP ŽAKELJ, Argentina

P. ANTON PREŠEREN S. J. -- ZLATOMAŠNIK

Dva pomembna jubileja praznuje letos P. A. Prešeren: 75-letnico svojega rojstva (rojen 8. junija 1883) in 50-letnico svojega duhovništva.

V oktobru 1902 je abiturijent A. Prešeren prišel v Rim, v kolegij Pont. Collegium Germanicum-Hungaricum, ali kratko v Germanik, istočasno z današnjim krškim škofom dr. J. Srebrničem in poprejšnjim novomeškim, že rajnim (umrl 12. septembra 1952 v Ljubljani) profesorjem dr. C. Ažmanom.

Študiral je na papeški univerzi Gregorijani filozofijo in teologijo (1902—1909) in se pripravljaval na to, kar je bilo smisel in smoter njegovega bivanja v Rimu: na svoje duhovništvo. Mašniško posvečenje je prejel na dan sv. apostolov Simona in Jude, 28. oktobra 1908, prvo sv. mašo je daroval na praznik Vseh svetnikov. S tem se je začelo njegovo duhovniško delo in življenje, ki je letos dopolnilo 50 bogatih in rodovitnih let.

Njegova duhovniška pot je bila v obrisih tale:

Prve mesece (do julija 1909) svojega duhovništva je prebil v Rimu, kjer je z doktoratom dokončal svoje teološke študije. So to za mladega duhovnika nepozabni dnevi, ko more sv. mašo opravljati na tolikih svetih krajih: na grobu sv. Petra in sv. Pavla, v katakombah, na grobovih mučencev in velikih svetnikov, ki jih je tako bogato sveto mesto. Res, bogata doživetja, ki še povečajo ljubezen do Rima, središča katoliške Cerkve, ki se je že močno razvijala v letih študija in priprave na rimskih tleh.

Po vrnitvi domov je deloval v dušnem pastirstvu kot kaplan v Borovnici,

a že po treh letih je sledil božjemu klicu v Družbo Jezusovo. Pota božjega klica in vodstva so sicer za nas skrivnostna, a morda moremo vendarle reči, da so pri našem jubilantu vodila preko Rima, kjer so bili njegovi vzgojitelji v Germaniku in njegovi profesorji na Gregorijani jezuiti. Ob njih je spoznaval in doživljal dan za dnem globlje duha, življenje in notranje bogastvo jezuitskega reda. Gotovo je: čim bolj mlada, idealna, Kristusa in Cerkev ljubeča duša spoznava delo sinov sv. Ignacija, tem večjo privlačno silo čuti za isto pot.

Po treh letih po vstopu in šele 30 let star je p. Prešeren postal profesor na svetovnoznanu teološki fakulteti v Innsbrucku (1913) in tako začel odgovorno delo oblikovanja bodočih duhovnikov. Ob njegovih velikih vzgojnih sposobnostih so ga predstojniki po koncu prve svetovne vojne (1919) imenovali za rektorja nadškofijskega semenišča v Sarajevu. Toda njegov delokrog je postajal vedno širši: po spet treh letih je bil imenovan za provinciala jugoslovanske viceprovincije svojega reda (v Zagrebu) in l. 1931 asistent za slovansko asistenco družbe v Rimu. To visoko in važno mesto v najvišjem vodstvu jezuitskega reda zavzema ves ta čas: izredno dolgo dobo 27 let. Na skrbi ima življenje in delo jezuitov v vseh slovanskih državah. Po l. 1945 je to delo postajalo vedno težje in bridkejše: med njega in nje je padla železna zavesa; vse slovanske države so prišle pod sovražni komunistični režim. Trpljenje Družbe Jezusove v teh deželah je postalo njegovo trpljenje, njegov križ. Neprestano je večalo težo njegovih skrbi in otežkočalo njegovo delo. Usoda reda v naši domovini ga je

še posebej zadela. Tako je komunizem zadel tudi njega v preganjanju njih, ki so mu izročeni.

Koliko je p. Prešeren poleg tega glavnega, nekako uradnega dela še storil drugega v svojem petdesetletnem duhovniškem življenju, je znano samo Bogu. Mnogo vedo tisti, ki od blizu spremljajo njegovo vsestransko delo. Koliko je že tega, kar je storil samo za nas Slovence in za Hrvate. Veliko bi mogle povedati o tem slovenske šolske sestre v Rimu, Zavod sv. Hieronima, Slovenci, ki bivajo v Rimu in ki prihajajo v Rim, in drugi. Kljub veliki zaplitvi je vedno našel čas, da se je zavzemal za težave in potrebe drugih in dosegal velike, včasih čudovite reči. To so bili uspehi njegovih sposobnosti in njegovega velikega vpliva. Oboje je stavil v službo premnogim, ki so se obračali nanj. In to je bila tista značilna poteza njegovega duhovniškega lika: njegova dobrota, vedna pripravljenost pomagati, zastaviti svoj vpliv, podvzeti nadležna pota, trkati na vrata tu in spet tam. Ta dobrota je bila izraz njegove ljubezni, ki se je stalno prelivala iz Kristusovega Srca v njegovo duhovniško srce.

Ob njegovem zlatomašnem jubileju se mu bodo mnogi zahvalili za njegovo delo, ki je vse izhajalo iz njegovega apostolskega duha: biti vse vsem. Zelo mnogo jih je, ki bodo to storili osebno, za dobrote storjene njim osebno. Zdi se mi, da je tu mesto, da se spomnimo njegovega dela za slovenske begunce posebej, bodisi poedinice, bodisi skupno. V tistih usodnih dneh smo se od vseh strani in v vseh mogočih zadevah obračali nanj.

Naj navedem za primer samo naše slovensko semenišče in fakulteto. Ko je pokojni prelat dr. Odar s svojo značilno odločnostjo zamislil nadalje-

vanje študijskega in semeniškega dela bogoslovcev-beguncev in našel zasilno možnost v Pragli, je viselo še vse v zraku. P. Prešeren je bil, ki je poskrbel, da je Sveta stolica to nadaljevanje odobrila in priznala. Po njegovem posredovanju nam je papež Pij XII. naklonil bogato podporo, ki smo z njo dve leti in pol, skromno sicer, a mirno in brez morečih skrbi delali in živeli. Ko se je ta podpora izčrpala, smo se spet obrnili nanj, in spet je dosegel, kar je bilo treba. Ko smo bili brez knjig, me je prelat Odar poslal v Rim, naj bi kje dobil vsaj najnujnejše. Spet sem se obrnil na p. Prešerna, ki me je vodil na študijsko kongregacijo in tam izprosil za nas tedaj veliko vsoto (100.000

lir), da sem se mogel — spet po njegovem posredovanju — s tremi velikimi zaboji knjig vrniti v Praglio. Ko je šlo za odhod v Argentino, je bil on naš najuspešnejši posredovalec. Ko smo odhajali čez morje, nam je v svoji ljubeznivosti preskrbel še posebno poslovilno audijenco pri sv. očetu in nas pospremil k njemu. To je samo ena od mnogih zgodb, ki kaže, kako je stal ob strani z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo duhovniškega srca vsem, ki so v tedanji stiski trkali na njegova vrata.

Ob petdesetletnici njegovega maš-

niškega posvečenja se zahvaljujemo Bogu za tako bogato duhovniško življenje. Zahvaljujemo se njemu samemu za njegovo delo v korist Cerkve, svojega reda, našega naroda doma in v tujini, v korist toliko poedincem in skupinam. Naše čestitke so tako najprej zahvala. Potem pa iskrena prošnja, naj mu Bog vse prebogato povrne! On, ki mu je vse življenje zvesto služil s tem, da je služil drugim, naj ga še dolgo ohrani v svoji službi, v njegovi dobroti in v njegovem delu.

DR. IGNACIJ LENČEK

Venec rož Mariji v čast

Saj se še spomniš, Marija, onega zimskega popoldneva, ko je bil sneg pobelil goličave Pece in so se bleščale v čudoviti mehki belini. Tudi se boš spomnila, kako je naš ata navezal krplje in sam odšel po strmini k sv. Jakobu, kjer je bila darovana sv. maša. Drugi nismo mogli zaradi preobilice snega. Kmalu po atovem odhodu je zazvonilo v šentjakobskem stolpu. Tedaj je mama dejala: „Ko nismo mogli k maši, bomo pa rožni venec molili.“

Tolikokrat sem že molil z drugimi rožni venec, ali še nikoli me ni prijelo tako kot oni dan.

„Mama, kako pa se moli rožni venec?“

„Otrok, kaj ga ne slišiš vsak dan?“

„Da, ali...“

Mama me je razumela. (Mama otroka vselej razume.) Pol ure je trajalo, pa me je naučila.

Od tistega dne, od tistega lepega nedeljskega dopoldneva sem Te skoro

vsak dan pozdravljal z rožnim venecem.

Od takrat je preteklo že mnogo let, toliko da so mi že lasje začeli siveti.

Od takrat sem Te spremljal na Tvoji najlepši, najžalostnejši in najčastitljivejši življenjski poti.

Od takrat sem, sprva po otročje, pozneje razumneje poklekal v Tvoji sobici v Nazaretu in Te z Gabrijelom poveličeval.

S Teboj sem romal v galilejsko mestece v gorah in pel s Teboj Magnificat.

Družil sem se s pastirji na betlehemske poljanah in z njimi počastil sveto Detece, ki si Ga v oni najlepši noči podarila svetu.

S Teboj sem nosil dve golobici v tempelj, kjer si svoje Dete Bogu darovala.

S Teboj sem nosil skrbi, ko si Ga izgubila in se veselil s Teboj, ko si Ga zopet našla.

V duhu sem gledal krvave kaplje

Tvojega Sina, ki jih je rosil v getzemanskem vrtu.

Spremljal sem Ga na dvorišče velikega duhovna Ana in odtod v sodno palačo Pilatovo, kjer je Njegova straža vihtela bič in udarjala po telesu svojega Stvarnika.

Gledal v duhu, kako človeška hvaležnost počasti svojega Kralja s krono, pleteno iz trnja.

Spremljal Njega in Tebe na potu na Goro mrtvaških glav.

Jokal s Teboj pod križem, ko je bil povzdignjen nanj in dal zadnjo kapljico krvi za moje odrešenje.

Z zastrmelimi očmi sem gledal Njegovo moč, ko se je dvignil iz zaprtega groba.

Strmel za Njim v višave, kjer je za oblakom izginil.

Pri vas sem gostoval v dvorani zadnje večerje, ko je nastal šum in ste prejeli sv. Duha.

Radostno sem ploskal z rokami in Ti prepeval slavospeve ob bučanju nebeških tromb ter petju angelskih zborov, ko Te je Tvoj Sin sprejel v svoje blaženstvo in ni dopustil, da bi se trohnoba polastila Tvojega svetega telesa.

Udeležil sem se največjega slavja v nebesih, ko Ti je Tvoj Sin oyenčal glavo v najveličastnejšo krono in Te povzdignil nad vsa ustvarjena bitja.

Mati Marija, Ti proseča vsemogočnost!

Glej, tole Te prosim:

Še ob smrti, ko bom brezmočen ležal na mrtvaškem odru, naj mi rožni venec venča moje otrdele prste.

In kadar bom prestopil prag večnosti, dovoli mi, da Te bom smel še tam pozdraviti in se s Teboj radovati vso večnost. Amen.

KIN JOCO

Sv.oče Pij XII. je imenoval kardinala Agagianiana za naslednika kardinalu Stritchu, ki je bil imenovan za proprefekta kongregacije De Propaganda Fide, pa je kmalu po imenovanju umrl.

Kardinal Agagianian je patriarh Cilicije in Armenije. Rodil se je 1. 1895 v kavkaški Georgiji, ki je danes del sovjetske Armenije. Ob krstu je dobil ime Lazar. Ko je bil 11 let star, je bil poslan v Rim, kjer je bil sprejet v deško semenišče pri Propagandi Fide. Pozneje je vstopil v bogoslovje in je bil posvečen za duhovnika po armenskem obredu dne 23. decembra 1917. Naslednji dan je imel prvo sv. mašo v cerkvi sv. Nikolaja Tolentinskega. Nato je odšel v Georgijo, kjer je ostal dve leti in tam doživel boljševisko revolucijo. Bil je župnik armenske verske občine v Tiflisu. Leta 1921 je bil poklican v Rim in je ostal na rimskih zavodih 15 let. V Rimu se je naučil jezikov in more danes pisati in govoriti v 12 jezikih. V poletju 1935 je bil posvečen za škofa, nakar so ga poslali kot apostolskega delegata v Sirijo. Ko je leta 1937 umrl armenski patriarh Peter XIV. Arpirian, je bil Agagianian izvoljen za njegovega naslednika in si je izbral ime Gregorij Peter XV. Bil je izvoljen pri prvem glasovanju. Sinoda je zasedala v Beirutu, kjer je bil tudi sedež armenskega patriarhata. Armenska verska skupina, ki spada pod njegovo jurisdikcijo, šteje nekaj nad 200.000 vernikov, ki žive večinoma v Siriji in Libanonu. Vendar so močne skupine armenskih vernikov še v Perziji, Egiptu, Poljski, Angliji, Franciji, Združenih državah in po Južni Ameriki. Nekaj tisoč vernikov je v Sovjetski zvezi.

Kardinal Agagianian je bil imenovan na konzistoriju leta 1946 in je kot patriarh armenske cerkve zavzemal prvo mesto med novimi kardinali. Po imenovanju za podprefekta kongregacije De Propaganda Fide je bil imenovan tudi za člana sv. oficija.

SEJA MINISTROV VELIKIH ŠTIRIH

Rečeno, storjeno. Kar na mestu so štirje ministri počepnili okrog nizke zelene ciprese in sejo odprli.

Amerikanec je prižgal pipo, ker je vedel, da bo seja dolgo trajala. Anglež se je lotil nove cigare. Francoz je vtaknil v usta novo cigareto, Molotov je porinil v nos ščepec tobaka. Nato so se pričeli razgovarjati, kakor že tolikokrat.

Najprej je bilo treba izvoliti predsednika seje. Molotov je zahteval, da prvi seji predseduje predstavnik vzhodnega bloka, ker je bila seja sklicana na njegovo pobudo.

Predlog je bil soglasno sprejet in Molotov je prevzel vodstvo seje. Za tajnika je imenoval Francoza, ki je službo brez posebnih ceremonij in izgovorov radevolje sprejel.

Nato so govorili o postopku. Šlo je za to, s kako večino morajo biti predlogi sprejeti: ali z relativno ali z absolutno večino ali soglasno.

Molotov je predlagal, naj imata v prvi seji vzhodni in zahodni blok vsak po en glas in da v primeru enakega števila glasov odloča predsednik seje.

Zapadni trije so brž uvideli njegovo nakano in drug za drugim izjavili, naj v primeru enakega števila glasov odloča predsednik, mora pa imeti vsakdo od njih po en glas.

Predsednik je na to pristal pod pogojem, da dobi pravico glasovanja tudi Tito in da pokličejo na sejo predsednika svobodne Ukrajine.

Zapadni zavezniki so predlog sprejeli pod pogojem, da nemudoma pokličejo na sejo tudi kitajskega generalisima Čang-kaj-šeka.

Končno je zavoljo ljubega miru vsakdo nekoliko popustil in so sklenili, da na sejo ne bodo klicali nikogar več, ker jih je že zadosti; da bo imel vsakdo po en glas, odločitve pa morajo biti sprejete soglasno.

Napraviti je bilo le še treba dnevni red. Francoz je predlagal, da bi šli najprej jest in počivat, nato na sprehod in po kopeli v gledališče, tako da bi imeli sejo šele ponoči. Predsednik ga je spomnil, da je bila seja vendar zato sklicana, da pomirijo Tita in De Petaccija, predno si skočita v lase in da zato ne morejo izgubljati časa.

Francoz se je sili razloga vdal in predlog umaknil.

Takoj so pričeli razpravljati, katera vprašanja bo treba obravnavati. Bilo je precej nesoglasij, a končno so se zapadni zavezniki zedinili, da gre pravzaprav le za eno vprašanje: ali naj se kol premakne ali se pusti na istem mestu, kajti prepir je nastal prav zaradi Titove in De Petaccijeve zahteve, da se kol premakne proti zahodu oziroma vzhodu.

Molotov si je stališče zapadnih zaveznikov načelno osvojil, a je hkrati poudaril, da je treba to edino vprašanje primerno razčleniti. Naštel je več točk, ki naj bi jih obravnavali v zvezi s Titovo zahtevo.

Razpravljali naj bi prvič o nujnosti, da se meja premakne proti zapadu, drugič o koristnosti tega premika, nadalje o primernosti, o neodložljivosti in o upravičenosti premika.

Francoz je štel točke na prste in ves vesel ugotovil:

— Samo pet točk! Molotov je namreč takoj za tem poudaril, da je po mnenju Kremlja vsako od teh točk treba obravnavati pod strateškim, zgodovinskim, narodnostnim, jezikovnim, ideološkim, ekonomskim, geološkim, hidrografskim, geografskim in političnim vidikom.

Bidault je pomnožil pet z deset in vzkliknil:

— Celih petdeset točk! Seja bo dolga kot običajno!

Molotov je nato pripomnil, da je treba pod temi vidiki pretresti vprašanja, ali se meja prestavi do pokopališnega zidu ali do Soče, ali do Stare gore, ali do Nadiže ali do Tilmenta.

Tajnik je 50 pomnožil s 5 in vzdihnil:

— 250 točk! Do kresa imamo zadosti dela!

Marshall je glede sovjetskih predlogov izjavil, da po mnenju Bele hiše(1) Molotovljevim razčlenitvam ni mogoče ugovarjati, ako je sovjetska vlada le pripravljena, da na podoben način razčlenijo tudi De Petaccijevo zahtevo o prestavitvi kola proti vzhodu do Wilsonove črte, do kranjske meje, do Snežnika, do Kolpe ali do Črne gore.

Molotov je Marshalla zavrnil, da zanj ni važno, kaj meni Bela hiša. Zanj je važno, kaj pravi Beli dvor(2), ki je navajen, da po vsaki vojski svojo posest

(1) Bela hiša se imenuje vladna palača v Washingtonu.

(2) Beli dvor se imenuje palača jugoslovanskih vladarjev na Dedinju pri Beogradu.

poveča, ne pa zoži. Razen tega je De Petacci itak že sam zavrnil plebiscit v Julijski Benečiji. On je sicer utemeljeval odklonitev plebiscita s trditvijo, da je italijansko prebivalstvo pobegnilo od onod, v resnici pa ga je odklonil, ker ve, da je Italija v Julijski Benečiji osvojevana. Nesmiselno bi bilo torej vsiljevati ji neko ozemlje, ki se ga sama brani. Zato je Kremelj proti razpravljanju o De Petaccijevi zahtevi.

Kakor da Marshallu še ni dosti trda predla, se je zdajci oglasil še Bidault in svojega bogatega kolega opozoril, da bi bilo v primeru, da njegov predlog prodre, treba obravnavati celih 500 točk in da zato seje do konca leta ne bi končali.

Zaradi navidez nepomembnega nesoglasja med Bidaultom in Marshallom, si je Molotov pričel zadovoljno meti roke. Kar je tako dolgo pričakoval, je končno prišlo. Med zapadnimi zavezniki je nepričakovano nastala razpoka. Sedaj je bil na vrsti Molotov, da v to razpoko s svojim kladivom zabije zagozdo in jo čim bolj poglobi.

— Soglašam s kolegom Bidaultom! Na zapadu vendarle zmaga pamet! — je zaklical.

Marshall je takoj pravilno ocenil resnost položaja. Prosil je Molotova, naj za nekaj minut sejo prekine, češ da ga boli glava. V resnici mu je šlo le za to, da odpravi nesoglasje v zapadnem taboru in doseže enotno stališče vseh zapadnih sil glede točk, ki jih bo treba obravnavati. Vse dotlej je zmotno mislil, da mu bosta Anglija in Francija slepo pritrjevali.

Molotov je dobro vedel, kje Marshalla čevelj žuli. Vendar je njegovi prošnji takoj ustregel:

— Seja se prekine, da si zapad odpomore od glavobola! je odločil, z očmi

pomignil Titu in se za nekaj metrov odstranil, da se je nemoteno igral s Titovim psom.

Njegovo odstranitev je Marshall skušal nemudoma izrabiti za vzporeditev svojega stališča s stališčem francoskega kolega. Prsil je Bidaulta, naj pristane na to, da se bodo tudi De Pe-taccijeve zahteve razčlenile na podoben način kakor Titove. Na ta način bi si zagotovili prijateljstvo Italije, ki jo utegne zapad proti sovjetskemu imperializmu še bridko potrebovati. Hkrati bi porinili na ta način železno zaveso vsaj nekoliko bolj proti vzhodu in tako omogočili prebivalstvu Julijske Benečije okušati blagost italijanske demokracije, za kar jim bo ondotno ljudstvo gotovo zelo hvaležno. Ker se v politiki stori vse le za plačilo, Marshall ni pozabil Bidaultu namigniti, da morejo Združene države nuditi Franciji iz Marshallovega plana izdatno pomoč za vojsko v Indokini.

Bidault je za svoje nasprotno stališče iznesel tehtne predloge. Dejal je nekako takole:

— V novem letu bomo enako kot v starem imeli v Parizu najmanj štiri vlade, vsak letni čas drugo. Nemogoče je predvidevati, ali bom v pomladni vladi še jaz sedel in ali bo jesenska vlada glede italijansko-jugoslovanske meje istega naziranja kakor poletna. Prav tako ne vemo, koliko časa se bo Italija še otepal komunistične vlade. Zato moramo na vsak način hiteti in mejo brž dokončati.

Marshall se je med pogovorom večkrat na lastne oči prepričal, ali je Molotov dosti daleč, da jih ne čuje. Stalinov lakaj se ne videz res ni brigal za to, kaj počno zapadni kolegi. A kaj ko je imel pomožna ušesa in oči tik ob njih: Tito je vse slišal in vse videl in sproti prenašal pošto od zapada na

Svobodno tržaško ozemlje, kot ga je začrtala zavezniška komisija po končani drugi svetovni vojni. Črta, ki gre od Debelega rtiča pod Trstom do Kozine, loči področje A in B. V prvem danes nemejeno gospodarijo Italijani, v drugem pa Jugoslovani, ki pa so do italijanske manjšine veliko bolj strpni kot Italijani do slovenske. Črta „Meja“ nam o tem mnogo pove.

vzhod. Med božanjem psa je Molotovu pojasnjeval, kakšen je položaj v zapadnem taboru.

Za Bidaultom je Reber pojasnil stališče vlade Njegovega Veličanstva.

— Pri nas tudi ne vemo, kaj bo jutri. Churchill je zadnji čas znatno shujšal. Zelo verjetno bo še letos silil na volišče, da se prerine do korita, od koder smo ga po vojski s težavo odrinili. Kljub temu se meni nikamor ne mudi, kajti v zunanji politiki smo si vsi edini in ne vidim nobene nevarnosti, da bi bil Churchill do sovjetov bolj popustljiv, kakor smo mi. Saj je izjavil, da rajši umrje, kakor da bi živel en dan pod komunizmom.

— Če tako pravi, ne govori resnice! Zakaj je pa toliko drugih držav izročil komunistom? je Bidault iz jeze, da Reber ni z njim potegnil, govoril golo resnico.

Namesto da bi se nesoglasje med zapadnimi zavezniki zmanjševalo, je izgledalo, da se bo še bolj poglobilo. Zato je skušal Marshall Bidaulta pomiriti:

— Francoski kolega ni točno razumel smisla Churchillove izjave. Gospod Churchill nikakor ni imel namena reči, da rajši umrje, kakor da bi druge izročal komunizmu. Rekel je zgolj to, da rajši umrje, kakor da bi sam živel pod komunizmom.

Ker Reber ni ugovarjal ameriškemu tolmačenju Churchillove izjave in ker se je zdelo, da je Marshallova razlaga Bidaulta pomirila, je mogel končno še Marshall pojasniti stališče Bele hiše glede obravnavanja De Petaccijevih zahtev po premiku kola:

— Pri nas je položaj precej sličen angleškemu. V torek no dnevu vernih duš utegne tudi Trumanu in njegovim tajnikom odzvoniti. Vendar na zunanjo politiko zmaga republikancev ne bi vplivala. Enako kakor mi so tudi oni odločeni, da se na podlagi mojega plana z vsemi sredstvi borijo proti ruskemu imperializmu.

— Zakaj pa potem ne podprete izdatneje čang-kaj-šeka v boju z rdečimi

uporniki? — je bil Bidault sedaj hud še na Marshalla, ker se mu tudi ni nikamor mudilo in bi se rad vse leto pregovarjal z Molotovom.

Na vrsti je bil Reber, da trdoglavemu Bidaultu pojasni smisel Marshallovih besed:

— Kolega Bidault zopet ni pravilno razumel anglosaške politike. Kolega Marshall nikakor ni imel namena reči, da je Bela hiša proti komunizmu. Hotel je le reči, da je proti ruskemu imperializmu. Zato Bela hiša ne vidi razloga, zakaj bi morala pomagati kitajskim nacionalistom, ako se sami nočejo boriti proti komunistom.

Bidault je zopet molčal. Sedaj je vsaj razumel, zakaj se mora v Indokini Francija sama boriti proti partizanom.

Čeravno Italija v zapadnem taboru ni imela odločujočega glasu, se je zdelo Marshallu primerno, da zaslišijo De Petaccija, predno zavzamejo dokončno stališče glede njegove zahteve. Zlasti je Marshall hotel vedeti, doklej se upa De Petacci še obdržati pri krmilu, da bi tako videl, ali se spleča zaradi njega izgubljati čas.

— Tudi pri nas bodo letos po dolgem času zopet demokratične volitve, je živahno pojasnjeval De Petacci. Ker je bi le Kremelj za to, da ohranimo Tridentinsko Benečijo in ker ste tujcem izročili skoraj vso Julijsko Benečijo in celo Trst iztrgali iz materinega naročja, utegne zmagati Togliatti. Naše ljudstvo namreč ne more razumeti, zakaj je bilo za svoje junaštvo v dveh vojskah tako močno oškodovano. Ako torej iskreno želite, da v Italiji ne zmaga komunizem, je edina rešitev nevarnosti v tem, da vrnete materi Italiji Trst in premaknete kol čim globlje nazaj v neodrešeno italijansko ozemlje. S tem boste dokazali resno voljo za popravo krivic, ki ste jih preizkušeni Italiji storili. Palača Ghi-

gi(3) vam torej svetuje, da hitite, ne da bi pri tem oškodovali naše svete pravice do cele Julijske Benečije in Dalmacije.

Ker torej niti De Petacciju ni bilo na tem, da bi se z Molotovom dolgo pregovarjali, je Marshall popustil in obljubil, da ne bo več vztrajal pri svojem predlogu, temveč bo branil italijanske koristi vzporedno z razpravljanjem o Titovih zahtevah.

Komaj je Tito sporočil Molotovu, da so se v zapadnem taboru nepričakovano zbugali in da De Petacci zahteva zase pol Jugoslavije, je Molotov pritekkel in sejo odprl. Na vsak način je hotel vse tako izpeljati, da bi izgledalo, kakor da je Belo hišo prisilil k popuščanju on, ne pa drugi.

Zato Molotov namenoma ni hotel videti ne slišati Marshalla, ki je prosil za besedo, da bi svoj predlog preklical. Najprej je hotel izrabiti priložnost, da za sovjetski tabor napravi nekoliko propagande, kakor je to na mednarodnih sejah vsa leta po vojski bila njegova dolžnost in navada.

— Uboge žrtve preživelega kapitalističnega družabnega reda! je pomilovalno vzkliknil Molotov. Čemu sploh pristanete na sejo, če ne veste, ali boste jutri še na oblasti? Občudujte vendar komunistični politični ustroj in navdušite se za sovjete! Pri nas vlada vedno ena in ista stranka, ki je istovetna z ljudstvom. Zato se zunanja politika Moskve nikoli ne more spremeniti. V zunanji politiki sovjeti smo in ostanemo požrešni in napadalni, dokler ves svet ne sprejme našega svetovnega nazora. Mislim, da vam ne izdam nobene skrivnosti, ako vam povem, da bodo vaši sinovi že živeli pod rdečo zvezdo in prisegali na srp na kladivo. Ker pri nas

vlada ljudstvo, se gremo tudi volitve zgolj zato, da se na njih izkaže moč stranke. Skrivnost naše volilne zmage je v tem, da mi, ki smo tolmači ljudske volje, volilne izide že veliko prej predvidevamo in jih tudi že pred volitvami do potankosti izdelamo. Pri tem seveda moramo skrbno paziti, da ljudstvo dobi vtis, kakor da na dan volitev samo odloča o svoji usodi, kajti drugače bi ljudi težko spravili na volišče.

Prednosti našega volilnega in enostrankarskega sistema so daljnosežne. Prvič se nam ni bati, da bi nas pri volitvah nasprotna stranka strmoglavila in nam bi bilo treba dajati odgovor za naše hiševanje. Strah, da mu bodo nekoč pregledali srce, obisti in žepe, le hromi delo državnega uradnika in ga ovira, da se ne more docela posvetiti svoji službi, kar je koncem koncev le v škodo ljudstva.

Drugič moremo mi izdelati načrt za petletko, da bomo načrt tudi izvedli, če ne v petih, pa v desetih letih. To je spet vse kaj drugega, kakor na zapadu, kjer je kolega Marshall sicer napravil načrt, izvajali pa ga bodo drugi, dokler jim bomo mi pustili, da rovarijo proti nam in s tem ogrožajo blaginjo in varnost ljudstva.

Po vsem tem je razumljivo, zakaj si tudi na zapadu komunistične stranke, hočem reči tlačena ljudstva, želijo priti na oblast. Zato, ker bo s tem konec zastavljanja in krivic in bo ljudstvo dobilo stalne vlade, ki bodo skrbele za blagor strankinih funkcionarjev in članov partije sploh.

Naravno je, da mi, ki smo že osvobojeni kapitalističnih pijavk, ta upravičena stremljenja in prizadevanja izmozganih in zastavljenih ljudskih množic na vso moč podpiramo. Mi delamo to v zavesti, da bo še ta rod tudi na zapadu strl okove kapitalizma in do-

(3) vladna palača v Rimu.

čakal pravo ljudsko demokracijo in volitve po našem izkušenem volilnem sistemu, ki doslej še nikoli ni odpovedal in daje nam, sovjetom, občutek varnosti in poročito stalnosti v notranji in zunanji politiki.

Tako torej bo pri nas ista nezmotljiva in edina stranka, ki sedi v sedlu danes, gotovo imela v rokah vajeti tudi jutri in pojutrišnjem, dokler ne bo po vsem svetu vzpostavljen sovjetski družabni red in bodo s tem ljudstva dokončno osvobojena. Tedaj šele bo na zemlji zavladal popoln mir, mir, kakor vlada tukaj na goriškem pokopališču.

Takoj za tem je Molotov obdolžil Marshalla, da s svojim predlogom glede obravnavanja De Petaccijevih zahtev po premiku kola in z izgovorom, da ga glava boli, ni imel drugega namena, kakor sejo zavlačevati in s tem pospešiti izbruh vojske, še predno sovjeti izumejo atomsko bombo. Hkrati ga je pozval, naj v prid miru svoj predlog umakne in tako dokaže, da so ZDA enako kakor USSR pripravljene podrediti lastne koristi blaginji človeštva.

Sedaj šele je Marshall prišel do tega, da je predlog umaknil in Molotov je nemudoma pozval Bidaulta, naj stavi na dnevni red prvo točko seje.

Francoz jo je na podlagi zapisnika podal v tej obliki:

— Se razpravlja v prvi vrsti o nujnosti premika meje proti zahodu do pokopališnega zidu pod strateškim vidikom.

— Za vojsko mrtvaki ne pridejo v poštev! Titova zahteva ni vredna papirja, na katerem je zapisana! White Hall predlaga, da pridemo k naslednji točki, je Reber pokazal svoje nerazpoloženje do Jugoslavije, še predno ga je Molotov vprašal za mnenje.

Molotov je zato dal besedo najprej samemu sebi in je Reberja zavrnil, da mrtvaki za vojsko res ne pridejo v

poštev, pač pa je pokopališče za mrtve vojake in pokopališni zid za žive vojake. Hkrati je pozval Anglijo k zreljši presoji položaja in jo prosil, naj ne odklanja trdovratno vseh miroljubnih sovjetskih pobud.

Na ta način so zapadni zavezniki dosledno zavračali Molotovljeve predloge, on pa njihove. Drug drugega so pozivali k večjemu razumevanju, treznejši presoji in popustljivosti.

Predlogi zapadnih zaveznikov so načelno soglašali v tem, da se kol ne premakne ne na levo ne na desno, ne proti vzhodu, ne proti zapadu. Molotov je njihove predloge napadal in stavil vedno nove protipredloge, vztrajno pozivajoč zapadne kolege, naj ne odklanjajo načelno vsake pobude, ki pride od vzhoda. Namigaval je, da je Kremelj pripravljen iti k zapadu do pol pota naproti, ako tudi oni doprinesejo svoj delež k ohranitvi miru. Če so zapadni ministri zaradi ljubega miru kak nepomemben ruski predlog sprejeli, je Molotov stavil drugega v čisto nasprotnem smislu. Vzpostavitev pravične meje med Slovenci in Furlani je bila njemu deveta briga. Zanj je bilo glavno to, da vse tako izgleda, kakor da so le sovjeti za mir, in da vsako odločitev prepreči po načelu, da za sovjete dela čas. Kadar si ni znal drugače pomagati iz zadrege, je dejal, da mu Stalin ni dal tozadevnih pooblastil in da mora zato počakati nadaljnih navodil iz Moskve.

Potopil bom...

*Potopil bom srce v temo,
potopil bom srce v gluhotu —
in ko ostanem sam s tihoto,
na skrivno stopil bom stezo,
ki me privede pred Dobroto.*

YL Knotts

Blaženi papež Inocencij XI.

Dne 7. oktobra 1956 je imel sveti oče iz Castel Gandolfa po radiju govor o papežu Inocenciju XI., ki ga je isti dan dan proglasil za blaženega.

Uvod

Blaženi Inocencij XI. je svetla zvezda, ki jo je Bog sam prižgal na nebo svete Cerkve. Papež se z vsemi navzočimi ne raduje samo zato, ker je svojega prednika vpisal v seznam blaženih, ampak predvsem zato, ker je uresničil s tem dvestoletno željo katoličanov vsega sveta, da bi ta slavni papež prišel na oltar.

Zaradi stroge doslednosti, s katero je delal za versko obnovo, pri ljudeh ni bil priljubljen, dokler je živel. Ko pa je zaprl svoje trudne oči, so se ljudje vseh stanov začeli zavedati njegove svetosti in del, ki jih je izvršil za blagor krščanstva in Evrope. Tudi nekatoličani in nasprotniki Svete stolice so priznavali dobrotu, pravičnost in srčnost tega velikega papeža. Njegov postopek za proglasitev blaženim so prekinili zaradi zunanjih razlogov, ne zaradi prepisov cerkvenega prava. Zdaj so ovire premagane in dvomi o pravilnosti njegovih nastopov pojasnjeni. Zgodovina dokazuje, da ga je pri delu vedno vodila zavest odgovornosti, nikoli sovraštvo ali politično nasprotstvo. Ta zavest odgovornosti ga je priganjala, da je odločno branil svobodo Cerkve in z vso vnemo delal za rešitev krščanskega sveta.

Šele po treh stoletjih od smrti papeža Inocencija XI. je resnica popolnoma zmagala zmotne človeške sodbe in strasti. Njegova slava je zažarela v pravem sijaju. Njegovo življenje nam priča, da je temeljita duhovna obnova

pot do rešitve človeštva in do pravega miru.

1. Življenje in svetost blaženega

Svetost je bila podlaga tudi človeške veličine papeža Inocencija XI. Ta ga je priganjala k zvesti podreditvi vsega življenja Bogu, k junaški kreposti in k neustrašenemu boju za božjo čast in za zveličanje duš.

Benito Odelscalchi je imel zelo pobožne starše, ki so ga skrbno in krščansko vzgajali. Marijine kongregacije so to vzgojo poglobljale in utrjevale. Ta vzgoja je bila vir njegovega spoštovanja do Boga in do kreposti in goreče ljubezni do čistosti in do zapuščenih. Z njo si je tudi zaslužil naslov „oče ubogih“. Pozneje se je iz domačega kraja preselil v Genovo, potem pa, ko je bil dijak, v Rim in Neapelj. Mladi Benito je gojil globoko duhovno življenje. Za načelo svojega življenja je izbral: delati dobro, posebno pa pomagati bližnjemu v stiski.

Po božjem navdihnjenju je že 30 let star izbral duhovniški poklic. Sklenil je, da bo sprejel vsako, še tako nizko službo. Poverili so mu v času skrajnega pomanjkanja težko službo izrednega komisarja obmejnih pokrajin. To službo je tako vestno opravljal, da sta bila z njim Sveta stolica in prebivalstvo zelo zadovoljna. Odlikoval se je v modrosti, potrpežljivosti in zlasti v krščanski ljubezni. Uboge je podpiral tudi s svojim imetjem. Kolikor bolj pa je rasel njegov ugled, toliko več je molil. Molitev

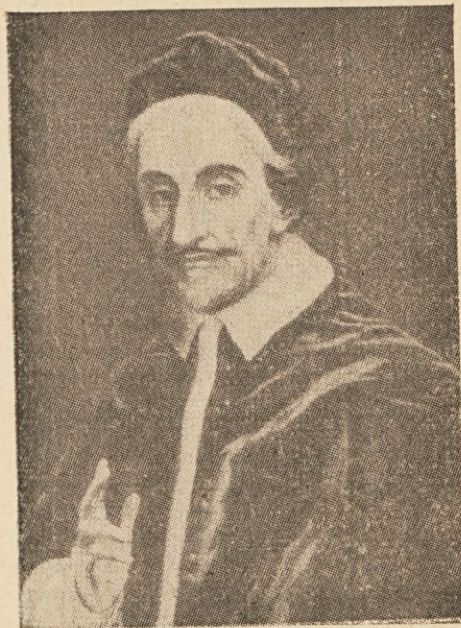

ga je razsvetljevala in mu dajala moči v težavah vladanja ljudi, ko je bil kardinal-legat v Ferrari, pozneje pa škof v Novari in Rimu.

Sodobniki so se čudili, kako je mogel mož, ki je imel tako odgovorno oblast in toliko dela z upravo papeške države, najti še čas za verske vaje, za skupno molitev brevirja in za poučevanje otrok v verskih resnicah. Čas, ki ga je porabil za molitev, je bil vir njegovih uspehov. Zedinjen z Bogom je zorel v spoznavanju in presojanju ljudi, pripravljal duha na borbo proti zlu, ki je mučilo družbo, dobival moč nad nagljenji in tako postal pripravno orodje v Gospodovih rokah.

Ko je po smrti Klementa X. postal papež, se je zavedal izrednih dolžnosti, ki so ga čakale in velikega upanja, ki ga je imelo vanj krščanstvo. V Cerkvi in v Rimu, v središču Evrope, je bilo tedaj vse polno razvad, na vzhodnih mejah pa razkoli in nasprotstva med vladarji. Papež Inocencij XI. si je določil tri važne cilje: dovršiti notranjo obnovo, ki jo je začel tridentinski cerkveni zbor, zavarovati svobodo, pravice, neodvisnost Cerkve in rešiti krščansko Evropo. Novi papež je vedel, da se bo moral boriti z mogočnimi nasprotniki, trpeti nasilje, žalitve in krivice, vendar je šel takoj odločno na delo, dogodke večkrat prehitel in dosegel uspeh.

Zgodovina poroča o njem, da se je odlikoval v odločnosti in vztrajnosti v izvrševanju svojih sklepov. Vendar moramo temu dodati predvsem njegovega nadnaravnega duha, ki ga je vodil, goreče pobožnosti, ki ga je spremljala že od mladosti in velike vneme za božjo čast. Ko je postal papež, je svoje duhovno življenje vedno bolj poglobljal in prosil Kristusa za vernike. Molitev brevirja je imel za oddih in veselje. Posebno je cenil Gospodovo daritev, sveto

Novi blaženi papež Inocencij XI.

mašo. Ob določenih dneh je zanjo porabil tri ure: eno za pripravo nanjo, drugo za daritev samo, tretjo pa za zahvalo.

Ker je znal junaško obvladati samega sebe in svoja čustva, je postal tudi vzor v potrpežljivem prenašanju stisk in boleznih, ki ga je mučila 13 let. Ljubil je resnico, preprostost in odkritosrčnost. Imel je veliko sočutje do vseh trpečih, sam pa je mirno in junaško prenašal krivice in žalitve. Cerkveno premoženje je skrbno in vestno upravljal, svoje skromno imetje pa je delil z reveži. Vedno je iskal povsod božje časti. Zvesta služba Bogu in Cerkvi, popolna predanost njima in vestno, dosledno spolnjevanje dolžnosti so najbolj značilne poteze njegovega značaja in podlaga uspe-

hov, ki jih je dosegel pri svojem delu za krščansko obnovo in za red v Cerkvi.

2. Duhovni obnovitelj

Njegov namen je bil, najprej duhovno urediti mesto Rim in doseči vestno upravo cerkvene države. Pri tem važnem delu je vestno in odločno uporabljal najprimernejše načine in najboljša sredstva.

Tisti dan pred njegovo izvolitvijo so se mu prišli kardinali poklonit v njegovo stanovanje. Zelo ljubeznivo jih je sprejel in jih s solzami v očeh prosil, naj izvolijo za papeža bolj sposobno osebo, kakor je on. Kardinali so mu prigovarjali, naj sprejme to službo. Slednjič se je vdal, vendar pod pogojem, da kardinali podpišejo njegov obnovitveni načrt, kar so tudi takoj storili. Drugi dan (21. septembra 1676) je bil izvoljen za papeža. Tako je stopil na papeški prestol dobro pripravljen, z določenim načrtom. Ta načrt Inocencija XI. je obsegal dolžnost, vrniti najprej rimski kuriji in škofom ugled; škofje naj postanejo osebe, ki bodo res vredni po svoji svetosti te časti in so pripravljeni s papežem boriti se proti razvadam.

Nepotizem je bila prva razvada. Takó imenujemo napako papeževih sorodnikov, ki so si prisvajali cerkveno premoženje in ga po svoji volji zapravljali. Inocencij je tej razvadi zadal zadnji smrtni udarec. Uredil je upravo premoženja vatikanske države in poravnal njene dolgove. Potem pa se je takoj lotil obnove cerkvenega življenja. Za škofo je izbiral osebe, ki so bili goreči dušni pastirji. Zahteval je od njih, da so stalno prebivali med svojo čredo in živeli skromno. Branil je pravice tistih, ki so zaradi malomarnosti sodišč in odlaganja obravnav trpeli krivico. Bil je oče ubogih. Svoje podložnike je varoval odeduhov in prevelikih davkov.

Še bolj je skrbel za нравno preroditev. Izdal je stroge odredbe proti nedostojni modi, nenravnim igram in pohujšanju, obenem pa podpiral in ustanavljal krščanske šole. Celo kardinali so na trgih in javnih prostorih poučevali krščanski nauk. Važne odloke je izdal tudi proti verskim zmotam in krivim veram. S posebnimi navodili je širil bogoslužje, pospeševal poganske misijone in skrbel za obnovo verske gorečnosti med duhovščino in verniki.

Inocencij XI., ki so mu zgodovinarji dali naslov „véliki obnovitelj“, nas uči, da more tudi danes človeštvo rešiti temeljita duhovna obnova. Podlaga te duhovne obnove pa je ponižna podreditev vodstvu papeža ter v složnem in zaupnem sodelovanju z njim.

3. Varuh cerkvenih svoboščin

Neustrašeni papež Inocencij XI. se je dobro zavedal, kako važna je neodvisnost Cerkve. Zato jo je odločno branil. Ta boj je bil težek, dolgotrajen in neizproslen. Vendar tudi v tem boju papež ni nikoli pozabil, da je duhovni oče človeštva.

Boriti se je moral predvsem s francoskim kraljem Ludvikom XIV. Ta kralj je namreč predpravice, ki jih je Sveta stolica dala le nekaterim škofijam, svojevoljno raztegnil na vse svoje kraljestvo. Papež je drugače kralja spoštoval, vendar, ko je videl, da krši pravice Cerkve, je moral nastopiti proti njemu. Prav tako je odločno nastopal proti zlorabi svoboščin poslanikov in diplomatski prostosti (imuniteti). Zloraba teh svoboščin, raztegnjenih na cele okraje, je povzročala nered in različne zločine v Rimu in v papeški državi. Zato ni smel dopuščati, da bi zastopniki mogočnega francoskega kralja in drugih držav ogrožali varnost in motili javni red. Papež s tem nikakor ni oviral poli-

tičnih načrtov francoskega kralja, ampak je le branil pravico in svobodo Cerkve.

V tem boju je bil papež Inocencij XI. dosleden in strog, obenem pa očetovski dober in ljubezniv. V svojih pismih je mogočnega francoskega kralja opozarjal, naj misli na minljivost življenja in človeške slave, na božjo sodbo in svojo odgovornost pred Bogom. Človeku nič ne koristi, če si ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi. S temi opomini ga noče sramotiti in begati, ampak le odvrniti od večne nesreče. Vendar ga je zastoj opominjal. Ker je vedel, da se sili francoskega kralja ne more ustavljati, je tembolj zaupal v božjo pomoč. Izjavil je, da nobena sila ne bo dosegla, da bi se papež kdaj izneveril dolžnosti delati za blago duš.

Ta boj je ob njegovi smrti dosegel svoj višek. Zdelo se je nemogoče, da bi Cerkev zmagala. Kljub temu je pozneje dosegla svojo zmago. Papež Inocencij XI. je bil eden največjih, najbolj občudovanja vrednih najodločnejših in najpravičnejših bojnikov za svobodo in neodvisnost Cerkve.

4. Branitelj krščanstva

Papež Inocencij XI. v svojem prvem boju ni dosegel zmage. Pridobil pa je sijajno zmago v boju za obrambo krščanstva. V njem si je zaslužil naslov »rešitelj krščanstva«.

Sicer papež Inocencij XI. ni imel posebnih zmožnosti in nagnjenj za politiko. Vendar zavest odgovornosti in nevarnost, v kateri je bilo tedaj krščanstvo v Evropi, sta ga priganjali, da se je lotil političnih dejanj. Leta 1680 je krščanstvu v Evropi pretila resna, smrtna nevarnost. Turška vojska si je osvojila že vso Ogrsko in že prišla pred Dunaj. Turški poveljnik, veliki vezir,

Kara Mustafa, je imel načrt, napasti osrednjo Evropo, Avstrijo in iz nje vdreti v Italijo.

Papež Inocencij XI. je delal na to, da bi se vse krščanske sile v Evropi združile v posebno zvezo, h kateri naj bi pristopile še Moskva in Perzija. Toda poslaniki francoskega kralja Ludvika XIV. se niso zanimali za papeževe načrte. Papež je z veliko težavo dosegel, da sta sklenila zvezo cesar Leopold I. in poljski kralj Jan III. Sobieski (16. avgusta 1683). Turška vojska je že prišla v Belgrad in se tam pripravljala za napad. Po enem mesecu potem so že oblegali Turki Dunaj. Jan Sobieski mu je s svojimi četami hitel na pomoč. Dne 12. septembra ob prvem sončnem svitu se je začela odločilna bitka. Krščanske sile so že pred sončnim zahodom dosegle popolno zmago. Tri leta pozneje (1686) so krščanske sile, ki sta se jim pridružili tudi Benečija in Moskva, osvobodile tudi Budimpešto turških sil. Papež Inocencij XI. je torej z božjo pomočjo dosegel osvoboditev Dunaja in zagotovil evropski zgodovini lepši razvoj.

*

Sedanji sveti oče je po proglasitvi papeža Pija X. za svetnika povzdignil na oltar tudi papeža Inocencija XI. Oba sta sicer živela v zelo različnih časih in razmerah, pa sta si vendar zelo podobna med seboj. Oba sta bila po molitvi združena z Bogom, imela globoko vero, živo zavest odgovornosti, vedno delala s čistimi nameni, pozabljala nase in zvesto spolnjevala poklicne dolžnosti, bila zase skromna in imela odprto srce za reveže. Reševala sta težke zadeve in jih kljub oviram srečno izpeljala. Zato je bilo življenje in papeževanje obeh Cerkvi v veliko korist.

Prisedil Gregor Mali

Pravda o kantovstvu v naši sredi

Beri in primerjaj v tem redu: Komar, Razmišljanja ob razgovorih (Meddobje III, 237 sl). — Gnidovec, Spontanost, svoboda in osebnost. (Duh. življ. 1958, julij 396 sl). — Komar, Pičice na i (Meddobje IV, 99 sl).

Pravzaprav ne bi bilo nujno še kaj dostavljati v tej pravdi, kjer sva oba avtorja zavzela in povedala svoji stališči. Že iz tega bi mogel objektivni ocenjevalec presojati obdelavo problema in osebi. Tudi se je v doslejšnji diskusiji že marsikaj pojasnilo. Vendar bo za stvar koristno, da dodam še neka pojasnila, zlasti v pogledu na zadnji imenovani sestavek „nasprotnika“ (Pičice na i).

*

Članek „Spontanost, svoboda in osebnost“ navezujem na neke misli dr. Komarjevega članka „Razmišljanja ob razgovorih“. Te misli sem porabil kot priliko, da sem kratko označil, kar je po mojem mnenju katoliško stališče v teh vprašanjih. V članku glede tega podajam nekaj iz splošnih osnov katoliškega svetovnega nazora. Članek tako nikakor ni prazen in zgrešen, ampak more biti zelo koristen, četudi bi moje iz dr. Komarjevih „Razmišljanj“ povzete uvodne misli ne bile točne. Ni torej tu na mestu in pomeni pretiravanje načelo: Kjer so premise zgrešene, tam je vse, kar iz njih sledi, zgrešeno (Pičice 99). V tem primeru bi bila naslonitev mojega članka na „Razmišljanja“ le „neutemeljena“ in izvajanja v tem pogledu „mimobežna“, a ne že zato „zmotna“.

Naj tu pokažem, da moj članek tudi v tem pogledu ni „neutemeljen in mimobežen“, ampak koristno opozorilo in dopolnitev na nejasnosti in odtod dvoumja, ki so v „Razmišljanjih“. To naj storim tako, da pokažem, kako so misli, ki jih v „Razmišljanjih“ ugotavljam, res v njih obsežene. To namreč avtor v „Pičicah“ osporava in na način,

kot da sem si vse gladko izmislil. Seveda s tem ne sodim mišljenja avtorja, ampak zgolj, kar je zapisano in kakor je zapisano. Nejasnost more biti prav tudi v tem, da pisanje ne tolmači verno prave avtorjeve misli.

1. Prvič ugotavljam o vsebini „Razmišljanj“: Poudarjanje volje in govorjenje o moči volje označuje kot kantovstvo. Na to odgovarjajo „Pičice“: Ne tako; ampak le „poudarjanje volje in govorjenje o moči volje ne glede na prikladne stvarne vrednote“ se označuje kot kantovstvo. Kaj je s tem?

Beri „Razmišljanja“, odst. 13: Znanci, kristjani, točneje povedano katoliki, morda „decisionisti“ celo pri apostolskem delovanju govore o volji, vzgoji volje, močni volji; da si jo človek privzgoji, da je volja energija, ki se da kopičiti... Nad njihovimi duhovi bdijo... Kant in avstro-ogrski šolniki, ki so imeli Kanta v krvi in so ga nam vsem skupaj ubijali v glavo.

Ne gre torej tu za teoretično označevanje kantovstva, ampak za konkretno govorjenje teh oseb, ki se jim zaradi takega govorjenja prisoja kantovstvo. Naraven smisel tega mesta je, kot sem povzel v gornji prvi trditvi.

Pravijo „Pičice“: A to „govorjenje ne glede na prikladne stvarne vrednote“ se označuje kot kantovstvo. Odgovarjam: Treba je razlikovati. Če je to govorjenje ne glede na vrednote v tem pomenu, da se vrednote izključujejo; to je kantovstvo. Če se vrednote v zvezi z govorjenjem o moči volje le ne omejnajo, to ni nujno kantovstvo. Treba je dokazati izključevanje vrednot.

In tu je drugi primer; gre namreč za razmišljanja „ob razgovorih“. V govorjenju o moči volje ni „niti bežne sledi“ o vrednotah, poleg tega se volja morda še predstavlja kot v sebi močna, zato „Razmišljanja“ to govorjenje imajo za kantovstvo, ker izključevanje vrednot v njem predpostavljajo, kar pa

bi bilo šele treba dokazati, kot sem v svojem članku pokazal.

Ko govorimo o moči volje, ne omejujemo vrednot, ker so pač najrazličnejše, ki se ob njih ta močna volja udejstvuje. A to ne omenjanje ni znamenje, da ob tem govorjenju vrednote izključujemo. Ko govorimo o moči volje in jo poudarjamo, zato nismo kantovci, ker odvisnost volje od vrednot priznamo.

Tako pojmovanje „Razmišljanj“ res vodi do gledanja Kanta kot „slovenskega cerkvenega očeta“, kot mu prav na tem mestu dajejo „Razmišljanja“ ta naslov. Tako ne bi bil samo slovenski cerkveni oče, ker katoliška vzgoja o moči volje vedno veliko govori. A tako prisojanje kantovstva tem osebam v takem konkretnem govorjenju, če ni drugih dokazov o izključevanju vrednot, smatram za pretiravanje. Zlasti moramo biti previdni pri prisojanju voljskega kantovstva in izključevanja vrednot v presojanju krčanskega življenja, kot sem v članku pokazal (str. 401 sl).

More biti v tem govorjenju vključen psihološki nazor o volji, ki da je v sebi močna in se v sebi krepi; a tudi to pojmovanje ni kantovstvo in ne izključuje vrednot in nagibov in obojnega ne smemo zamenjavati. V tem vidim eno važnih opozoril in pojasnitev, ki jih pri naša moj članek.

2. Drugič ugotavljam o vsebini „Razmišljanj“: To kantovstvo predstavlja kot značilno za našo slovensko katoliško vzgojo in Kantu daje zato naslov „slovenski cerkveni oče“.

Jasno je, da primere kantovstva med slovenskimi katoličani in naslov Kantu „slovenski cerkveni oče“ jemljem v zvezi kot celoto. Tisti, ki jim „Razmišljanja“ pripisujejo kantovstvo, so: „znanci, kristjani, točneje povedano katoličani, morda decisionisti celo pri apostolskem delovanju“, ker govore o moči volje, česar je veliko (odst. 13), „katoliški izobraženec in vzgojitelj“ (14), „nek slovenski kloster“ nunski (21). S primeri večkrat hočemo označiti splošnejšo značilnost, kar pokaže šele kontekst. Tudi že primer sam more biti posploše-

valen, kot je od navedenih po svojem značaju prvi, od katerem se tudi daje Kantu naslov „slovenski cerkveni oče“, ki je nujno močno posploševalen, če naj ima kak smisel, in prav kaže, kako je umeti uporabljene primere.

To so primeri, v katerih „Razmišljanja“ v našem katoliškem življenju izrecno prisojajo kantovstvo, in bi že to samo zadostovalo za utemeljitev gornje moje ugotovitve o vsebini „Razmišljanj“. Smiselno pa spadajo v kritiko naše kantovske miselnosti še naše „mladinske katoliške organizacije“ (odst. 17) in končno kar „naši ljudje“ (25), ki „nimajo gonov“, ker so pač tisti, ki so odgovorni za vzgojo naših ljudi, odpovedali in „prezrli gonske sile“ (prim. odst. 25); saj so celo katoličani pri apostolskem delu kantovci. „Ne imeti gonov“ namreč tudi spada v značaj kantovskega človeka.

Naj opozorim še na dejstvo, da se tako prikazujejo kot kantovci odlični predstavniki katoliškega življenja, kar to posploševanje še na svoj način podkrepi.

Ne da bi se zanimal, ali ti primeri res dokazujejo kantovstvo (v prvem, važnem primeru to osporavam, o čemer pravkar), hočem v zgornji trditvi izraziti prav to označeno posploševanje. Izraz „značilno“ ne sega nujno širje kot navedeno široko posploševanje „Razmišljanj“ in nazadnje naslov „slovenski cerkveni oče“; da bi „značilno“ pomenilo isto ko „bistveno“, ni nujno; utegnila pa bi biti nevarnost, da bi kdo gornje posploševanje v „Razmišljanjih“ morda tako umel. (Loči značilno in bistveno značilno!) Vsekakor pa je, kar je drugo, pravo voljsko kantovstvo nezdržljivo s pravim krščanstvom, ker ga v globinah razkraja (kot sem navedel v svojem članku; 401 sl).

Sicer je pa prav v tej točki koristna diskusija privedla do precejšnjega zbliznanja stališč z ugotovitvijo „Pičič“, da je treba v „Razmišljanjih“ več mest razumeti „cum grano salis“, kar bi sicer mogel kdo imenovati nejasno in dvoumno. Zakaj ta „granum salis“ more

biti zelo različen in more umevati take izraze vsak po svoje. — Tudi ironija mora biti obzirna in dobrohotna, da ne rani in ne postane smešen. Tako tvegano ironijo bi kdo mogel videti v mestu: „Prijatelj pedagog mi je svetoval: Ne govorite o gonih našim ljudem. Pravijo, da naši ljudje nimajo gonov“ (odst. 25).

Četudi ono priznanje „Pičice“ vodi v tej točki do nekega zblizanja stališč, še vedno ostane vprašanje primernosti takega načina govorjenja v taki tvarini. Gre za očitek kantovstva v našem katoliškem življenju, ne morda v pravu ali svetni filozofiji, kar je drugo vprašanje. V katoliški filozofiji vemo, koliko je čuječnost pred kantovsko filozofijo. Odličnim predstavnikom katoliškega življenja se prisojajo kantovstvo in se Kant logično imenuje „slovenski cerkveni oče“ brez pravega utemeljevanja in se pri tem uporablja nedoločno izražanje, ki naj se umeva „cum grano salis“. V tako važnih ugotavljanjih se mi zdi manj primeren način, ki dopušča dvomje in je nejasna meja med literarno leporečnostjo in duhovitostjo ter resnico, ki jo hoče izraziti. V našem katolištvu je vsakakor dovolj resničnih napak; a katere se prisojajo in v kolikor se prisojajo, naj bi bile dokazane, da kritika ne napravi videza neutemeljenosti, kakršne kritike nad katoličani je danes mnogo.

3. Tretjič ugotavljam o vsebini „Razmišljanj“: V tej zvezi (t. j. s kantovstvom med slovenskimi katoličani) in proti temu (t. j. zlasti poudarjanju volje in govorjenju o moči volje, ki se predstavlja kot kantovstvo) in proti umu in abstraktnim načelom, previsokim idealom in strogi uradni dolžnosti poudarja spontanost, spontana čustva in gone ob konkretni stvarnosti.

Tu zgolj ugotavljam nekatere elemente, ki jih v zvezi z govorjenjem o kantovstvu med slovenskimi katoličani „Razmišljanja“ navajajo. Na drugem mestu v tem naštevanju navedene „Razmišljanja“ naglašajo, prve predstavlja jo kot pri nas pretirane in jih v tem pomenu „grajajo“ (izraz rabim kasne-

je). Ugotovitev tega poudarjanja sama po sebi ne pomeni še v vsem očitka nepravilnosti, ker more tako poudarjanje biti kdaj opravičeno in ni rečeno, da v „Razmišljanjih“ nikjer ni (glede potrebnih pridržkov ob tem govorim naprej). Poudariti nekaj namreč ne pomeni drugo zanikati, ampak naglasiti nekaj, kar je morda bilo pozabljeno, nasproti nečemu, kar je morda bilo pretirano. (Trditev torej ne pomeni nujno, da se vsak navedeni člen izrecno stavi nasproti vsakemu od nasprotnih, kot hočejo „Pičice“ 101—102; problem, ki ga zastavljam, se ne opira na tako pojmovanje; se pa večina teh elementov navajajo vzporedno drug proti drugemu; o tem sledi.)

Našteti bi mogel še več drugih elementov, ki „Razmišljanja“ od teh ene naglašajo, druge pa predstavljajo kot pretirane (prim. odst. 18). Omenjam tu nekatere, ki bi zanje mogla biti nevarnost napačnega umevanja v kontekstu kritike katoliškega življenja.

Da pustim analizo, kaj je drugod vključno povedano, naj navedem h gornji ugotovitvi tale glavna mesta „Razmišljanja“: Poudarjanje volje in govorjenje o moči volje se graja kot kantovstvo (odst. 13), v smislu, kot že obrazloženo. — Poudarjajo se „spontan mik“ in „prvi gibi naše volje“ nasproti „premisleku“ (16), ki je stvar uma; prvi gibi naše volje so isto ko spontana čustva v volji, ker so po nauku psihologije prvi pojavi teženja prav čustva in afekti in za tem šele pravo teženje in potem po premisleku in svobodni odločitvi pravo in učinkovito hotenje; podobno velja glede spontanosti mikov. („Pičice“ so to prezrle, ko trdijo, da „o spontanosti čustvih v Razmišljanjih ni ne duha ne sluha“; str. 102.) — V kritiki naših „mladinskih katoliških organizacij“ se proti „obilici abstraktnih vodil in pravil“ poudarja „smisel za konkretno stvarnost“ (17). — V kritiki nunske vzgoje se proti „visokim, nedosegljivim idealom“ poudarja „spontanost“, ki je tlačena (21); v tem Razmišljanja“ podobno kot Freud, ki tudi

govori o „visokih abstraktnih idealih“, v katerih volja tlači v človeku „instinktivne sile“ in „čustvenost“, čeprav da je Freud še sam pod vplivom kantovskega pojmovanja volje (odst. 19, 3). — Graja se „kult stroge uradne dolžnosti“ (18). — Poudarjajo se kot od „naših ljudi“ prezirani „goni“ (25).

K tem pojmom „Pičice“ prinašajo nekatere opredelitve, na kar se tu splošno ne oziram, ker utemeljujem svoje ugotovitve ob „Razmišljanjih“, odkoder sem jih povzel.

Kot sem dejal, ni to govorjenje nujno v vseh primerih nepravilno. Je pa v kontekstu v njem nevarnost tale: Ob tako ostri kritiki naše katoliške vzgoje „Razmišljanja“ ne postavijo nasproti jasnega nauka in jasnih pojmov; obenem gre tu za kritiko v raznih vzgojnih prvinah, kjer je katoliška vzgoja danes mnogo napadana od sodobnih zmot; avtorjeva ostra kritika in nejasnost v pozitivnem nauku pomeni nevarnost za umevanje njegovih neopredeljenih pojmov v smislu za katoličane nesprejemljivih idej; nevarnost je, da se v pojmovanju oslabe pozitivne in nujne krščanske vzgojne prvine. Vprašanje vstaja, kaj je ob tem s svobodno volje, spontanostjo, abstraktnimi vodili, visokimi, nedosegljivimi ideali.

Najprej je pojem svobodne volje in spontanosti, kar sem postavil v naslov svojega članka, nejasen in govorjenje pomeni nevarnost omejevanja pravega nazora o svobodi volje v tem smislu: Poudarjanje volje in govorjenje o moči volje med katoličani (v smislu, kot že obrazloženo) se pretirano predstavlja kot zmeta, kantovstvo, ko v preprostem naravnem pomenu more to biti le podarek svobodne volje (indeterminizem) in njega pomena v življenju in je v nje obrambi krščanskega filozofa danes skoro osamljena. Ob našem poudarjanju volje, česar je v katoliški vzgoji precej, bi pod vplivom takega pisanja moglo priti do neupravičenega in škodljivega odklanjanja, češ da je to kantovstvo. Nevarnost teoretičnega omejevanja svobode je v tem, da bi se

prava, upravičena avtonomija svobodne volje smatrala za kantovsko voljsko avtonomijo, ki jo je treba odklanjati.

Ob tem tudi ni jasen pojem spontanosti, kar je pokazala tudi diskusija (Pičice 102) in bi mogel v kontekstu povzročiti napačno umevanje, ker je v splošni rabi zelo širok. Grajajo „Pičice“, da pod spontanostjo umevam le „golo spontanost“ in ne „voljsko, duhovno spontanost“. Pač pojem v „Razmišljanjih“ ni jasen, dalje pa tudi odgovor „Pičic“ da gre le za voljsko spontanost, ne reši problema in ne odpravi pod etičnim vidikom, ki je pri vzgoji nujen, potrebnosti omejitve in opredelitve. Tudi voljska spontanost ni nujno le dobra. Vsa teženjska spontanost v človeku na vrhu odmeva, kot uči psihologija, tudi v volji kot voljska spontanost. Po premisleku v svobodni odločitvi mora človek v njej izbirati.

Po drugi strani se „premislek“, ki je za pravo svobodo potreben, nasproti „spontanemu miksu“ in „prvim gibom naše volje“ podcenjuje in predstavlja celo kot kdaj škodljiv (odst. 16). S tem se razširja spontanost v omejevanje svobode: to kljub Marcovemu izrazu o „premišljeni spontanosti“ (18), ki kaže na važnost umskega premisleka v človeku in v vprašanju vodi k rešitvi. (Primer v odst. 16 bi potreboval globlje in točnejše psihološke analize.) Če bi razlagali strogo in logično dosledno, to mesto postavlja svobodo volje v veliko nevarnost: spekulativno, ker svobodne odločitve brez premisleka ni in svobode v prvih gibih naše volje ni, ampak le v premišljenih dejanjih; v praktičnem življenju kaže nevarnost tega govorjenja dejstvo, da „nepremišljenost“ že splošni in zdrav naravni um vedno odklanja.

Podobno je še glede nekaterih drugih nejasnih pojmov v kritiki katoliške vzgoje nevarnost, da jih kdo tolmači v splošnemu našemu katoliškemu mišljenju neprijaznem smislu. Tako bi graja „obilice abstraktnih vodil in pravil“ v vzgoji naših mladinskih katoliških organizacij (odst. 17) in kritika „visokih, nedosegljivih idealov“ pri naši katoliški

vzgoji (odst. 21) mogla vzbuditi napačne pojme, proti pravim načelom krščanske vzgoje. Ni namreč jasno, katera so ta abstraktna vodila in ti visoki ideali, in je v tem nevarnost odklanjanja tudi morda upravičenih in nujnih abstraktnih vodil in idealov.

To nevarnost napačnega tolmačenja še povečuje skupno nastopanje v kritiki visokih idealov „Razmišljanj“ in Freuda, ki mu katoličani v tem ne moremo brez pridržka slediti (prim. odst. 19, 3 in 21). Freud graja „visoke abstraktno ideale“, ki v njih volja tlači v človeku „instiktivne sile“ in „čustvenost“; „Razmišljanja“ grajajo „visoke, nedosegljive ideale“ in ob njih poudarjajo „spontanost“, ki da je tlačena. Ali naj z grajo visokih idealov izključujemo, kar Freud izključuje v tej svoji kritiki? Res se tu ti visoki ideali imenujejo abstraktni, tam nedosegljivi, a kaj so eni in kaj drugi? Ali naj spontanost, ki jo „Razmišljanja“ stavijo nasproti visokim idealom, razumemo kot instiktivne sile in čustvenost, ki jo Freud stavi nasproti visokim idealom? Ali naj „gonske sile“, ki tožijo „Razmišljanja“, da jih naši ljudje nimajo (odst. 25), umemo v smislu Freudovih zahtev in tako umemo spontanost? Ali tako ne bo ob gevorjenju o premagovanju in žrtvah, brez česar katoliške vzgoje ni, vedno nevarnost za očitek kantovstva?

Naštete nejasnosti in nevarnosti napačnega umevanja sem imel pred očmi, ko v svojem članku omenjam ta vprašanja.

Glede dejstva ožjega ali širšega „okvira kritike naš katoliške vzgoje v času našega rodu“ objektivnemu ocenjevalcu iz povedanega in iz branja „Razmišljanja“ ne bo težko soditi.

To so glavni razlogi, ki mislim, da dobro utemeljujejo moje ugotovitve o „Razmišljanjih“ in tako primernost mojega članka ob njih. Smatral sem za koristno in potrebno pokazati na ta vprašanja še z drugega vidika, da se prepriča dvomje in se nam bolj jasno približa prava stvarnost. S tem namenom dodajem tudi te pripombe in po-

jasnila. Zakaj v taki kritiki našega katolištva in prisojanju kantovstva zahtevamo vprašanja jasnega in do konca utemeljenega odgovora: Ali ti primeri med slovenskimi katoličani res pomenijo kantovstvo in v kakšnem pomenu? Ali je to kantovstvo res tako splošno značilno, da upravičuje Kantu naslov „slovenski cerkveni oče“? Kaj je ob tem v napadanih točkah pravi nauk in resnica? Nejasnost in neutemeljenost v teh odgovorih more biti tem bolj usodna, ker vprašanja segajo na vzgojno polje. Zakaj vzgoja, ki se zaveda svoje odgovornosti, potrebuje jasnih rešitev. Odgovor, da umevajmo trditve in izraze „cum grano salis“, ne bi prinesel potrebne jasnosti. Za „čiščenje našega mišljenja“ je neobhodno potrebna jasnost, sicer bo učinek nasproten, in naj se želja po jasnosti, zlasti v tako važnih vprašanjih, ne označuje kot kačurstvo (Pičice 104).

*

V ostalem naj opozorim le še na ton, način in metodo diskusije v „Pičicah“. Ta bi morala ostati na ravni stroge stvarnosti in brez vsakih na osebo letočih opazk. — En primer: Na mestu, kjer v svojem članku govorim o današnjem pozitivističnem mišljenju in metafiziki (gl. vso str. 398, Pičice 102), je možno, da je misel teže izražena. Da izraz „novodobni pozitivizem“ vzame avtor „Pičic“ v strogo strokovnem pomenu za določeno pozitivistično smer idealističnega značaja, more in je do tu vse v redu. Opozarjam pa na način in namigavanje na „stopnjo strokovne verziranosti v filozofskih vprašanjih“, kar odklanjam. Dobro so znana ta sredstva in so, žal, pogostna, a mislim, da so v čisti in stvarni diskusiji nedopustna. Kaj bi bilo, ko bi v pričujočih kritičnih pripombah jaz dodal take, na osebo se nanašajoče opazke? Če se nasprotnika v diskusiji ponižata na to stopnjo, kaže izkustvo, drug drugemu nikdar ne prideta do konca. Ali naj taka sredstva v diskusiji morda nadomestijo šibkost stvarnih dokazov?

DR. FRANCE GNIDOVEC

V E S T I I Z D O M O V I N E

OPIS POTI V LURD OB VSESLOVENSKEM ROMANJU, KAKOR STA JO DOŽIVLJALI DVE UDELEŽENKI IZ SLOVENIJE, MATI IN HČI, IN JO JE OPISALA NATO HČI SVOJEMU BRATU V ARGENTINO

24. julija zjutraj sva odšli iz Kranja. Kako srečni občutki, da je končno prišel čas odhoda, že tako dolgo — mesece in mesece — zaželen. V Trstu sva bili ob dveh popoldne. Že na postaji naju je prijazen prometnik telefonsko zvezal s sestrami (op. zavod slovenskih šolskih sester v Trstu). Čudili sva se tej prijaznosti, ki je pri nas tako redka, ko je šel z nama celo s postaje in nama pokazal smer tja. Ker pa je bilo še zgodaj, sva šli malo po mestu. Nisem se mogla ločiti od izložb, ki so pričale o poceni blagu, in kar naprej bi gledali, če ne bi mama tako želela v teh kratkih uricah obiskati kraje, kjer je obujala mnogo lepih in grenkih spominov, ko je še živela z možem in družinico v Trstu.

Po tem malo utrudljivem dnevu sva odšli počivat po dogovoru z g. Štuhecem, ki je organiziral romanje tržaške slovenske skupine, v zavod šolskih sester. Te so naju z veseljem sprejele.

25. julija. Po zgodnji jutranji romarski maši sva skupno odšli na kolodvor. Vlaku je bil zelo dolg. Vsak kupe je imel svoj zvočnik in svojo številko (mi št. 15). Bilo je 131 števil, vmes pa še poseben vagon za zdravnika in tehnično

vodstvo. Ob vlaku smo se poslovili od tržaškega g. škofa z njegovim spremstvom, ki nam je prišel želez srečno pot. Premaknili smo se in hiteli proti cilju. Že se je oglasil zvočnik in nam želel, naj bi imeli srečno pot in se vozili pod Marijinim varstvom. V Trziču smo prav pristrčno pozdravili Goričane in Korošce, ki so se nam tu pridružili. Veliko je bilo veselje in ne brez solz in sreče.

Tako smo se vozili ob pridigah, molitvah in petju ves dan in vso noč (ponoči je moralo biti čisto mirno) preko Padove, Vicence, Verone, mimo Gardskega jezera, skozi Milan, Pavio in Genovo, čez francosko mejo, Monaco, Nico in Toulon. Vse je bilo zelo dobro organizirano, da so nam sproti razlagali zgodovino in zanimivosti vseh teh lepih krajev.

V Carcassonu smo imeli tri ure oddiha, da so duhovniki lahko maševali, nakar smo odšli v že prej organiziranih avtobusih v staro mesto, zidano leta 1100. — Nato dalje z vlakom preko Toulouse in Tarbes in še isti dan — 26. julija — ob petih zvečer smo bili v Lurdu. S petjem in navdušenjem, ki je raslo, čimbolj smo se bližali cilju, smo izstopili. Kaj smo čutili vsi ob veselem pričakovanju, da skoro stopimo na sveta tla, to ve vsak sam in se ne da opisati. Mama je bila še posebno vesela in srečna. Z avti smo se odpeljali do nam določenih stanovanj.

Takoj smo se zbrali in skupno odšli proti Masabejski pečini. Tu smo skupaj

Zgoraj: Novo mesto na Dolenjskem

z g. škofom Rožmanom pozdravili nebeško Gospo. Mislim, da smo mogle samo štiri osebe pozdraviti Marijo v imenu Jugoslovanov, kakor nama je povedal Prevzvišeni. On je imel prisrčen pozdrav od votlini. Čutili smo, da gleda oko Nje — Matere — na nas revne, razkropljene in ponekod zaničevane slovenske otroke.

Škoda, da so bile tako kratke minute, določene za nas pri votlini. Poljubili smo še skalo, kjer je stopila noga božje Matere in vsi čutili srečo, ki je nihče povedati ne more. Odšli smo, ker so čakali na pozdrav drugi narodi. Mogočno je iz 1300 grl zadonela pesem „Ti, o Marija“ in „Marija, skoz življenje“, kakor je od Slovencev Lurd še ni slišal.

Tako je bil cilj dosežen in želje izpolnjene; roke se sklepajo v srčni zahvali, da nas je izmed mnogih Marija izbrala in pripeljala k sebi. Oči so se zazrle v njene in izlivala prošnje in želje. Da se čimbolj izpolnjuje Njeno naročilo o pokori, se na tej sveti zemlji hodi molče, na kar opozoré tudi reditelji, sliši se samo molitev rožnega venca. Tu se hoté ali nehoté upognejo trda, okorna kolena. Lurd! Presegel je naše pričakovanje in vse naše slabotne pojme o njem! Tu je vse odeto v tišino, kar se drugje ne doživlja. Čutimo bližino Nje, ki bogato siplje milosti in srečo v naša srca. Mnogi, ki so videli Rim in Lurd, pravijo, da je v prvem lepo, v drugem pa nebesa — za tiste, ki prihajajo s pravim namenom.

V torek, 28. julija, smo se poslovili od kraja čudovite lepote in sreče. Solzilo se je vsako slovensko oko. G. Štuhec je drhteče in solzan začel pesem v slovo, in tako smo odšli — morda za zmeraj. Na kolodvoru je zadonela lepa pesem „Gor čez izaro“ visokemu gostu v slovo. Lurška postaja je v tem trenutku doživela ločitev od dveh nam tako dragih src. Pozdravi — klici — mahanje 2.600 rok z robcí v pozdrav... Njej in gospodu škofu.

Nazaj grede smo se ustavili v Turinu. V prekrasni baziliki Marije Po-

močnice smo imeli zahvalno sveto mašo z zahvalno pesmijo. Tam smo klečali na grobu nam tako dragega in dobro znanega Don Bosca in Dominika Savia.

Srečni in veseli smo prišli v Trst. Romanja je bilo konec in začela se je spet hladna vsakdanjost. Slovenija naju je čakala, da ji prineseva pozdrav Lurške Gospe.

SLOVENIJA

Letošnji novomašniki. Na praznik sv. Petra in Pavla so bili v ljubljanski in mariborski stolnici posvečeni v mašnike naslednji diakoni:

Iz jugoslovanskega dela goriške nadškofije: Batič Angel, rojen 1. 9. 1929 v Lokavcu pri Ajdovščini; Černigoj Slavko, rojen 26. 9. 1931 v Šturjah; Tušar Janko, rojen 14. 9. 1932 v župniji Cerknjo; Bric Bogdan, rojen 9. 11. v Dornberku.

Iz dela tržaško-koprske škofije v Sloveniji: Bole Franc, rojen 9. 8. 1932 v župniji Knežak, sedaj bivajoč v župniji Postojna; Premrl Janko, rojen 14. 19. 1930 v šmihelu pod Nanosom.

Iz lavantinske škofije: Brecl Franc, rojen 22. 2. 1931 v župniji št. Janž pri Velenju; Cimerman Jožef, rojen 10. 2. 1931 v župniji Veržej pri Ljutomeru; Gračner Jožef, rojen 21. 9. 1933 v župniji Sv. Jurij pri Celju; Poredoš Martin, rojen 21. 9. 1931 v župniji Beltinci v Prekmurju; Pucko Pavel, rojen 29. 1. 1926 v župniji Bogojina v Prekmurju; Zalar Jožef, rojen 18. 3. 1930 v župniji Slovenske Konjice.

Iz ljubljanske škofije: Bohinc Anton, rojen 14. 6. 1931 v župniji Javorje nad Škofjo Loko; Krivec Janez, rojen 23. novembra 1930 v župniji Mengeš; Mrvar Jožef, rojen 25. 1. 1932 v župniji Žužemberk; Oražem Alojzij, rojen 24. 2. 1932 v župniji Sodražica; Oražem Ciril, rojen 15. 4. 1932 v župniji Dolenja vas pri Ribnici.

Kostanjevica pri Novi Gorici. Zadnjo nedeljo v avgustu je bilo na Kostanjevici kaj živo. Pritrkovanje zvonov je

oznanjalo izreden praznik. Vršilo se je dekanjsko romanje ob lurški stoletnici. Prišli so verniki iz cele dekanije od Čepovana do Šempetra. Od šestih zjutraj do štirih popoldne so se neprestano vrstile sv. maše in druge pobožnosti. Med temi je bila najlepša zborna sv. maša. Največja manifestacija pa je bila slovesna peta sv. maša, pri kateri je nastopil solkanski cerkveni pevski zbor. Slavnostni govor je imel g. dekan Simič iz Solkana. Sv. obhajil so razdelili čez 600. Bilo je res lepo. Svetišče je za en dan oživel in bilo priča močne vere našega ljudstva, ki hoče ostati zvesto svoji nebeški Materi Mariji.

Stosedem let življenjske dobe je izpolnila Marija Krašovec na Vrhnikih. Značilno in pohvalno zanjo je, da je bila v svojem življenju le v eni sami službi in sicer kot gospodinjska pomočnica skozi nepretrganih 52 let! — Po smrti svoje gospodinje v Gradcu se je vrnila v rojstni kraj, kjer preživlja „zimo“ življenja v ondotni občinski ubožnici. Do najnovejšega časa je bila telesno in duševno čila; sedaj jo pa po malem zapušča spomin. V ubožnici ji kot najstarejši Slovenki še posebno pozornost strežejo.

SLOVENSKA KOROŠKA

Svojo rojstno župnijo Šmihel pri Pliberku je obiskal 18. avgusta g. škof dr. Gregorij Rožman. V imenu pliberške dekanije ga je pozdravil prošt g. Trabesinger. G. škof je nato opravil sv. mašo za žive in mrtve sorodnike ter farane in za pok. župnika Jožefa Piceja, ki ga je ponovno povabil v domači kraj. V pridigi je omenil čudovita pota, ki jih je že prehodil pod vodstvom božje Previdnosti in poudaril pomen vere za življenje. — G. škof je poleg svojega domačega kraja obiskal tudi taborišči Spital ob Dravi in Asten pri Linzu ob Donavi, ter bil gost celovškega škofa dr. J. Köstnerja in msgr. dr. Jožeta Jagodica v Ainetu na Tirolskem. Šel je tudi v Anras, kjer se je v pridigi toplo zahvalil domačinom za naklonjenost in

Najstarejša Slovenka Marija Krašovec na Vrhnikih je dopolnila 107 let življenja. Fotografija je iz leta 1951, ko je spolnila sto let.

pomoč, ki so jo pred 13 leti izkazali slovenskim beguncem. Vse te obiske je g. škof opravil v drugi polovici avgusta. Sredi septembra je bil zopet v Lurdu, kjer se je udeležil svetovnega Marijanskega kongresa.

V Globasnici pod Peco je doživel devetdeset let življenja preč. g. Alojzij Hutter. Pred 66 leti je bilo posvečen v mašnika, tako da se že bliža železni maši. Sodeloval je po raznih krajih Koroške, od leta 1913 do 1924 je živel na Gorenjskem, nato pa se spet vrnil na Koroško. Tam je pet let vodil župnijo Kazaze, nato Suho in nazadnje Krčanje, kjer je vstopil v zasluženi pokoj. Zanimivo je, da je g. jubilar v času, ko je bil kaplan pri Gospe Sveti, še vsako nedeljo pridigal slovensko. Danes je to častljivo slovensko božjo pot že zagrnjeno nemško morje. K svojemu devet-

desetletnemu rojstnemu dnevu je prejel g. jubilant mnogo čestitk, med njimi tudi od pisatelja Franca Ks. Meška iz Slovenije. Sorodniki so mu zapeli podoknico, otroci pa izrazili svoja voščila v verzih: „Ohrani naj Vas Bog še mnoga leta, po smrti pa Vam daj nebesa sveta!“

Koroški Nemci so spet podali nov dokaz svoje narodne nestrpnosti do slovenske manjšine. Z namenom, da bi protestirali proti dvojezični šoli, kjer se uči tudi slovenščina, so proglasili v Pliberku „šolsko stavko“. Ta stavka naj bi imela „svarilen“ namen. Oblasti na Dunaju naj bi opozorila, da je dvojezična šola neumestna in da je koroški starši ne marajo. Stavko je proglasilo „Društvo staršev“. Uspela je v samem Pliberku in deloma v Vovbrah. Drugod se je pouk redno vršil in zaključil 5. julija, ko je v Avstriji konec šolskega leta.

Slovenska državna gimnazija v Celovcu je 5. julija mirno zaključila prvo leto svojega delovanja. Najprej so se dijaki zbrali k zaključni službi božji, nato pa so dobili v roke spričevala in tiskano poročilo o poteku prvega šolskega leta na tem mladem zavodu. Dne 7. julija pa so bili sprejemni izpiti za prvi gimnazijski razred. Uspešno ga je napravilo 35 fantov in deklet.

Letošnje poletje so verniki iz Radiš in Medgorja obiskali kot romarji baziliko sv. Antona v Padovi. Spotoma so obiskali tudi Marijino svetišče na Stari gori pri Čedadu in Benetke. Romanje je trajalo dva dni.

Ob zaključku šolskega leta so gojenke internata v Mohorjevi hiši pod vodstvom slovenskih šolskih sester napravile skupni izlet v Sele pod Karavan-kami, najbolj pogumne so se pa celo povzpele na mogočno goro Obir. Sv. mašo je opravil p. Jakob Vučina in sicer v kapelici Fatimske Kraljice v Sedlcah. Ta kapela stoji sredi prijazne jase. Je iz lesa in rjavo pobarvana, tako da nudi občutek prijetne domačnosti. Sedaj ima že kar štiri zvonove, ki označajo Marijino slavo.

PRIMORSKE VESTI

Slovenski tabor na Opčinah. Primorski Slovenci so obhajali v nedeljo 13. julija že osmi tabor slovenske besede. Na dvorišču Marijanišča na Opčinah se je zbrala velika množica tržaških in goriških Slovencev. Po pozdravni besedi dr. Maksa Šaha je nastopil moški zbor SKPD iz Gorice in pod vodstvom prof. M. Fileja zapel štiri dovršeno lepe pesmi. Sledila je osrednja točka programa, krstna predstava zgodovinske drame tržaškega pisatelja Slavka Rebca „Jugunda — bela devinska gospa“, v režiji prof. Joža Peterlina. Igra je krasno izpadla v veliko zadoščenje vrlih igralcev in številnega občinstva.

Verniki iz Goriške na Barbani. Tudi letos so slovenski verniki, katerim se je pridružilo še lepo število Tržačanov, poromali na Marijin otok gradeških lagun, na Barbano. To se je zgodilo v ponedeljek 11. avgusta. Gradeški ribiči so imeli res veliko dela, da so vse številne romarje s svojimi čolni prepeljali na Barbano. Tu je prvo sv. mašo ob 8 daroval g. dekan Vinko Štanta, pridigal pa je g. Oskar Simčič iz Števerjana. Lepo je odmevalo ljudsko petje in skupna molitev v prostorni baziliki. Ob 10 je bila druga sv. maša, ki jo je daroval č. g. msgr. Novak iz Gorice. Pri tej maši so peli združeni cerkveni pevski zbori. Popoldne ob 3 pa se je po otoku razvila procesija s kipom Matere božje. V cerkvi so nato sledile še slovesne liturgije z odpevi in blagoslov. Na poti domov so si naši romarji ogledali še Gradež in Oglej.

Potek duhovnih vaj v Gorici. Od 20. do 24. avgusta so se v Sirotišču sv. Družine vršile duhovne vaje za dekleta. Udeleženek je bilo 40. Vodil jih je č. g. pater Ciril Demšar CM, ki je nalašč za to priliko prišel z Dunaja v Gorico. Udeleženke, med katerimi je bilo več kot polovico mladih deklet, so z duhovnih vaj odnesle najlepše vtise.

Desetletnica ameriške podporne ustanove. V nedeljo, 24. avgusta, so v Trstu slovesno proslavili prvo deset-

RADOVEDNOST ŽIVLJENJA

Zapeljivost ljubezenskih odnosov med dekletom in fantom je docela svojevrstna. Zato ni čudno, da je prav ljubezen našla toliko pevcev, ki jo v najlepših spevih opevajo, in neštete umetnike, ki ji stavijo nesmrtni spomenike.

Le žal, da pri tem mnogokrat manjka črta, ki bi eros ločila od seksusa. Zlasti deklice doživljajo ljubezenske odnose edinstveno, globoko, docela osebno in neposredno.

Razen te neposrednosti, te svojevrstne ponotrjenosti ali intimnosti, ki je za ljubezen edinstvena, pa ima ljubezensko ali erotično nastrojenje še drugo

letnico ameriške katoliške podporne ustanove. Navzoči so bili generalni ravnatelj „Catholic Relief Service“ msgr. Edward Swanstrom, ravnatelj za Evropo Mr. J. Norris ter msgr. Harnett, prvi ravnatelj tržaške podporne ustanove. Ameriška katoliška podporna ustanova je v tem desetletju izvršila ogromno človekoljubno delo. Štiri milijarde in 268 tisoč lir je uporabila za nakup živil in drugih potrebščin. A denar ni vse. Neprecenljivo vrednost ima pri tej ustanovi krščanska ljubezen do bližnjega, ki je ameriške katoličane vodila v tej človekoljubni misiji. Američani polagajo veliko važnost in veliko vere v to križarsko vojsko ljubezni do najbednejših. S tem vršijo največji apostolat in zaslužijo zato hvaležnost vsega ostalega sveta.

lastnost, zaradi katere je prav tako in še bolj nevarno in zapeljivo.

To je svojevrstna radovednost. Njeker mlad človek ni tako čudovito radoveden kakor ravno na tem področju. Povsod drugod se kmalu zadovolji z namigom, da so pač drugi to ugotovili in dokazali. Tako se na primer v naravoslovju za dokaze naravoslovcev niti ne zanima; kar mirno verjame, samo da ga za naprej z njimi pri miru pustimo. Le pri osnovnih življenjskih odnosih: eros in seksus — ljubezen in spolnost, le tu drugim nič ne verjame, tu mu noben dokaz več ne zaleže, ker hoče vse sam videti, poizvedeti, poskusiti, kako je in če je res tako, kakor drugi pravijo.

Ljudje, ki sicer ne razodevajo niti malo izkustvenega čuta in sposobnosti, se tu na mah pokažejo kot izredno izkustveno zavzeti. Spolna radovednost je značilna zlasti za živčno slabotne. Sigismund Freud in njegova šola to trdita na podlagi primerov. Pri takih ljudeh se spolno nagnjenje začne in konča z radovednostjo, ki se zadovolji z golim nasičenjem znanja, ne teži pa za dejanjem. To je v zvezi s celotno naravo, ki je slabotna (živčna) in zato tudi glede spolnosti ni zahtevna.

Mlado dekle je v pogovoru samozavestno zatrjevalo, da je v zadevah spolnosti sama v sebi dovolj močna in ne čuti nevarnosti. Dodala je sicer, da je

zelo radovedna, vendar se ji ničesar ni bati, ker je toliko krepostna, da bo že vedela, kje so meje. Da se je zmotila in da je naša razlaga „radovednosti“ življenja pravilna, nam je dokaz nezakonska hčerkica, ki jo je že čez leto dni zibala. Njena radovednost v spolnih zadevah je bilo lokavo sredstvo, da je spolnost dosegla svoj cilj.

Pošteno, vsestransko dobro vzgojeno in izobraženo ter tudi že dovolj staro dekle je imelo prijateljstvo s fantom, s katerim sta se nameravala poročiti. Fant jo je pričel nagovarjati, naj bi popustila v svojem moralnem načelu, preden se poročita; ona pa se ni dala pregovoriti. Začel ji je praviti, da je mogoče nenormalna, po vsej verjetnosti „manjvredna“ ženska, da zato ne bo za zakon itd. To pa vendar ni majhna reč, kot izobraženko jo mora to le zanimati. Znal je vprašanje tako priostri in ga v raznih oblikah ponavljati, da se je radovednost tudi v njej začela stopnjevati. „Izobražen človek mora vendar nejasnosti odstraniti. Saj meni ni nič do tega, le radoveden sem. Ali ti nisi nič? Saj na stvari sami vendar nič ni, malo prej ali malo kasneje, saj je zakon že pred nama.“ Ker se je obotavljala, je še nadaljeval: „Saj se to ne pravi popustiti svoji strasti in ‘grešiti’ ali ‘pasti’, to je samo znanstveni pregled lastnega življenja.“ Zoper to ni več našla razlogov; radovednost je bila stopnjevana. Potem ji je bilo zelo žal, a bilo je prepozno. Ni je vzel, pustil jo je in otroka, ki se je po vsem tem rodil, ni priznal za svojega.

Mnogo mladih spolnih strasti se sprošča pod pretvezo radovednosti. Fant kaj rad poudarja: „Radoveden sem, vedeti moram, biti si moram na jasnem, kako je s teboj, prepričati se moram, sicer te ne bom vzel.“ Ko fant s tem začne, je za dekle najbolje, da mu hrbet obrne in se z njim več ne meni. Sreč-

nejša bo in marsikatera solza ji bo prihranjena.

Prav v takih besedah fant razodeva življenjski cinizem — igranje z nečim, kar zlasti dekletu pomeni neprecenljivo vrednoto. Tako govorjenje je norčevanje iz dekleta. Ko govori, da jo ima rad, da zato iz ljubezni vse to od nje želi, takrat laže njej in — sebi. Rad ima, da; a ne dekleta, pač pa strast.

Zelo prav je imela neka študentka, ko je fanta, ki je z raznimi prigovarjanji in z „rad bi vedel...“ okrog nje hodil, nagnala, rekoč: „Fant, ničvredneži v vaših vrstah niso tako redki in ko bi vam dekleta nikoli ne verjela in bi se vašim sladkim besedam nikoli ne dala speljati, bi bilo na svetu mnogo lepše in srečnejše, kot je!“

Deklica pri ljubezni za svojo osebo navadno nima drugih zahtev kakor: biti ljubljena, to je: vedeti, da je samo ona izvoljenka njegovega srca; slišati, da jo hvali, kako je lepa, dobra, da ji obljublja zvestobo, srečo, lepo življenje itd. Pri poštemem dekletu navadno ni drugega; pa saj je to za njeno dekleško ljubezen že višek sreče in zadoščenja. Sama mu tudi podobno odgovarja: kako mu bo zvesta, kako ga bo rada imela, kako bo v skupnem zakonskem življenju zanj skrbela, kako lepo življenje mu bo naredila in podobno. Njej prija prisrčnost ljubezni in zvestoba v ljubezni; zanjo je že osrečujoče, da o ljubezni in zvestobi govorita, da delata načrte za prihodnost, za življenje v skupnem domu, kako bosta spletla „skupno gnezdece“, kako uredila, da bo to in ono lepše, skratka, da jima bo skupno življenje čim bolj udobno in nadvse lepo. Drugih želja dekle navadno nima, zlasti ne želja po spolnosti.

S fantom, če je razbrzdán, pa je povsem drugače. On ve, kaj dela, kaj hoče, kaj bo. Dekle pa zasanjana v svojo srečo in svoje načrte za prihodnost stoji

ob njem nič hudega sluteča. Ne ve, kaj se v njem godi, ne ve, v kakšni krizi je že. Prav tako pa tudi on ne ve, da z dekletom ni tako, da ona ni v nikakršni krizi. Usodno pa je, da sodita drug drugega vsak po sebi. Fant sodi deklico po svojem razpoloženju, zato postaja zahteven, deklica pa fanta po sebi, zato vanj popolnoma zaupa, se zanese nanj. Ona se takorekoč nič hudega sluteč igra ob njem in z njim, ne da bi vedela ali slutila, da se igra z ognjem. Zato pa tak fant navadno dobro ve, „kako daleč“ je z njim, ve, kaj hoče tisti dan pri dekletu doseči. Njegova domišljija prede celo načrte, kaj ji bo vse rekel, kako jo bo v svoje zanke bolj zapredel. Večkrat postavlja kar ultimatum: „Če nočeš, te pustim!“ Tudi v pismih napove take stvari, če že ne naravnost, pa tako, da ona razume. Če dekle na tak ultimatum odgovori z „da“, se fant lahko izgovarja, da ga je dekle zapeljalo; toda odgovorili bi mu: „Dekle je morda tebe res zapeljevalo, v resnici zapeljal si pa le ti njo!“

Zato je pa razočaranje navadno samo pri dekletu, ne pri takem fantu. Ta ni razočaran, saj je dosegel, kar je trenutno celo nameraval; njemu je to šlo po načrtu. Pač pa je razočarana ona, ako je šla na snidenje ali ako je njegov obisk nič hudega sluteč sprejela, v sladkem upanju, kako bosta kramljala o lepoti svojih prihodnjih dni, pa je prišlo do nečesa, na kar niti v sanjah ni mislila, kaj šele, da bi to zavestno namepravala.

Prav zato, ker je pri slabem fantu vse to načrtno in ker on njo gleda skozi svoje naočnike, zato jo tudi po svoje sodi, ko išče krivca: „Saj je tudi ona hotela. Tudi ona je kriva.“ „Zakaj pa je okrog mene hodila?“ „Nič ni boljša kot druge; vse so enake.“ In po vseh intimnostih, ki so bile med njima, bi

bilo pričakovati, da bo njuna zveza še trdnješa, a je pogosto prav nasprotno, kar je povsem razumljivo: spoštovanje do dekleta je izginilo.

Nasprotno pa je res, da tudi slab fant začne dekle spoštovati, če se mu uspešno ustavlja, večkrat jo ima celo rajši in je ne zapusti, čeprav ji je v navalu čustev grozil, da jo bo. S takim ravnanjem dekle fanta še vse bolj nase pritegne in fant, ko se strezni, ji je zelo hvaležen, ker je bila toliko močna, da je sebe in njega obvarovala nepremišljenega dejanja. Zato pa je razodela veliko življenjsko zrelost deklica, ki je nekoč rekla: „Dekleta se premalo zavedajo, da je zlata nit, s katero fanta nase privežejo: ne se mu vdati.“

Tako pridemo da zanimivega sklepa, ki ga potrjuje tudi življenje: čeprav fant dekle zapelje, ona pa njega kvečjemu zapeljuje, je vendar prav tako res, da dekle nosi svojo poštenost v lastnem naročju in da ji je noben fant ne more vzeti, ako mu je sama ne izroči, ako se mu zapeljati ne dá. Odgovorna je za dejanje samo toliko manj, kolikor je v nji vse to manj zavestno, kolikor sploh tega namena imela ni, medtem ko je pri njem olajševalno opravičilo težko najti.

Če se hočemo o tem še natančneje izraziti, bomo rekli: ni zapeljal ne on nje ne ona njega, temveč oba je zapeljala silovitost spolnosti, ki sta jo podcenjevala.

Če fant in dekle ne poznata te resnice, je to zanju lahko usodno. Ako bi se dekle dovolj zavedalo nasilnosti spolne narave pri fantu in fant slabotnosti in neodpornosti spolne narave pri dekletu, bi bilo pri poštenih mladih ljudeh mnogo razočaranj manj, ker bi se ne spuščali tako daleč, ker bi se varovali samotne prilike in ljubimkanja.

DRAT

KRIZA V LIBANU

Kriza v Libanu je zajela ves svet; v nevarnosti ni samo svetovni mir. Položaj kristjanov v Libanu in v vsem Vzhodu je v veliki meri odvisen od razvoja dogodkov v tej mali, a važni republiki ob obali vzhodnega Sredozemskega morja.

Prilike so hotele, da je kriza v Libanu izbruhnila ravno v času, ko so bili patriarhi odsotni. Kardinal Tappouni je v Rimu, kardinal Agagianian je tudi v Rimu, patriarh Sergej Maksimos je odsoten, patriarh Tahan je na Kitajskem in patriarh Severij Mar Jacob je bil v Južni Ameriki. Ta imena obenem nakazujejo, kako slikovito je življenje kristjanov ravno v Libanu: skoraj vsi patriarhi vzhoda imajo v Beirutu svoje sedeže. Ob izbruhu krize v Libanu je bil v Beirutu samo patriarh Mar Butros Boulos, katoliški patriarh maronitov. Maronitska skupina katoliških vernikov pa je med krščanskimi na vzhodu največja in po tradiciji patriarh maronitov ni samo verski, ampak tudi politični poglavar cele skupine. Ta položaj mu ne priznavajo samo na vzhodu, priznavajo mu ga tudi v Rimu, kjer je patriarh maronitov pravi predstavnik krščanstva tudi v Vatikanu.

Vendar je maronitska skupina samo večina med kristjani v Libanu, ki so danes v državi že manjšina. Pred desetletji je bilo še drugače, ko so kristjani bili v državi še večina. Od takrat (od leta 1943 naprej) velja narodni politični sporazum, ki določa razdelitev moči in vplivov pri vodstvu libanske države. Sporazum določa, da mora biti predsednik republike (izvoljen za šest let in njegov mandat ne more biti ob-

novljen) maronitske katoliške vere, predsednik vlade mora biti pripadnik muslimanske sunitske sekte, zunanji minister mora biti pravoslavne vere, predsednik parlamenta mora biti musliman šiatske sekte. Kakor so razdeljena glavna mesta v državni vladi, tako so podrobno razdeljena tudi vsa uradniška mesta in verski poglavarji v nekem oziru nosijo odgovornost in izvajajo nadzorstvo nad razmerjem sil po pisarnah in ustanovah. Vsaka sprememba v ustavi ali pa prestopki pri razdelitvi važnih mest more izzvati hudo krizo in omajati temelje libanske republike.

Mir je bil ustaljen, dokler ni bilo na severu združene egiptsko sirijske republike in na obzorju ameriških dolarjev, ki so začeli vplivati na delitev sil na vzhodu. Iz teh trenj se je razvila kriza, ki trenutno pretresa Liban in vse področje na vzhodu.

Ko je bila kriza na višku, je patriarh maronitov sprejel časnikarja in dopisnika londonskih listov in mu podal nekaj misli o nevarnosti krize. Časnikar pravi, da je osebnost patriarha nanj napravila silen vtis: visok in resen brez sledu vsiljivosti. Patriarh ima za seboj dolgo dobo izkušenj: bil je osebni tajnik dveh prejšnjih patriarhov, župnik maronitske fare v Los Angelesu v Združenih državah, nadškof v Tyru in predsednik apostolske komisije, ki je upravljala patriarhat po smrti patriarha Aride. Sveta stolica je odredila, da naj volitve novega patriarha ne bo in je imenovala sama za patriarha prav njega in sicer v letu 1955. Izkazalo se je, da je sveta stolica izbrala prav, kajti ravno v njem je našla največjega zagovornika

in graditelja bratstva med vsemi narodi in ljudstvi Libana.

„Pred 40 leti smo bili osvobojeni turškega gospostva; od tedaj so naši patriarhi zagovarjali misel, da je naša naloga dokazati muslimanskim bratom, da je Liban njihova dežela in da je naloga muslimanov, da vrnejo domovini njeno staro slavo. Ker smo manjšina, so naši predniki vedno iskali pota zmernosti in vljudnosti. Vrata patriarhata so bila vedno odprta vsakomur. Vsakdo, ki prestopi prag naše hiše, je v tej hiši doma in naj ve, da je moj sin.“

Ta politika sporazumevanja in mirnega sožitja je uspevala tako, da so ob preteklem ramadamu, največjem muslimanskem prazniku, mogli muslimani prihajati v patriarhovo prestolno dvorano in tam opravljati svoje molitve, ker niso mogli do mošej.

„Pravijo, da je naš patriarhat vedno opravljal veliko vlogo v libanski politiki. To je res, kajti prav naš patriarhat je bil tisti, ki je Libanu priboril njegovo neodvisnost. Moč te države je v njeni šibkosti. Liban naj ostane simbol države, kjer je možno skupno življenje samo tedaj, ako so vsi bratje složni med seboj. Naša naloga bodi, da dajajmo s tem vzgled vsem tistim deželam, kjer mora skupaj živeti mnogo skupin različnih pogledov.“

„Sam sem star. Le nekaj let življenja mi še preostaja. Bog me je dvignil na to mesto in dokler živim, bom smatral, da ni božja volja, da bi bilo vse razdejano, kar so storili moji veliki predniki. Nikakor ne gre, da bi mož, ki je to zagrešil, izrabljaj verske vidike. Ko sem se priključil opoziciji, so me obsodili, da zasledujem osebne politične namene. Tožijo me, da sem maronitski odpadnik in da bodo oni znali boljše ščititi koristi maronitov kot jaz, ki sem njihov patriarh. V svojih

listih pišejo, da sem vohun Nasserjev in še vseh drugih. Le pogledjte, kakšen je moj položaj. Imam vernike tudi izven Libana. Tudi ti so moji sinovi in jih moram ščititi.“

(Še pred kratkim se je zgodilo v Kairu naslednje: Egiptске oblasti so aretirale maronita zaradi tihotapstva. Naserja so potem zaprosili, da naj bo milosten in da naj kazen zniža. Naser je odgovoril: „Njegova blaženost maronitski patriarh mene ne bo prosil uslugo. Tukaj pri meni maronitski patriarh ne prosi, ampak ukazuje“ — in je takoj poklonil svobodo maronitu.)

„Pravijo tudi, da sem proti zahodnim državam in da sem naklonjen komunističnemu bloku. Kako bi bilo to mogoče, ko imam velike skupine maronitov v Združenih državah, generalni vikariat maronitov v Braziliji. Govorim angleško, francosko, italijansko in to bolj kot tisti čamunovi agenti, ki hodijo po Rimu in me obrekujejo v Vatikanu. Ali je možno, da bi pri svoji starosti in dosedanjim delom kot duhovnik mogel biti kaj takega? Jaz sem Libanec in katoličan.“

„Sedaj pa pojdite domov in vse to po pravici in resnici zapišite v svoje časopise. Napišite, kaj ste videli in slišali.“

Kriza še ni mimo, toda priljubljenost patriarha se je še povečala. Muslimanski Arabci so ga začeli nazivati kot „patriarha Arabcev“.

Vedno bolj se uveljavlja prepričanje, da morejo Arabce vseh veroizpovedi v Libanu združiti samo nauki, ki jih oznanja patriarh maronitov: „Bratska ljubezen, medsebojno spoštovanje za pravice drugih in za ugled osebnosti, vera v bratstvo v Bogu — samo to more prinesiti trajen mir Libanu in svetu. In to je tudi želja vseh ljudi na svetu, ki so blage volje.“

R. J-c.

SVETI OČE GOVORI bivšim vojnim ujetnikom

Papež se je
z velikim ve-
seljem odzval
želji, da bi
blagoslovil
bivše vojne

ujetnike in družine pogrešanih v vojski. Sicer je že večkrat razpravljaval o vojski, odkrival njene vzroke, opozarjal na njene posledice in dajal predloge, kako bi jo mogli preprečiti. Vendar se ni mogel odpovedati sestanku z njimi, ki nosijo na svojih telesih in v sreih znake trpljenja, ki so ga prestali v vojski in se ne da omiliti. Z njimi hoče za nekaj trenutkov spet obiskati bojna polja, kjer se je po volji svojih poveljnikov borilo in izgubilo življenje toliko velikodušnih in junaških mladih ljudi.

Potem je sveti oče nadaljeval dobesedno: „Ker smo že naprej videli to, kar se je na žalost pozneje res zgodilo, nismo nehali slovesno rotiti voditeljev narodov, naj ničesar ne opusté, kar bi moglo ljudi obdržati na robu strašnega brezdna. V tistih, že davnih dnevih smo Mi izjavljali, da se z mirom nič ne izgubi, vse pa se more izgubiti z vojsko. Žal, našega očetovskega glasu niso poslušali. Izbruhnila je vojska in povzročila strahotne spopade med narodi, uničila veliko mest, razbila mnogo družin, pregnala cvetoče blagostanje, prinesla pa sovraštvo, surovo nasilje, brezbržnost in prezir vsakega prava.

Mnogo se jih je po milosti božji iz te vojske vrnilo. Mogli so spet objeti svoje drage in poprijeti za delo. Pozdravljamo vse, ki so se vrnili v domovino in so zdaj tu navzoči, z vso širino svoje očetovske ljubezni in prosimo Gospoda, da podeli vam in vašim družinam vse, kar potrebujete za življenje. Tiste pa, ki imajo dolžnost, da jim pomagajo, opominjamo, da ne pozabijo žrtev, ki ste jih prenašali, ko ste poslušali klic domovine, zapustili svoje

drage in velikodušno, večkrat junaško prenašali nepopisno vojno gorje.

Med vami je tu navzočih nekaj družin tistih, ki so padli ali pa so pogrešani v vojski. Tem hočemo spregovoriti posebno, kratko in prisrčno besedo v tolažbo.

1. Za tiste, ki nimajo vere in ne upanja, so mrtvi res za vedno izgubljeni. Spremenjeni so v prah in že pomešani z zemljo, ki jih je sprejela, ko so padli na bojnem polju. Tudi pogrešani nimajo zanje boljše usode. Ne vemo namreč, ali sploh še žive; ne vemo, kje in kako živé. Skoraj popolnoma je izginilo upanje, da bi jih mogli kdaj spet objeti. Vsiljuje se jim misel, da bodo morali morda tudi sami kmalu umreti. Smrt bo pa napravila konec vsemu za vedno. Tisti, ki nimajo vere, ne čutijo ob misli na padle in pogrešane le žalosti, ampak tudi zapuščenost in morda celo obup. Tako se dogaja, da njihove matere ne iščejo več tolažbe, ampak le neutolažljivo plakajo, ker nimajo več svojih sinov.

2. Vi, ljubljani sinovi, pa imate vero. Zato vam prizor, četudi je izredno bridek, razsvetljuje velika luč. Tiste namreč, ki verujejo v Gospoda in žalujejo zaradi gotove smrti, tolaži obljuba nesmrtnega življenja: „nas, ko nas žalosti gotova usoda smrti, tolaži obljuba prihodnje nesmrtnosti“ (hvalospjev pri črni maši). Njihova smrt torej ni življenja uničila, ampak ga je le spremenila. Ko telo razpada, duša tistega, ki je umrl v Gospodu, takoj hiti k Bogu, da dobi v posest, ona pa postane njegova last in se veseli v Njem do dneva, ko bo tudi telo vstalo in bo združeno z dušo v večni blaženosti.

Zanje, ki imajo vero, tudi pogrešani niso popolnoma izgubljeni. Božje oko jih povsod spremlja. Bog, ljubeči in vsemogočni Oče, vé, kje so, kaj delajo in česa potrebujejo. Bog, ki vse vidi, skrbi tudi zanje. Tudi zanje namreč velja Jezusova beseda: „Vam pa so tudi lasje na glavi vsi prešteti“ (Mt 10, 30), in: „Še las z glave se vam ne bo izgubil“ (Lk 21, 18) brez privolitve

in volje nebeškega Očeta. Vi, ljubljeni sinovi in hčere, imate trdno vero v vesoljno in očetovsko božjo previdnost, imate tudi trdno prepričanje, da se zveze med vami in vašimi dragimi pogrešanimi niso popolnoma pretrgale. Na nek način morete priti do njih. Morete jim pomagati s svojimi molitvami. Oni pa — tako mislimo — dvigajo svoje prošnje k Bogu za vas, za vašo vedrost in vaš mir.

To so besede, ki so prišle iz Našega srca. Ljubljeni sinovi in hčere, ob tem kratkem, a prisrčnem sestanku! Upam, da smo vas spet prepričali, da obstoja med vami in vašimi dragimi neporušna, resnična zveza. Kajti Mi in vi trdno verujemo v tolažilno resnico občestva svetnikov, občestva svetih stvari med svetimi, to se pravi, med vsemi verniki.“

PAPEŽ GOVORI HIŠNIM DELAVKAM

Ob mnogih priložnostih je že pokazal svoje zanimanje zanje. O njihovem delu je govoril že ob različnih spremembah; pred nekaj leti kar pri treh avdijencah novoporočencev. Poudarjal je, da mora krščanski čut prešinjati razmerje med gospodarji in njihovimi posli. Kristusov namestnik namreč ljubi vse in vsakega posameznika. Ker ne pozna pristranosti, spoštuje pravice vseh. Zahtevati pa mora, da se vsi ljudje zavedajo svojih dolžnosti.

Ime hišnih delavk so si same izbrale, da bi tako označile svoj posebni položaj, po katerem se ločijo od drugih. Nekaj se je okrog njih in v njih samih spremenilo. Po vojski se je prebudila socialna vest. Zato so tudi njihove delovne razmere prišle pod nadzostvo. Zaleli so iskati in še iščejo rešitve, ki bi pravilno opredelila njihov boj. Papež je že v svojih govornih opozoril, da manjka njihovemu poklicu stalnosti. Služba hišne delavke večkrat ni stalna zaposlitev, ampak je omejena le na kratko dobo ali le na nekaj ur na dan. Osebe, ki se hočejo stalno posvetiti delu v hiši,

navadno niso enakovredni člani družin, ampak so zapostavljene za vsako drugo uslužbenko, ki opravlja svoje delo v natančno določenem času.

Zakonita težnja po osebni in gospodarski samostojnosti je upravičena. Zahteva jo napredek sodobne družbe. Vendar se papežu zdi, da bi bila najboljša rešitev hišnih delavk, če bi jih družine sprejele za svoje ude. Krščanskega življenja v družinah namreč ne morejo nadomestiti druge dobrine, tudi ne zavarovanje za bodočnost.

Hišne delavke zanima predvsem sedanjost. Zato jih bo papež opozoril na nekatera krščanska načela, ki veljajo tudi tedaj, kadar delajo v hiši drugih ljudi le gotovo dobo, ali so le deloma zaposlene.

Prvo načelo je, da delo hišne delavke ne zaostaja po svoji vrednosti in dostojanstvu za nobenim drugim delom; ne za delom na polju, ne za delom v uradu ali v industriji. To delo je namreč posvečeno družbi. Delavka v hiši je poklicana, da bližnjemu neposredno pomaga v njegovih potrebah. Da bi pa njihovo delo doseglo čast, ki mu gre, je potrebno, da tudi osebe, ki jim hišne delavke služijo, prav tako kakor one mislijo o skupnem bratstvu božjih otrok. Ker poganstvo ni tako mislilo, je ustvarilo sramotno suženjstvo. Tudi danes more človek zabresti v suženjstvo, če je zaradi slabih razmer prisiljen, da je odvisen od drugih, to pa zlasti tedaj, če opravlja svoje delo le nekaj ur na dan.

Vendar pa si more vsak pridobiti spoštovanje in ugled, če je ponosen na svoje krščansko dostojanstvo. Delavka, ki v hiši odkrito kaže svojo vero, po njej živi, ko dela ali govori, spoštuje нравna načela, varuje svoje poštenje, skazuje krščansko ljubezen, odklanja vsako lahkomišelnost in nečistost, si nujno pridobi spoštovanje in ugled v družini, v kateri živi in dela. Sijaj krščanskega življenja vedno premaga vsako drugo človeško prednost in lastnost. Zato naj bolj ko ljudem, goreče služijo Bogu. Določijo naj si primeren

čas za molitev in odločno spolnjujejo božjo postavo.

Delo hišne delavke je zato višje od drugih del, ker je posvečeno človeku. Družinske delavke opravljajo odlično človekoljubno delo, podobno kakor bolničarke in učiteljice. Tudi v družinskih domovih večkrat prosijo otroci, starčki in bolniki hišne delavke, da bdé pri njih, jim pomagajo in jih tolažijo. To delo pa bodo prav opravljale, če bodo vanj položile tudi svojo dušo.

Zato se drugo načelo glasi: Razmerja med osebo, ki dela in med osebo, ki njeno delo sprejema in se z njim okorišča, ne smejo urejati samo načela stroge pravičnosti, ampak tudi še višja načela krščanske ljubezni. Ljubiti morajo družino, ki ji služijo, če hočejo, da jim bo delo lažje in všeč tistim, za katere delajo. Del, ki jih opravlja kako oseba z dušo in srcem, polnima krščanske ljubezni, pa samo denar ne more povrniti, ampak le enaka krščanska ljubezen, ki rada prizna žrtve, jih spoštuje, razume in se veseli sreče drugih.

V hiši, kjer veje duh resnične ljubezni, ne odmevajo brezobzirna povelja, ne kruti očitki in žaljive psovke. Tam tudi ni zlobnega mrmanja, ne upornih odgovorov in prikrite jeze. Tam delavke ne opravljajo svoje službe prisiljeno kakor nekdanj sužnje, ampak veselo, z zavestjo, da Bog sam zahteva od njih, da z ljubečim srcem skazujejo pomoč.

Zato jim bo tudi Bog sam dal za vse plačilo. V takih družinah bo tudi ukazovanje bolj mirna, ljubeča prošnja ko neizprosna zapoved. Socialna vzgoja se prizadeva, da bi na vseh delovnih področjih dosegla to vzorno krščansko razmerje. Zato naj se tudi hišne delavke trudijo, da bi ga dosegle v svojem okolju.

Hišne delavke so odgovorne tudi za ugled in dobro ime družine, ki jih je sprejela v službo, odgovorne tudi za slogo med njenimi člani, za nedolžnost in poštenje otrok, pa tudi za življenje drugih, ki prebivajo v istem domu.

Zelo bi grešile, če bi se nedostojno

vedle, lahkomišelnost in razuzdano govorile v hiši ali zunaj nje, zanemarjale svoje svete dolžnosti in izgubile vsako spoštovanje do otrok. Že staro poganstvo je učilo, da gre otroku največje spoštovanje. Nihče ne sme s svojimi pogovori, s prostaškimi zgodbami ali nedostojnim vedenjem motiti naravnega razvoja verskega in нравnega življenja otrok.

Zmoten je ugovor, da otroci še ne razumejo zla. Kdor z zanemarjanjem svojih dolžnosti povzroči stvarno škodo, je zanjo odgovoren in jo mora popraviti. Toda kako naj popravi duhovno škodo, katero je kaka oseba povzročila z obrekovanjem, s prepripi med družinskimi člani, z zapeljevanjem otrok? Vsi ti dolgovi bodo vse življenje ostali na vesti te osebe in jo spremljali pred sodbo tistega Boga, ki je skesanemu grešniku vedno pripravljen odpustiti.

Pred koncem govora jim je dal sveti oče še važna navodila za življenje. Predvsem naj spoštujejo svoje delo, s katerim v osebi svojega bližnjega služijo Bogu. Vedno naj varujejo svojo krščansko zavest in krščansko dostojanstvo. Svojo službo naj ljubijo. Potem jim bo pokorščina sladka in delo lahko. Pazijo naj tudi na svoje vedenje in na svoje besede. Zavedajo naj se odgovornosti, katero jim nalaga skupno življenje s člani družine, v kateri delajo.

PAPEŽ JE GOVORIL ZASTOPSTVU ISLANDIJE

„Gospodje, izrekamo vam pristrčno dobrodošlico. Obiskovalci iz Islandije redko prihajajo. Zato upamo, da boste vi toliko bolj navdušeno sprejeli naš pozdrav. Z zadovoljstvom se spominjamo obiska, ki ga nam je lani naredil vaš presvetli predsednik v spremstvu svoje odlične gospé. Danes pa vaša skupščina, ki je najstarejša na svetu, pošilja častno zastopstvo, ki jo vodi poveljnik letalstva. S tem ste nam dali tolažilen zgled. Zato Mi že mislimo na dan, ko se bo veliko število vaših rojakov pomešalo med nepregledno mno-

žico romarjev, ki prihajajo iz vseh delov sveta v Rim, v to večno mesto, ki ima tako bogato zgodovino in toliko verskih spomenikov, da prekaša v tem vsa druga mesta.

Kakor je važno, da se je vaš parlament začel že pred več ko tisoč leti, je tudi zanimivo pripomniti, da je Islandija prvič stopila v stik s Sveto stolico že pred več ko 900 leti po svojih neustrašenih misijonarjih. Ti so vaši zemlji, ki žari v snegu, v toplih vodometih in ognjenikih, prinesli zveličavno poslanico božje Resnice, ki jo je učil tisti, katerega odrešilnega trpljenja in smrti se krščanski svet z veliko hvaležnostjo in spoštovanjem spominja. Posebno tolažilna je za Nas zavest, da je Naš čatiti brat in apostolski vikar na Islandiji rojen na vaši zemlji tako, kakor je bil tudi prvi škof v 11. stoletju.

Spoštovani gospodje! Kmalu se boste vrnili na svoje domove na daljnem Severu. Prosimo, da nesete Naše očetovske pozdrave vsemu prebivalstvu. Povejte mu, da ga skupni oče blagoslavlja in prosi Boga, da mu podeli svoje najboljše darove, dá mir in pravo srečo njihovim družinam in njihovi domovini.“

PAPEŽEV GOVOR ZASTOPSTVU FRANCOSKE AFRIKE

„Gospodje, veseli smo, ko sprejemamo skupino odličnih oseb: ministre, državne tajnike, poslance, ravnatelje javnih ustanov in velikih zasebnih podjetij, ki so zdaj tu pred Nami. Z zadovoljstvom sprejemamo ta obisk. Prav posebno pozdravljamo številne zastopnike afriških okrajev in Madagaskarja.

Mi smo namreč zelo veseli, ko vidimo, da se izmenjuje med Evropo in Afriko, ki ju spajajo mnoge zemljepisne in zgodovinske vezi, vedno bolj množé. Skupno izkoriščanje znatnega bogastva, ki ga je dal Stvarnik na razpolago človeški podjetnosti na ozemlju in v zemlji afriške celine, bolj uspešno zblizuje ljudi ko samo izjave prijateljstva. Skupno delovanje je bilo vedno sredstvo božje previdnosti za medse-

Mons. Mario Zanin, papeški nuncij v Argentini, ki je pred nedavnim nenadoma umrl v Buenos Airesu. Doživel je kot papeški delegat na Kitajskem zmago komunizma, v Argentini požig cerkva v zadnjih mesecih Peronovega režima in po uspešni osvobodilni revoluciji ustanovitev 12 novih škofij. Zelo se je zanimal tudi za versko stanje izseljencev

bojno spoznavanje in spoštovanje. Različno pojmovanje lastnih koristi more zbuditi spore. Pametno prizadevanje za splošni blagor in uvidevnost, ki jo navdihujeta bistrovidna modrost in zavest medsebojnega zaupanja, bosta vedno skušala priti do poštene pogodbe, ki bo spoštovala tudi pravice in upravičene težnje vsakega posameznika.

Prispevek evropskega kapitala in evropskih strokovnjakov je nenadomest-

ljiva usluga, ki bo pospešila gospodarski razvoj afriških dežel. Kakor že vsi vemo, je ta razvoj nujen. Kajti v modernem svetu je medsebojna gospodarska odvisnost tolika, da se malo razvita dežela ne more popolnoma osamosvojiti. Neenaka razdelitev naravnih darov in naravnega bogastva nalaga ljudem pravno dolžnost, da se med seboj podpirajo, kolikor pač morejo.

Danes mora vsak priznati, da se narodi, ki dobro stojé, tega zavedajo in se tudi prizadevajo, da bi spolnili to dolžnost kljub notranjim oviram in znatnim materialnim težavam, ki jih pri tem srečujejo. Veseliti se moramo vseh prizadevanj, ki hočejo uresničiti čim prej mogoče delo, na katero pozivata skupni glas vesti in splošna blaginja.

Zato izražamo iskreno željo, da bi bratsko razumevanje in prijateljsko občevanje omogočila, da bi se razvilo medsebojno trgovanje, obenem pa zagotovila, da bi vse dežele med seboj globoko in trajno sodelovale in tako čim bolj pospeševale blaginjo vseh.“

PROTEST NEMSKIH ŠKOFOV

Berlinski škof mons. Julius Doepfner je protestiral pri vzhodni nemški vladi, ker so mu komunistične oblasti prepovedale opraviti vizitacije in birmo v tistih delih njegove berlinske škofije, ki so v vzhodni Nemčiji. Nekaj tednov pred njim je vložil enak protest škof v Osnabrucku, ker so tudi njemu komunisti prepovedali obiskati tisti del škofije, ki je v vzhodni Nemčiji.

Glasilo berlinske škofije Petrusblatt je objavilo, da je komunistično ljudsko sodišče v Potsdamu obsodilo na šest mesecev ječe katoliškega duhovnika Wolfganga Trubandta, ker je „udaril po nosu člana komunistične mladinske organizacije“. Fant je prišel pijan na prireditev katoliške farne organizacije in tam razgrajal. Vpadal je v besedo duhovniku in mu grozil. Pri razpravi je duhovnik izjavil, da je fanta odbil v samoobrambi, kar je fant tudi pozneje priznal, ko je bil trezen. Vendar je so-

dišče vztrajalo pri obtožbi in je tudi „apelacija“ obsodbo duhovnika potrdila.

VOJAKI SO ROMALI V LURD

Sredi junija je bilo veliko romanje vojakov v Lurd. Vabilu se je odzvalo 40.000 uniformirancev in sicer jih je prišlo 30.000 iz Francije, 10.000 pa iz ostalih držav, ki so članice NATO in iz Španije. Romanje je organizirala Pax Christi. Na čelu romarjev je korakal francoski maršal Juin, ki je bil tudi voditelj vsega romanja. Okoli njega je v prvih vrstah korakalo 26 generalov. S seboj so iz vojaških bolnišnic in okrevališč pripeljali 600 bolnikov. Ko je bilo skupno obhajilo, je obhajalo romarje 200 vojaških kuratov. Glavno službo božjo je imel nadškof iz Utrechta, pridigal je škof iz Lurda in Tarba, na velikem romarskem shodu pa sta govorila maršal Juin in pariški kardinal Feltin. Kadeti iz najslavnejše francoske častniške šole St. Cyr so nosili šopke za glavne oltarje v baziliki. Kardinal Feltin je prebral posebno poslanico sv. očeta Pija XII., v kateri proslavlja veliki praznik bratske ljubezni med narodi, kakor so to s svojim romanjem pokazali vojaki.

V francoskih listih je veliko pozornost vzbudila novica, da se je osemdeset poslancev francoske zbornice odločilo, da bodo mesec dni vsak dan hodili k maši in obhajilu, da bi izprosili milost za rešitev Francije iz sedanje krize.

EVHARISTIČNI KONGRES V LETU 1960

Prihodnji 37. evharistični kongres bo leta 1960 v Monakovem. Kakor napovedujejo, se bo začel dne 31. julija in bo trajal teden dni. Monakovski kardinal Wendel je imenoval pomožnega škofa mons. Johanna Neuhaeuslerja za predsednika pripravljalnega odbora. To bo tretji mednarodni evharistični kongres, ki bo v Nemčiji. Prvi je bil leta 1907 v Metz, ki je bil tedaj v Nemčiji, drugi pa l. 1909 v Koelnu.

med Slovinci po svetu

DESETLETNICA SLOVENSKEGA KAT. AKAD. STAREŠINSTVA V ZAMEJSTVU

Slovensko katoliško akademsko starešinstvo v Buenos Airesu je v nedeljo, dne 10. avgusta, priredilo svoj redni letni študijski dan. Letos je prireditve bila posvečena proslavi desete obletnice obnove delovanja SKAS-a v zamejstvu. Ravnatelj Bogomil Remec je v juniju l. 1948 sklical prvi občni zbor starešin v zamejstvu. S člani pripravljalnega odbora je izdelal vse potrebno. Ko je l. 1900 bil prvi občni zbor Slov. kat. akad. starešinstva, je bil prof. Bog. Remec izvoljen za prvega predsednika in je to ostal skoraj ves čas obstoja organizacije v domovini. V emigraciji je prevzel pobudo za obnovev. Kmalu je bila organizacija izvedena, nastali su klubi še v drugih državah po svetu, priglasi je bil SKAS kot zastopnik Slovencev v mednarodni zvezi katoliških intelektualcev MIIC, ki je veja Pax Romanae. Ko se je l. 1950 vršil prvi študijski dan, je bil posvečen proslavi petdesetletnice SKAS-a. Takrat je ravnatelj Remec predaval o zgodovini organizacije, prelat dr. Odar pa je predaval o nalogah slovenskega katoliškega intelektualca v našem času.

Ko so se letos starešine zbirali k 8. študijskemu dnevu in k desetletnici obnove, je bila prireditve prav tako, kakor vedno, na Paternalu v prostorih pri čč. šolskih sestrah. Toda bilo je že mnogo sprememb. Manjkala sta zlasti stebra našega intelektualnega zbora v zamejstvu. Ravn. Remec in prelat dr. Odarja so se mogli navzoči spominjati med molitvami za preminule člane SKAS-a. Ob pol desetih se je začela proslava s sv. mašo, ki jo je opravil

duhovni asistent SKAS-a, prof. Anton Orehar za vse pokojne in žive člane društva. Po evangeliju je imel pridigo, v kateri je razložil naloge, ki se nanašajo katoliškemu intelektualcu v naših dneh. Pri jubilejih ne gre toliko za pogled nazaj; po besedah sv. očeta Pija XII. morajo katoliški intelektualci skrbeti, da bodo šli s časom, vendar ne samo z njegovimi pridobitvami, ampak predvsem s povečano skrbnostjo za notranjo duhovno obogatitev — lastno in vse družbe, ki jih obdaja.

Prevz. škof dr. Gregorij Rožman in predsednik NO za Slovenijo dr. Miha Krek sta poslala posebne čestitke. Škof dr. G. Rožman je poudaril važnost dela SKAS-a, ko njega člani ne opravljajo dela samo v svoji organizaciji, ampak še v številnih drugih društvih. Predsednik dr. Krek pa je zlasti opozoril na veliko polje kulturne delavnosti, ki so ga zajeli člani SKAS-a. Njih delo naj bo deležno vse pohvale in posnemanja.

Prvo predavanje je imel g. dr. Logar. V svojem izčrpnem pregledu je podal svoje spomine na razvoj SKAS-a v zadnjih desetletjih, zlasti pa nakušnje, ki jih je imela organizacija v času med prvo in drugo svetovno vojno. Dalj časa se je ustavil pri dogodkih med drugo svetovno vojno in opozoril na skrb in delavnost, ki ga je SKAS pokazal do akademikov in njihovih težav, ki jih ni bilo malo.

Pota in namene slovenske katoliške skupine intelektualcev pa je podal dekan prof. dr. Ignacij Lenček. Njegovo predavanje je nosilo naslov: „Slovenski katoliški izobraženci v sodobnosti in tujini“. Poudaril je zlasti, da Slovensko katoliško akademsko starešinstvo ne bo izgubljalo na pomenu, marveč pridobi-

valo. Gre le zato, da bi vsi prav razumeli njegov sedanj in tukajšnji smisel. Seveda bodo težave, vendar setve ne oskrbuje samo človek, ampak skrbi zanjo tudi Bog. Z Njim pa moremo upati „in spe contra spem“.

Pri skupnem kosilu so člani mogli še nadaljevati razgovor o obravnavanih vprašanjih. Letošnji študijski dan je bil plodovit in poln obetov za bodočnost.

ARGENTINA

Mrzel dan je bil 17. avgusta, ko so Slovenci iz Buenos Airesa in okolice romali kot vsako leto k Materi božji v Lurd pri Buenos Airesu. K temu se je pridružila še druga nevšečnost: železniški štrajk. Pa so naši rojaki obe oviri z lahkoto premagali, kajti kadar gre za Marijo, se slovenski človek ne straši žrtev. Nič manj jih ni bilo kot druga leta. Vsi so pač z romanjem hoteli dati izraza svoji vdanosti do Lurške Gospé, ki doživlja to leto niz zmagoslavij po vsem katoliškem svetu, zlasti pa v Lurdu pod Pireneji. Po običajni molitvi rožnega venca pred lurško votlino se je razvila mogočna procesija, v kateri so stasiti fantje nosili kip Lurške Gospé, duhovščina pa je pela litanije Matere božje, ki so jih vsi udeleženci navdušeno odpevali. Ko je dospela procesija v spodnjo cerkev (zgornja je zgrajena šele v surovem stanju), je stopil na prižnico semeniški spiritual, univ. prof. dr. Filip Žakelj in v polurnem govoru zanosno proslavil nebeško Devico, ki si je prav Lurd izbrala za kraj, kjer že sto let deli svoje milosti. Nato je isti gospod prav učinkovito vodil lepo ljudsko petje, ki je spremljalo sveto daritev, katero je opravil g. direktor Anton Orehar. Za zaključek so vsi romarji prejeli blagoslov z Najsvetejšim.

V zvezi s stoletnico lurških dogodkov je Slovensko dušno pastirstvo organiziralo za rojake iz Buenos Airesa in bližnjih predmestij niz krajevnih posvetitev Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Te posvetitve so bile v San Justu radi odhoda g. salezijanca Janka Mernika že

v maju in juniju, drugod pa v avgustu, septembru in oktobru. Udeležba je bila povsod zelo lepa, tako pri duhovnih obnavah kot pri skupnem sv. obhajilu. Slovenci so znova pokazali, da so Marijin narod in da jih tujina razen nekaj malo izjem še ni zastrepila s svojim brezvernim in materialističnim duhom.

Vsako leto poromajo člani „Družabne pravde“, organizacije, ki se trudi za širjenje socialnega nauka Cerkve, v kako Marijino svetišče v bližini Buenos Airesa. Letos so 7. septembra obiskali cerkev Marije Brezmadežne v Pontevedri, kjer župnikuje naš rojak preč. g. Janez Markič. Ob izredno lepem vremenu se je zbralo skoro sto naših ljudi okrog Marijinega oltarja. Sv. mašo s pridigo je opravil sam g. Markič. Navzočim je poudaril dve misli: „Družabna pravda“ je pomožna sila KA; naj zato ohrani tudi v naprej svojega apostolskega duha in se trudi za širjenje krščanskih socialnih načel. Obenem naj se vedno zateka k Mariji, srednici vseh milosti, ki s svojo ljubeznijo bdi nad trpečim človeštvom. Po kosilu, ki je bilo izredno okusno pripravljeno na kriški način na dvorišču župnišča, so se romarji še enkrat zbrali v cerkvi, kjer so odpevali petim litanijam Matere božje. Popoldansko pobožnost je opravil g. Jože Jurak, trenutni duhovni vodja „Družabne pravde“. Tako dopoldne kot popoldne je pel v cerkvi mešani pevski zbor iz Slovenske vasi v Lanusu pod vodstvom povodje g. Mirka Špacapana.

V zvezi s 96-letnico Slomškove smrti sta priredila 14. septembra Slovensko dušno pastirstvo in Mladinski odsek Društva Slovencev v prostorih Slovenske hiše v Buenos Airesu vsakoletno Slomškovo proslavo. Cerkveni govor je imel č. g. Jože Jurak, ki je otrokom prikazal škofa Slomška kot dvojni vzor: bil je zaveden Slovenec in goreč duhovnik in škof. Med sv. mašo, ki jo je opravil g. direktor Anton Orehar, so otroci navdušeno prepevali in mnogi tudi prejeli sv. obhajilo. Po sv. maši pa so nastopili s pevsкими točkami in igrico „Mavrica“, in jih izvajali z otro-

kom lastno prisrčnostjo. Vsi, ki so bili na prireditvi, so bili veseli naše mladine in hvaležni učiteljstvu, ki se toliko trudi, da bi naši otroci tudi v tujini ohranili slovenskega duha. Žal pa je slabo vreme bilo v močno oviro, da marsikje otroci niso mogli z doma.

Petindvajset let domaštva v vinogradu Gospodovem je obhajal 27. avgusta v Buenos Airesu cistercijanski pater g. **Ciril Petelin**. V zvezi s tem lepim jubilejem je 24. avgusta opravil srebrno sv. mašo v kapeli sester sv. Jožefa, kjer je njih kaplan. Sv. maši so prisostvovali sorodniki, ribniški rojaki in mnogi drugi prijatelji in znanci. Slavnostni govornik je bil srebrnomašnikov sošolec, semeniški špiritual dr. Filip Žakelj, asistirala sta sorojaka dr. Aiojzij Starc in Anton Dejak, pri sv. maši pa je pel pevski zbor „Gallus“. — G. srebrnomašnik uživa med slovensko izseljenško skupnostjo velik ugled. Saj je v begunskih letih neumorno deloval za duhovno in materialno korist svojih rojakov in pomagal pri urejevanju naselitve slovenskih beguncev v raznih prekomorskih deželah. Tudi že doma je v stiškem samostanu pokazal svoje odlične gospodarske in organizatorne sposobnosti. Vodil je samostansko mesno industrijo, ki je slovela po vsej Jugoslaviji. Na tem mestu je zlasti med drugo svetovno vojno storil mnogo dobrega, ko je bilo tako težko za prehrano. V Argentini je organiziral upravo naše revije in dalje časa vodil Dušnopastirsko pisarno v nekdanji hiši v ulici Víctor Martínez 50. V prostem času je rad tudi pomagal pri upravi tednika „Svobodna Slovenija“. Ob priliki srebrne maše je g. jublantu poslal svoj blagoslov buenoaireski kardinal Jakob Copello, iz Rima pa je prejel poseben papeški blagoslov. Naj mu Vsemogočni da dočakati še mnogo novih jubilejev in povratek v mogočni stiški samostan.

Verjetno je g. Janez Šmajd — Šmajdov oče mu splošno pravijo Slovenci v Buenos Airesu — najstarejši član slovenske družine v Argentini. Dne 10. avgusta je spolnil 80 let, ki jih nosi iz-

redno krepko. Rojen je bil v predaški župniji pri Kranju. V mladosti je bil najprej zidar, služil kot topničar vojake v Boki Kotorski in bil nato policaj v Kranju. Po prvi svetovni vojni je šel za dve leti v Chicago (Sev. Amerika), se vrnil v Kranj in nastopil službo vratarja v tekstilni tovarni pri Južnočeški, kjer je vztrajal do l. 1945. Begunska pot ga je pripeljala preko Koroške v Argentino, kjer doživlja v družbi svojih treh hčera jesen življenja. Junaško prenaša izgubo svojega sina dr. Albina, ki so ga leta 1945 slovenski komunisti ugrabili sredi Trsta in je od tedaj za njim izgubila vsaka sled. Toda vera ga tolaži in krepča v njegovi boli. Še danes zanjo mnogo dobrega stori, saj vsak teden raznese v svojem okolišu naš verski in ostali slovenski tisk po družinah. Naj ga Bog poplača še z dolgim življenjem in mu nakloni bogato plačilo v večnosti, kadar se mu bodo iztekle ure njegovega plodovitega življenja!

Šestdeset let življenja je izpolnil višji inšpektor **Ludvik Štancer**, eden najbolj delavnih članov slovenske skupnosti v izseljenstvu. V tem oziru je kljub letom ohranil polet, ki je bil zanj vedno tako značilen. Doma se je odlikoval po svoji neumorni dejavnosti v naših prosvetnih, kulturnih in socialnih društvih. Mnogo se je udejstvoval tudi pri raznih igalskih družinah. Ob kongresu Kristusa Kralja leta 1938 v Ljubljani je sodeloval s 1400 igralci na Stadionu pri veličastni igri „Kraljestvo božje“. V begunstvu je nastopal kot predavatelj in režiser, bil vodja dramske šole in vodil več tečajev španskega jezika. V Argentini je poklicno zaposlen pri Slovenski agenciji, prosti čas pa še vedno rad žrtvuje za našo skupnost v tujini.

Izredno je uspel osmi kulturni večer Slovenske kulturne akcije. Bil je 2. avgusta. Dr. Pavel Krajnik je predaval o zanimivi temi: rusko krščanstvo. Nanižal je značilnosti vzhodnega, zlasti ruskega krščanstva in poudaril, da je osnova ruske duše v zavesti, da smo grešniki pred Bogom in da ga moramo prositi usmiljenja. Debata, ki je bila

zelo živahna, in kjer je bilo osvetljenih še več točk, je dokazala, da je predavanje poslušalce v polni meri zajelo in osvojilo.

Zelo zanimiv je bil tudi deveti večer. V okviru zgodovinskega odseka Slovenske kulturne akcije je predaval 16. avgusta dr. Branko Rozman o temi: „Judovska država — prerokovana?“ Na podlagi sv. pisma in mnenj svetopisemskih razlagalcev je predavatelj prikazal na kratko zgodovino izvoljenega ljudstva, njegovo razpršitev po svetu, njegovo vstajenje z ustanovitvijo lastne države leta 1948 in vlogo, ki jo bo judovski narod po napovedi sv. Pavla še imel v bodočnosti, zlasti ob koncu časov, ko se bo kot celota priključil Kristusovi cerkvi.

Na desetem večeru, ki je bil 6. septembra, je ponovno predaval dr. Pavel Krajnik, to pot pa o svobodi v komunizmu. Ta problem je obdelal s filozofskega vidika, toda zelo poljudno, tako da so ga vsi navzoči lahko razumeli. V živahni debati je po poldrugo uro trajajočem zanimivem predavanju dr. Krajnik dal več podatkov o verskem življenju v boljševiski Rusiji.

Kljub izredno slabemu vremenu je zelo dobro uspel komorni večer slovenske narodne pesmi, ki ga je 9. avgusta pripravil pevski zbor „Gallus“ v okviru proslav svojega desetletnega obstoja v Argentini. Na sporedu so bile solo-točke (dva tenorista, en baritonist ter ena sopranistka), dve točki na klavirju in nastop otroškega zbora; nato je osem deklet v narodnih nošah zapelo več pesmi, za temi pa so nastopili na odru Fantje na vasi, tudi v narodnih nošah. Občinstvo ni štedilo s priznanjem, zlasti pa so ga osvojili mladi pevčki s svojo otroško neprisiljenostjo in iskrenostjo.

V nedeljo, 10. avgusta, je imela Zveza slovenskih srednjeolcev v Buenos Airesu svoj redni vsakoletni občni zbor. Povabljeni so bili dijaki iz Buenos Airesa in okolice, razen tistih v Adrogué, ki imajo svojo lastno organizacijo. Pri-

pravljalni odbor je pisмено povabil študente, katerih naslove je mogel dobiti, za ostale pa je bilo objavljeno, kot vedno v „Oznaniču“. Čeprav udeležba ni bila popolna, je občni zbor vseeno uspel. Milan Bevk je najprej prebral zvezin pravilnik, ki je bil po kratki debati in z malenkostnimi popravki sprejet. Sledile so volitve novega odbora. Stavljena sta bila dva predloga o načinu volitev: ali po listah ali po posameznikih. Sprejet je bil drugi predlog. Vsak odbornik je moral dobiti dve tretjini glasov, če ne so se volitve ponovile; v tretje pa je odločil žreb. Po živahnem in napetem glasovanju, ki je bilo tajno, je bil novi odbor sestavljen takole: predsednik: Bevk Milan; podpredsednik: Jurij Vombegar; tajnik: Franc Jarc; blagajnik: Andrej Zužek; odbornik: Marijan Indihar.

Na prvi spomladanski dan v Argentini, 21. septembra, so fantje in dekleta iz Slovenske vasi v Lanusu priredili svoj vsakoletni mladinski dan. Dopolodne je mladini maševal in pridigal g. semeniški spiritual in univ. prof. dr. Filip Žakelj, popoldne pa je bil na športnem prostoru telovadni nastop. Nastopili so najmlajši, deklice, fantiči, dekleta iz Morona in fantje iz Lanusa. V odbojki je moštvo iz San Justa porazilo moštvo iz Morona z rezultatom 2:0. Ves čas so imeli rojaki tudi priliko, da si okrepijo želodce in osvežijo grla, kar so radi storili, saj so se zavedali, da bo čisti dobiček služil za nadaljnji napredek slovenske mladinske dejavnosti v Lanusu.

KANADA

Slovenci v Torontu so letos slovesno proslavili tridesetletni mašniški jubilej župnika dr. Jakoba Kolariča v slovenski župniji Marije Pomagaj. Slavnostni govornik v cerkvi je bil p. Fortunat Zorman OFM iz Lemonta. Slovenske farne organizacije so podarile g. jubilantu nov mašni plašč, župljani pa televizijski aparat. Popoldne je bila proslava v dvo-

rani, kjer je bil glavni govornik g. Janez Kopač CM, kaplan na isti fari.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Na ameriških slovenskih Brezjah v Lemontu pri Chicagu so proslavili v začetku julija na slovesen način stoletnico Marijinih prikazovanj v Lurdu. Že v petek proti večeru, 4. julija, je prispele romarska skupina iz Clevelanda, ki sta jo vodila gg. Sever in Resnik. V soboto, 5. julija, je bila kapela že polna romarjev, ki so prišli od vseh strani. Zvečer v soboto je bila prva pridiga. Govoril je p. Tadej Trpin OFM, lanski novomašnik. Nato se je razvila procesija

z lučkami k lurški votlini, ki je bila okusno razsvetljena. V nedeljo, 6. julija, je opravil jutranjo sv. mašo dr. Franc Jaklič, ki je tudi pridigal o lurških prikazovanjih. Ob enajsti uri je bila še ena sv. maša za slovenske romarje pri lurški votlini. Maševal in pridigal je p. Pij Petrič. Ob tej priliki je pel zbor, ki je bil v glavnem sestavljen iz cerkvenih pevcev iz Chicaga in Milwaukeeja. Zboru je dirigiral ing. Vovk. Na to romanje so prišli peš iz Čikaga trije slovenski fantje: Andrej Fišinger, Alojzij Arko in Anton Gaber. Prehodili so 38 km. Romanje je bilo zaključeno v nedeljo popoldne s petimi litanijami in blagoslovom.

SLOVENC I V LURDU

Po dolgih, osem mesečnih pripravah, je le prišel tako težko pričakovani dan, ko je 1300 Slovencev iz Tržaške, Goriške in Koroške ter drugih krajev Evrope in Amerike poromalo v Marijino mesto Lurd. Pred odhodom iz tržaške postaje je 16 vozov dolgi vlak pozdravil sam tržaški škof Santin. V Tržiču so stopili na vlak Goričani in Korošci, v Veroni in Milanu še ostali romarji. V vlaku je vladalo veselo razpoloženje. Našli so se znanci in sorodniki, navezala so se nova prijateljstva, po zvočnikih pa je vodstvo romanja dajalo vso potrebna navodila.

Med potjo so se romarji ustavili samo v Carcassonu, enem najznamenitějšíh francoskih srednjeveških mest. Okrog 5. ure naslednjega dne so prispele v Lurd. Istočasno z njimi je dospela tudi skupina belgijskih rudarjev z g. Zdravkom Revnom na čelu, skupini francoskih ter ameriških Slovencev pa sta dospeli že prejšnji dan in željno pričakovali romarskega vlaka.

Na določenem zbirališču ob Marijinem kipu pred baziliko je čakalo vse romarje veliko presenečenje. Tam jih je prvi pozdravil ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, ki je nato vodil številno skupino pred votlino, kjer so se Slovenci prvič v zgodovini Lurda v tako velikem številu poklonili lurški Gospej. V pozdravnem govoru se je ljubljanski škof zahvalil Mariji, da je Slovincem ohranila vero. Priporočil ji je vse slovensko ljudstvo, zlasti še mladino.

V nedeljo ob osmih so imeli romarji skupno sv. mašo pri votlini. Daroval jo je prevzvišeni g. škof Rožman. Posebno mogočno je zadonela slovenska pesem „Marija skoz' življenje“. Isto jutro je sledil še križev pot na Kalvarijo. Pri vsaki tretji postaji je bilo kratko premišljevanje. Pri 12. postaji je spregovoril tudi g. škof in pokazal na skrivnost trpljenja, ki odrešuje in na Marijo, ki je močna v trpljenju stala pod križem.

Popoldne ob štirih so se vsi udele-

ženci z zastavo na čelu udeležili procesije z Najsvetejšim. V dveh vzporednih, nepreglednih vrstah hodijo verniki, v sredi pa so razvrščeni prapori in zastave. V procesiji pojo samo v latinskem jeziku. Ko pa dajejo blagoslov hohnikom, tedaj vzklikajo k eharističnemu Jezusu v vseh jezikih. Tudi Slovenci so na ta način molili k Jezusu.

Ob pol devetih zvečer pa se razvije procesija z lučkami in ves Lurd je en sam mogočen spev Ave; ave, ave Marija. Morje lučic in veličastni spevi slavijo Marijo. Vsi narodi in vsi jeziki pojo njeno slavo, tako da se je v Lurdu bolj kot kjerkoli na svetu uresničila Marijina napoved: odslej me bodo blagroviali vsi rodovi. Ko so vsi romarji zbrani pre baziliko, zadoni iz tega morja lučic apostolska vera, ki jo pojejo vsi v latinščini. Sledi še Pozdravljena Kraljica, nato zbrani škofje podelijo svoj blagoslov.

V ponedeljek, 28. julija, so imeli Slovenci sv. mašo v cerkvi rožnega venca. Peli so združeni cerkveni zbori in ne domišljujemo se, če trdimo, da nas je marsikdo zavidal za naše lepo petje. Pri tej sv. maši je govoril č. g. Mirko Mazora iz Gorice. Romarji so si nato ogledali zanimivosti Lurda, mnogi so se udeležili popoldanske procesije z Najsvetejšim, večerna procesija z lučkami pa jih je našla zopet vse združene v molitvi in petju.

Vse prehitro je nastopilo zadnje jutro slovenskega bivanja v svetem mestu. Pred baziliko rožnega venca pri oltarju sv. Bernardke so imeli zadnjo sv. mašo, pri kateri je g. Stanko Janežič v krasnih, pesniških besedah prikazal zgodovino našega naroda in čudovit vpliv in varstvo Matere božje nad njim. Nad vse ganljivo je bilo slovo pri lurski votlini. Voditelj romanja g. Franc Štuhec je prečital brzojav, ki so ga

udeleženci v znak hvaležnosti in vdarnosti poslali sv. očetu, proseč ga apostolskega blagoslova nad nas in nad vse naše ljudstvo doma in po svetu.

Nato je zadnjič spregovoril prevzvišeni g. škof Gregorij Rožman. Med drugim je dejal: „Prišla je ura, ko slovenski romarji zapojó pesem „Zbogom dans Marija pravi...“ Vendar nihče ne sme teh besed vzeti dobesedno, kajti nihče bi ne hotel za vedno se posloviti od Marije. Poslavljamó se le od tega sv. kraja, od svetlih ur božje milosti, ki smo jih preživelí v družbi toliko drugih narodnosti, vsi kot ena družina, kot eno mistično telo Kristusovo... Kar smo Mariji obljubili v teh svetih dneh, to bomo držali. Prosili smo jo zase, za svoj narod in za narod po svetu, molili smo za molčečo Cerkev. Marija naj sedaj milostno blagoslovi, kakor je pred sto leti blagoslovila Bernardko, blagoslovi naj naše družine in vse naše ljudstvo, kjerkoli se nahaja, sveto Cerkev in ljudstva, ki še ne verujejo v Njo, da bi po Njej našli pot k Jezusu...“

Voditelj romanja g. Štuhec se je nato iskreno zahvalil ljubljanskemu škofu za njegovo očetovsko skrb in pozornost do romarjev in izrazil željo, da bi kaj kmalu pripeljal na ta sveti kraj še večje slovenske romarske skupine. Prevzvišeni g. škof je spremil naše romarje še do postaj, kjer so mu ti romarji pripravili prisrčno slovo.

Na poti domov so se ustavili še v Turinu in obiskali cerkev Marije Pomóčnice ter don Boskov in Dominika Savia grob. Polni svetih vtisov in hvaležnosti do Marije in do vseh, ki so pripomogli, da so obiskali Marijin Lurd, so se zopet vrnili naši rojaki na svoje domove v vsakdanje delo in skrbi, ki pa bo sedaj tem lažje, saj bo nad njimi za vse čase lebdel smehljaj bele Gospe iz massabielske votline.

Z. P.

DON KAMILO

STREL V KRISTUSA

Pizzijeva nasilna smrt je don Kamila globoko pretresla. Ne sicer toliko, način smrti kot silen molk med ljudmi, ki zločina iz strahu pred rdečimi niso hoteli obsojati in so se delali, kot da se ni ničesar zgodilo.

Don Kamilo že ni vzdržal več. Napisal je lep spominski članek o rajnem Pizziju in ga objavil v svojem farnem listu. Mimogrede je pripomnil, da bi bilo zanimivo poizvedeti, čigav je bil avtomobil, čigar pnevmatične odtise je bilo videti na dvorišču Pizzijeve hiše.

Po vasi je završalo. Ljudje so začeli stikati glave, Peponovi pristaši so postali nervozni in orožniki so smatrali za potrebno, da Pizzijev „samomor“ znova pretresejo.

Don Kamilo je tiste dni živel v župnišču, kot da bi bil samotar sredi egiptске puščave. Nihče ga ni obiskal, nihče ogovoril, nihče pozdravil.

Don Kamila je ta hlad silno bolel. Zatekel se je pred Kristusa na križu.

„Gospod, kaj se je zgodilo z mojimi ljudmi? Vsak dan jih vidim, pa se mi zdi, da smo si postali popolnoma tuji drug drugemu.“

„Bojijo se te,“ mu je odgovarjal Kristus.

„Bojijo? In le zakaj?“

„Ker si jih prisilil, da sedaj razmišljajo o zločinu. Zato te sovražijo. Hoteli so iz želje po komodnosti na zločin pozabiti. Imajo oči, pa nočejo videti resnice. Imajo ušesa, pa nočejo prisluhniti pravici, ki zahteva zadoščenje. Podli so, pa hočejo veljati za plemenite. Zato gorje, če jim kdo dokaže, da so nizkotni in jim strga masko z obraza. Zato te sovražijo in če bi bilo mogoče, bi te najrajši

Največ duhovniških poklicev

Mnogi se bodo čudili, ko bodo brali, da je Japonska tista dežela, ki je najbogatejša na poklicih za duhovniški stan. V letu 1956 je prišlo na vsakih 100.000 katoliških vernikov 93 mladeničev, ki so se odločili za vstop v bogoslovje. Nekoč je bila Irska, vendar pride pri njej 75 na vsakih 100.000 vernikov, dočim znaša v ZDA to število samo 26.

Napovedi protestantskega pridigarja

Billy Graham uživa v ameriških državah velik sloves kot protestantski pridigar. Pa tudi po Evropi in deželah Azije si je utrdil tak sloves. Pred kratkim je bil v Braziliji. Ko se je vrnil v Dallas v Texasu, je izjavil, da se „protestantizem v Južni Ameriki silovito razvija“. Dalje je rekel, da bo „Brazilija v dvajsetih letih štela več protestantskih vernikov, ko vse ostale veroizpovedi“.

Pred 20 leti je bilo v Braziliji približno en milijon protestantov. Ako se sodi kar najbolj optimistično, jih je sedaj nekaj nad dva milijona. Toda v zadnjih dvajsetih letih je število katoličanov narastlo od 36 na 54 milijonov. V letu 1940 je bilo v Braziliji 7.000 katoliških duhovnikov, v letu 1957 je njih število znašalo 12.000. Tudi na drugih poljih so stati-

ubili, kajti ti si obelodanil zločin tako jasno, da danes vsi nujno stojijo pred izbiro: ali molčijo in s tem pristanejo na izvršeno hudobijo; ali pa priznajo resnico in potem zločin obsodijo. Bilo je tako enostavno ne vedeti ničesar o umoru. Sedaj pa stojijo osramočeni pred samim seboj. V ušesih jim zvenijo besede, ki si jih zapisal v svojem listu: „zbudite se že iz smrtne spanja, postanite svobodni ljudje in oklenite se ljudi, ki svobodo branijo“. Vidiš, zato se te bojijo, zato te črtijo, zato bi ti radi vzeli življenje. Se še čudiš?“

„Čudil bi se, če bi bil jaz prvi, ki me preganjajo radi resnice,“ je don Kamilo zamahnil z roko. „Tako pa vem, da so tebe prav zato pribili na križ, ker si obsodil greh in branil pravico. Čudim se ne; ne rečem pa, da me brezbržnost ljudi ne boli.“

*

Nekaj dni po tem razgovoru s Kristusom je obiskal don Kamila poveljnik orožnikov.

„Bral sem vaš list in podatki o odtisih na Pizzijevem dvorišču so se mi zazdeli zanimivi. Pregledal sem jih in ugotovil, da so od kamiona, ki ga uporablja župan Pepon. Tudi sem odkril, da se je Pizzi ustrelil v levo sence, ko smo ga vendarle našli z revolverjem v desni roki. Ko sem brskal po pepelu na ognjišču, sem našel tudi kroglo, ki se je sprožila Pizziju v trenutku, ko je prejel strel skozi okno in se zrušil po tleh. Kot vidite, Pizzi ni nikak samomorilec.“

Don Kamilo ga je ostro pogledal. „Če ste vse to vedeli, zakaj do sedaj tega niste objavili?“

„Prečastiti, svoje poročilo sem že poslal na pristojno mesto. Pa so mi rekli, da je bolje, če še počakam, ker bi vsaka aretacija utegnila imeti politične odmeve in povzročila nemire med ljudmi. Odkar pa ste vi objavili svoje poglede na Pizzijevo smrt, se čutim svobodnega, da postopam, kajti resnica je zašla med ljudi in vsi čakajo, da oblast nastopi in krivce kaznuje. Žal mi je le, da ste vi postali osrednja oseba, na katero je usmerjen ves srd tistih, ki so zločin pripravili in izpeljali. Dal

stike za katoličane zelo ugodne in zato menijo, da je Billy Graham bil v svojih napovedih preoptimističen.

Usoda katoliškega škofa v Romuniji

Na Dunaju so objavili podatek o zadnjem škofu latinskega katoliškega obreda v Romuniji. To je msgr. Anton Marton, škof v Alba Juliji v Transilvaniji. Menijo, da je msgr. Marton zadnji škof latinskega obreda v Romuniji, ki je še na svobodi. Vendar so mu oblasti pred kratkim sporočile, da ne sme iz svoje hiše. Od leta 1951 do 1954 je bil v zaporu. Letos je star 61 let in je značilno, da niso mogle romunske oblasti nikdar objaviti, da bi bil msgr. Marton podpisal kak „mirovni manifest“. (Mirovni manifeste izdajajo komunisti kot nekeke dokaze za pripadnost ali odobravanje njihove politike.)

Prvi škof iz Jugoslavije v Vatikanu

Junija meseca se je mudil v Vatikanu prvi škof iz Jugoslavije po letu 1945, ki je prišel na obisk „ad limina“. Bil je to msgr. Mate Garković, apostolski administrator škofije v Zadru in naslovni škof v Andrususu. Predno je odšel v Rim, je bil klican v Zagreb, kjer je bil povabljen k „verski komisiji“ pri zagrebški hrvatski vladi.

Sicer je bil lansko leto v Rimu zagrebški pomožni škof msgr. Lach, vendar pomožni škofje ne opravljajo obiskov „ad limina“.

Konference evropskih škofov

Glavni odbor katoliških organizacij v Saarbrückenu je priredil mednarodno zborovanje katoliških intelektualcev iz Zahodne Evrope. Vabilu se je odzvalo nad 600 uglednih osebnosti. Prišlo je do zanimivih pobud in tako je bil stavljen tudi predlog, da naj bi se vršile redne konference škofov iz zahodnih evropskih držav. Resolucija pravi, da bi bile take konference potrebne, da se podpre delo za združevanje evropskih narodov in prepreči razmah novih nacionalno šovinističnih smeri, ki se ponekod pojavljajo.

Socialistična nestrpnost

Pred kratkim se je zgodilo, da so morale redovnice zapustiti neko bolnišnico in to ne zaradi pomanjkanja sodelavk, ampak zaradi sovražnosti socialističnih krajevnih oblasti. Nune so morale zapustiti bolnišnice v Offenbachu pri Frankfurtu in to po 60 letih skrbnega dela. Ko so jeseni lanskega leta odprli nov del bolnišnice, so socialisti prepovedali redovnicam, da bi na steno obesile križ. Ko je predstojnica zaradi tega

Prizor iz filma: Povratek don Kamila. Silno deževje je povzročilo poplavo, ki je združila stara nasprotnika don Kamila in župana Pepona.

„vam bom na razpolago dva orožnika, da čujeta nad vašim življenjem.“

„To bi mi vzelo pred ljudmi ves ugled,“ je odklonil don Kamilo ponudbo. „Zaupam v nebeskega Očeta, da me bo ščitil pred hudobnimi nameni.“

„Upajmo, da bo to storil bolj učinkovito kot v Pizzijevem primeru,“ je jedko pripomnil orožniški poveljnik, preden se je poslovil.

*

Naslednji dan se je začelo splošno zasliševanje kmetov in njihovih najemnikov.

Furija iz Peponove skupine že ni zdržal več. Pognal se je naravnost k županu in mu razburjeno dejal. „Čez petnajst dni pridemo na vrsto tudi mi. In bomo morali kar krotko odgovarjati, kajti zasliševalni častnik trdi, da zločin nima političnega ozadja. Prav to je za nas nevarno: med nami je morilec in častnik ga bo izsledil prav gotovo.“

„Šleva!“ ga je zavrnil Pepon. „Tudi če mi strgajo nohte s prstov, od mene ne bodo zvedeli ničesar. Sicer pa, kaj misliš, kdo bi bil utegnil biti morilec?“

Furija ga je pozorno pogledal in rekel: „I, morda celo ti?“

„Jaz?“ je zavpil Pepon. „Saj nisem imel orožja pri sebi.“

„Kdo ve?“ je vztrajal Furija. „Sam si vstopil k Pizziju v sobo. Nihče te ni videl, kaj si tam počel.“

„Toda, spomni se, da je prišel strel skozi okno,“ se je župan branil. „Treba bo vprašati tiste, ki so tedaj stali pri oknu.“

„Ti ne bo nič pomagalo,“ je Furija naprej razvijal svoje misli. „Ponoči so vsi mački sive barve. In če je kdo morilca le videl, bo skrbno pazil, da bi to izdal. Vem pa, da je eden videl morilca naravnost v obraz. To je Pizzijev sin. Če bi bilo drugače, mati sedaj ne bi trdila, da je bil otrok v trenutku strela že v postelji, ko vendar vemo, da je bil v sobi pri očetu. In če ve otrok, ve tudi don Kamilo. Prav zato nastopa s tako samozavestjo.“

„Vrag naj vzame tistega, ki nam ga je semkaj za župnika poslal!“ se je zadrl Pepon, ki so se mu Furijeva izvajanja zazdela čudovito dosledna.

*

Bila je že noč, toda don Kamilo si je še vedno dajal opravka s Kristusom na križu. Tam, kjer žebelj predre Kristusovo zapestje, je zijala razpoka. Don Kamilo jo je zamazal s kitom in nato prebarval s firnežem.

Nenadoma mu je ušel iz prsi globok vzdih.

protestirala, so socialistični oblastniki odgovorili na ta način, da so sporočili ukaz, da morajo redovnice bolnišnice v aprilu 1958 zapustiti. Prebivalci Offenbacha so zbrali nad 15 tisoč podpisov in zahtevali, da redovnice ne smejo iz bolnišnice. Ko je bilo o pritožbi glasovanje v občinskem svetu, so ostali zastopniki kršč. demokratov za sedem glasov v manjšini, ker so se liberalci priključili socialistom.

Edith Stein

Letošnji kongres nemških katoliških učiteljev je bil v Karlsruhe. Več tisoč učiteljev je podpisalo spomenico na sv. očeta s prošnjo, da bi bila dvignjena na čast oltarja Edith Stein, ki je bila med vojno usmrčena v nemškem koncentracijskem taborišču. Edith Stein je bila židinja, izredno nadarjena filozofinja in je bila nekaj let asistentka znanega filozofa in univ. prof. Husserla. Ko je prestopila v katoliško vero, je vstopila v red karmeličank in je dolgo let bila v nekem samostanu karmeličank na Hoiandskem. Dolgo se je uspešno prikrivala pred nacisti, dokler gestapo ni odkrila, da je židinja po rodu. Odvlekli so jo v Nemčijo, kjer je izginila v enem izmed krematorijev koncentracijskih taborišč.

„Kaj ti je, don Kamilo?“ ga je Kristus sočutno vprašal. „Že nekaj dni se mi zdiš potr. Morda se te lotevala gripa?“

„Ah ne,“ je odgovoril don Kamilo, ne da bi dvignil glavo, „strah me grabi in ne vem, pred čem in zakaj. Kadar človek nevarnost pozna, jo lahko obvlada; toda drugače je, če nevarnost le slutiš, a je ne poznaš. Tedaj res ne veš, kaj storiti. Podoben si človeku, ki so mu zavezali oči in ga napotili na neznano mu cesto. Zares, nič kaj prijeten občutek!“

„Toda, don Kamilo,“ se mu je prijazno nasmehnil Kristus, „ali že ne zaupaš več v Boga?“

„Ne, Gospod, moja vera je trdna, toda strah je v kosteh in nihče mi ga ne more odvzeti. Morda me Gospod, zaradi tega preziraš, a tako je.“

„Ah, ne,“ ga je miril Jezus. „Nasprotno: če se ne bi bal, le kakšno vrednost bi še imel tvoj pogum?“

Tisti hip je don Kamilo opazil, da je trnila Kristusu roka na križu. Takoj nato je odjeknil v prazni cerkvi strel. Nekdo je ustrelil skozi okno stranske kapele.

Nekaj psov v bližini cerkve je zalajalo, nato pa je spet zavlada grobna tišina.

„Kristus, ko je počil strel, sem začutil tvojo roko na svoji glavi,“ je spregovoril don Kamilo. Pri tem je pogledal navzgor h Kristusu in se zdrznil. Strel je razbil Kristusu zapestje, ki je viselo na velikem žeblju.

„Ah sedaj razumem,“ je presunjen šepnil župnik. „Strel, ki je bil meni namenjen, si ti prestregel s svojo roko. Hvala ti!“

Don Kamilo že ni mogel več. Sedaj je videl, česar se je bal, kje je bila nevarnost, ki je ni poznal, temveč samo slutil. Čutil se je olajšanega. Glava mu je kinknila na prsi. Drugo jutro so ga našli na tleh pred Kristusom na križu. Silna mrzlica je stresala don Kamilu telo. Položili so ga v posteljo in tisti, ki so stali ob njem, so slišali, kako je neprestano ponavljal: „Hvala ti, Kristus!“

Ameriška katoliška tiskovna agencija poroča, da so komunisti v Vz. Nemčiji nahujskali člane mladinskih organizacij Freie deutsche Jugend - svobodna nemška mladina (organizacija je komunistična), da so napadli romarje, ki so ob prazniku sv. Rešnjega Telesa romali v cerkev, posvečeni Najsvetejšemu zakramentu in ki je v bližini Cotbusa. Mladinci so bili v svojih uniformah in so prepevali komunistične himne in slične pesmi. Romarje je vodil msgr. Ferdinand Piontek, pomožni škof iz Vratislave. Ko so bili romarji v cerkvi, so komunisti pred cerkev pripeljali vozila z zvočniki in motili verska opravila.

Prvi mučenci iz španske državljanske vojne

Ritualna kongregacija pri sv. stolici v Rimu zaključuje podatke za prvih pet žrtev španske državljanske vojne. Zaključili so pregled vseh spisov škofa in generalnega vikarja iz Teruela, ki so ju komunisti ustrelili 7. februarja 1937. Škof msgr. Anselmo Palanco je bil iz reda hermitov sv. Avgušтина in je bil imenovan za škofa v Teruelu 1. 1935. Njegov generalni vikar je bil msgr. Filippo Ripolli, ki je bil tudi ravnatelj škofijskega semenišča.

duhovno življenje la vida espiritual

Slovenski verski mesečnik

Izdaja konzorcij
(Anton Orehar)

Editor responsible:

Pbro. Antonio Orehar,
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

Registro de la Propiedad Intel. 574.991

Urejujejo:

Jurak Jože

Mali Gregor

Šušteršič Marijan

Platnice in stalna zaglavja
je narisal

Hotimir Gorazd

Celoletna naročnina

za Argentino in države,
ki nanjo mejijo (razen
Uruguay) 110 pesov.

Za Uruguay

in druge države,

če se plača v argentinskih pesih,
je naročnina 140 pesov;

za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev,

za Avstrijo 95 šilingov,

za Italijo 2000 lir,

drugod pa protivrednost dolarja.

Poverjeniki revije:

Argentina:

Dušenopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158, Bs. Aires

Brazilija:

Vinko Mirt,

Caixa Postal 7058, Sao Paulo, Brasil

U. S. A.:

„Familia“,

6116 Glass Ave, Cleveland, Ohio

Kanada:

Ivan Marn,

83 Victor Ave, Toronto, Ontario

Trst:

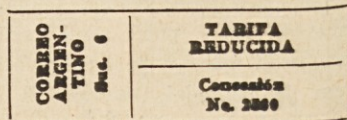
Marijina družba,

Via Risorta 3, Trieste, Italia

Okt.-nov. št. 10/11 Leto XXVI.

V tej številki:

- 553 Človek, ki je našel človeka
(Dr. Janez Vodopivec)
- 558 Papeški molitveni namen za
oktober (Al. Košmerlj)
- 560 Sodobni svet in laični apostolat
(Alojzij Geržinič)
- 567 Sveta Bernardka Soubirous
(Alojzij Košmerlj)
- 571 Hay libertad de religión en
Yugoslavia? (Joe Juck)
- 573 K Jezusu pojdimo (G. Mali)
- 574 Baraga nas uči srečne smrti
(Dr. Filip Žakelj)
- 580 P. Anton Prešeren S. J. —
zlatomašnik (Dr. Ign. Lenček)
- 582 Venec rož Mariji v čast (Kin Joco)
- 584 Meja (Gregor Hribar)
- 590 Blaženi papež Inocencij XI. (Mali)
- 594 Pravda o kantovstvu v naši sredi
(Dr. France Gnidovec)
- 599 Vesti iz domovine
- 603 Radovednost življenja (Drat)
- 608 Po svetu
- 613 Med izseljenci po svetu
- 617 Slovenci v Lurdu (Z. P.)
- 619 Don Kamilo (Guareschi-Jurak)

Italija:

Zora Piščanc,

Riva Piazzutta 18, Gorizia

Avstrija:

Anton Miklavčič,

Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten

Naročnino pošiljajte

Mohorjevi družbi v Celovec.

Avstralija:

rev. Bernard Ambrožič,

66 Grdon Str., Paddington (Sydney)

Tiska tiskarna Salguero,

Salguero 1506, Buenos Aires

Desno: Jesenska idila v gozdu pri
Bohinjskem jezeru

Spodaj: Lom — romantična slo-
venska gorenjska vas nad Tržičem

Na zadnji strani: Jesen v Za-
savju

Jesen, jesen, ti lepi bajni čas,
ne zveni mi!
mladost, mladost, ne hodi iz srca,
zeleni mi!

Josip Murn-Aleksandrov

